

PROGRAM INTERREG STREDNÁ EURÓPA 2021 – 2027

Program Interreg (IP) upravený
po pripomienkach Európskej komisie

Verzia 1.1
01.2022

DRAFT

Vyhlásenie o odmietnutí zodpovednosti

Tento dokument bol schválený programovou pracovnou skupinou STREDNÁ EURÓPA2021+ ako pokročilý návrh programu Interreg STREDNÁ EURÓPA 2021 - 2027. Dokument bol vypracovaný v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2021/1059 podľa vzoru priloženého k uvedenému nariadeniu.

Bližšie informácie o príprave programu Interreg STREDNÁ EURÓPA 2021 – 2027 možno nájsť na www.interreg-central.eu/CE21-27.

Upozornenie: Obsah tohto dokumentu sa môže zmeniť až do jeho konečného prijatia Európskou komisiou.

DRAFT

VZOR PRE PROGRAMY INTERREG¹⁾

CCI	
Názov	Interreg STREDNÁ EURÓPA2021 - 2027
Verzia	IP schválený pracovnou skupinou STREDNÁ EURÓPA 2021+ 24.06.2021
Prvý rok	2021
Posledný rok	2027
Oprávnenie od	01.01.2021
Oprávnenie do	31.12.2029
Číslo rozhodnutia Komisie	
Dátum rozhodnutia Komisie	
Číslo rozhodnutia pozmeňujúceho program	
Dátum nadobudnutia účinnosti rozhodnutia pozmeňujúceho program	
Regióny NUTS, na ktoré sa vzťahuje program	Pozri prílohu 1
Zložka	B

¹⁾ Príloha k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1059 z 24. júna 2021 o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg) podporovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a vonkajších finančných nástrojov.

Obsah

Program Interreg (IP) upravený po pripomienkach Európskej komisie	0
Verzia 1.1 01.2022	0
1. Spoločná stratégia programu: hlavné výzvy rozvoja a politické odpovede	5
1.1. Programová oblasť (nevyžaduje sa pre programy Interreg C)	5
1.2. Zhrnutie hlavných spoločných výziev, pričom sa zohľadnia hospodárske, sociálne a územné rozdiely a nerovnosti, spoločné investičné potreby a komplementárnosť a synergické účinky s ďalšími programami financovania a nástrojmi financovania, poznatky získané z predošlých skúseností a makroregionálne stratégie a stratégie pre morské oblasti, ak sa na programovú oblasť úplne alebo čiastočne vzťahuje jedna alebo viaceré stratégie.	6
UDRŽATEĽNÝ HOSPODÁRSKY ROZVOJ	6
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, ENERGIE A ZMENA KLÍMY	8
UDRŽATEĽNÁ DOPRAVA A PREPOJENOSŤ	11
Demografické zmeny a rovnosť príležitostí	12
Digitalizácia	13
Spolupráca a riadenie	14
Vplyv pandémie COVID-19	15
POZNATKY ZÍSKANÉ Z PREDCHÁDZAJÚCICH SKÚSENOSTÍ	16
KOMPLEMENTÁRNOSŤ A SYNERGIE (VRÁTANE PRÍNOSU K MAKROREGIONÁLNYM STRATÉGIÁM)	17
VÍZIA PROGRAMU, POSLANIE A PRINCÍPY REALIZÁCIE	18
Vízia a poslanie programu	18
1.3. Odôvodnenie výberu cieľov politiky a špecifických cieľov Interregu, zodpovedajúcich priorit, špecifických cieľov a foriem podpory, ktorými sa v relevantných prípadoch riešia chýbajúce prepojenia v cezhraničnej infraštruktúre	20
2. Priority	31
2.1. Názov priority (opakuje sa pri každej priorite)	31
1: Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu	31
CP 1 - (i) Rozvoj a posilnenie výskumných a inovačných kapacít a zavádzania vyspelých technológií	31
CP 1 - (iv) Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	37
Priorita 2: Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu	43
CP 2 - (i) Podpora energetickej efektívnosti a znižovanie emisií skleníkových plynov	43
CP 2 - (iv) Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizika katastrof a odolnosti voči nim, zohľadňujúc prístupy založené na ekosystémoch	49
CP 2 - (vi) Podpora prechodu na obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje	54

CP 2 - (vii) Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestskom prostredí, a znižovanie všetkých foriem znečistenia	60
CP 2 - (viii) Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na uhlíkovo neutrálnu hospodárstvo	66
Priorita 3: Spolupráca pre lepšie prepojenú Európu	71
CP 3 - (ii) Rozvoj a posilnenie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej národnej, regionálnej a miestnej mobility, ktorá je odolná voči zmene klímy, vrátane lepšieho prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobilite	71
Priorita 4: Zlepšenie riadenia pre spoluprácu v strednej Európe	77
IŠC 1 Zlepšenie riadenia pre spoluprácu (cieľ 6 Iné akcie na podporu lepšieho riadenia pre spoluprácu).....	77
3. Finančný plán	82
4. Akcie uskutočnené na zapojenie príslušných programových partnerov do prípravy programu Interreg a úloha týchto programových partnerov pri vykonávaní, monitorovaní a hodnotení.....	87
5. Prístup k informovaniu o programe Interreg a jeho zviditeľňovaniu (ciele, cieľové skupiny, komunikačné kanály vrátane prípadného dosahu v sociálnych médiách, plánovaný rozpočet a príslušné ukazovatele pre monitorovanie a hodnotenie).....	91
6. Údaje o podpore malých projektov vrátane malých projektov v rámci fondov malých projektov	94
7. Vykonávacie ustanovenia.....	95
7.1. Orgány zodpovedné za programy	95
7.2. Postup na zriadenie spoločného sekretariátu.....	96
7.3. Rozdelenie zodpovednosti medzi zúčastnené členské štáty a v náležitom prípade tretie alebo partnerské krajiny a ZKÚ v prípade finančných opráv požadovaných riadiacim orgánom alebo Komisiou	96
8. Použitie jednotkových nákladov, jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi.....	99
DODATKY	100
PRÍLOHY.....	100

1. Spoločná stratégia programu: hlavné výzvy rozvoja a politické odpovede

1.1. Programová oblasť (nevyžaduje sa pre programy Interreg C)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. a), článok 17 ods. 9 ods. a)

Textové pole [2 000]

Programová oblasť Interreg Stredná Európa (ďalej len „Interreg SE“) sa rozprestiera cez deväť členských štátov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zahŕňa v sebe všetky regióny Rakúska, Chorvátska, Českej republiky, Maďarska, Poľska, Slovenska, Slovinska a vybrané regióny v Nemecku a Taliansku. V rámci Nemecka na programe participujú spolkové krajiny Bádensko-Württembersko, Bavorsko, Berlín, Brandenbursko, Meklenbursko-Predpomoransko, Sasko, Sasko-Anhaltsko, Durínsko a región Braunschweig v Dolnom Sasku. Taliansko je na programe zastúpené regiónmi Piemont, Valle d'Aosta, Ligúria, Lombardia, Benátsko, Friuli-Venezia Giulia, Emilia-Romagna a s autonómnymi provinciami Bolzano/Bozen a Trento.

Oblasť programu spolu pokrýva 81 regiónov úrovne NUTS-2, čo predstavuje plochu o rozlohe približne 25 % celého územia EÚ, a na nej žije približne tretina všetkých obyvateľov EÚ (podľa údajov z roku 2019 ide o 148 miliónov). Pokiaľ ide o rozmiestnenie obyvateľstva, približne 33 % obyvateľov tejto oblasti žije vo väčších mestách, 37 % v prechodných regiónoch a 30 % na vidieku, pričom v sledovanej programovej oblasti sa nachádza sedem miest, ktoré majú viac ako 1 milión obyvateľov (Praha, Miláno, Mníchov, Budapešť, Varšava, Viedeň a Berlín).

Z hospodárskeho hľadiska ide o priemyselné jadro EÚ. Jeho hospodárstvo vytvára 30 % HD celej EÚ a jeho priemyselný rozvoj je kľúčovým faktorom globálnej konkurencieschopnosti EÚ. Tento región sa však vyznačuje aj štrukturálnymi rozdielmi medzi mestskými (skôr priemyselnými) oblasťami a vidieckymi (prevažne periférnymi) oblasťami.

Cieľová oblasť programu sa nachádza v srdci Európy, spája tak sever a juh Európy, ako aj jej východnú a západnú časť a predstavuje most spájajúci kultúrnu roznohodnotnosť národov obývajúcich oblasti od Škandinávie až po Stredozemné more. Zároveň spája krajiny z oboch strán bývalej železnej opony so všetkými rôznymi sociálno-ekonomickými a politickými aspektmi. Aj napriek veľkému pokroku sú medzi tzv. „východnými“ a tzv. „západnými“ krajinami strednej Európy stále viditeľné hospodárske a sociálne rozdiely.

V neposlednom rade sa táto oblasť vyznačuje vysokou mierou funkčnosti. Sú pre ňu charakteristické silné interakcie a významné väzby v oblasti hospodárstva (napr. v obchode), v oblasti spolupráce a riadiacich štruktúr (napr. Vyšehradská skupina), v oblasti životného prostredia (napr. Európsky zelený pás), ako aj kultúrne a historické väzby.

1.2. Zhrnutie hlavných spoločných výziev, pričom sa zohľadnia hospodárske, sociálne a územné rozdiely a nerovnosti, spoločné investičné potreby a komplementárnosť a synergické účinky s ďalšími programami financovania a nástrojmi financovania, poznatky získané z predošlých skúseností a makroregionálne stratégie a stratégie pre morské oblasti, ak sa na programovú oblasť úplne alebo čiastočne vzťahuje jedna alebo viaceré stratégie.

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. b), článok 17 ods. 9 písm. b)

Textové pole [50 000]

Udržateľný hospodársky rozvoj

Tri desaťročia po páde železnej opony pretrvávajú v strednej Európe aj napriek silnému rastu v kedysi centrálne plánovaných ekonomikách stále viditeľné **hospodárske rozdiely**. V desiatich najrozvinutejších regiónoch NUTS-3 je priemerný HDP na obyvateľa (podľa štandardu kúpnej sily) približne deväťkrát vyšší ako v desiatich najmenej rozvinutých regiónoch (viď príloha č. 2, obrázok 1). Rozdiely však existujú nielen medzi jednotlivými krajinami, ale aj medzi mestskými a vidieckymi regiónmi v rámci jednotlivých štátov, pričom odstránenie týchto rozdielov si bude vyžadovať čas a nepretržité politické úsilie, čo je aktuálne ešte náročnejšie v dôsledku pandémie COVID-19 a jej negatívnych sociálno-ekonomických dôsledkov (pozri oddiel venovaný COVID-19 v tejto kapitole).

Stredná Európa je **funkčným hospodárskym priestorom** a významným priemyselným centrom EÚ. Napriek hospodárskym rozdielom sú stredoeurópske krajiny navzájom ekonomicky silne prepojené. Zdieľajú spoločné **hodnotové reťazce** v mnohých výrobných odvetviach, ako napríklad v automobilovom priemysle. Z cielenej analýzy ESPON CE-FLOWS (VVA et al., 2020) vyplýva, že sa v tejto oblasti nachádzajú globálne významné **výrobné centrá**, napr. v Lombardii, Hornom Bavorsku a Stuttgarte. Napriek tomu, že výroba zohráva kľúčovú úlohu aj vo väčšine ostatných regiónov programového územia, odlišujú sa stupňom špecializácie a regionálnych prepojení. Najmä výrobné centrá v severnom Taliansku, južnom Nemecku a strednom Poľsku sú vysoko špecializované. Vytvárajú značnú hospodársku hodnotu, vyznačujú sa veľmi vysokou úrovňou produktivity a prispievajú ku kľúčovým hodnotovým reťazcom so susednými regiónmi.

Hlavnou výzvou je udržať a naďalej posilňovať toto silné globálne postavenie vo výrobnom priemysle. Štvrtá priemyselná revolúcia a celoeurópsky stimul pre **ekologické a digitalizované** hospodárstvo si vyžadujú prechod na moderné technológie a digitálne kvalifikovanú pracovnú silu, v dôsledku čoho bude potrebné prehodnotiť, zrevidovať a vytvoriť nové hodnotové reťazce.

Kombinácia technologického pokroku a globálnej hospodárskej súťaže znamená, že tak vlády, podniky aj občania sa musia prispôbiť, aby využili potenciálne výhody a nezaostali v **kľúčových oblastiach** podnikania (ako napríklad výroba), ale aj v ďalších prioritných oblastiach technológií inteligentnej špecializácie (S3) a oblastiach politiky, ktoré sú pre strednú Európu veľmi dôležité. Ide napríklad o nasledujúce oblasti:

- a) energetika a životné prostredie,
- b) verejné zdravie, medicína a vedy o živej prírode,
- c) agro- a biohospodárstvo,
- d) moderné materiály a nanotechnológie,
- e) doprava a mobilita,
- f) moderné výrobné systémy,

g) IKT a elektronika.

Ďalším významne dotknutým odvetvím je **sektor služieb**, predovšetkým však znalostne náročné služby (KIS) v sektoroch:

- a) high-tech služby (rozumej telekomunikácie, počítačové programovanie),
- b) trhové služby (t. j. právne, architektonické a inžinierske služby),
- c) finančné služby,
- d) iné služby (napr. zdravie a vzdelávanie).

Toto dôležité odvetvie je v strednej Európe (v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ) stále menej rozvinuté a je nevyhnutné ho nielen modernizovať, ale aj ďalej rozširovať. Ako príklad uvedeného možno uviesť, že priemerný podiel služieb na celkovej hrubej pridanej hodnote v sledovaných regiónoch je približne 29 %, zatiaľ čo priemer v ostatných regiónoch EÚ je 32 % (wiiw, 2020).

Výzvou je využiť lokálne silné stránky, začleniť ich do politik S3, rozšíriť existujúce a rozvíjať nové hospodárske činnosti. Pozitívnym príkladom je **cestovný ruch, kreatívny priemysel a kultúra**. Spomínané oblasti vedia využívať miestne znalosti na rozvoj nových činností. Napríklad cestovný ruch je dobre rozvinutý v prímorských a horských oblastiach strednej Európy. Je dôležitý pre miestne ekonomiky, pretože poskytuje až 14 % celkovej zamestnanosti (na základe údajov o regionálnej zamestnanosti na úrovni NUTS-2 uskutočnený v roku 2017). Najmä v odľahlejších vidieckych regiónoch ponúka cestovný ruch a kultúrny priemysel nevyužitý hospodársky potenciál (ako perspektívna sa napríklad javí kombinácia udržateľného cestovného ruchu s miestnymi remeslami). Na rozvoj takýchto činností je však potrebné, aby politika podporovala miestne subjekty a aktérov pri vytváraní koordinovaných a udržateľných stratégií cestovného ruchu.

Európska zelená dohoda a Územná agenda 2030 zdôrazňujú ekologický rozmer hospodárskej transformácie a podčiarkujú rolu **obehového hospodárstva**. Napriek tomu, že obehové hospodárstvo v krajinách strednej Európy postupne rastie, mnohé regióny stále zaostávajú za priemerom EÚ. Priblíženie sa priemeru krajín EÚ bude vyžadovať veľké úsilie najmä v Chorvátsku, Poľsku, Českej republike, Maďarsku a na Slovensku (viď príloha č. 2, obrázok 2 - wiiw, 2020). Zmeny by sa mohli dosiahnuť aj presadzovaním biohospodárstva pri podpore hospodárskeho rozvoja vidieckych oblastí, v prvom rade je však potrebné podporovať obehový dizajn, výrobu a tiež inovácie a investície súvisiace s obehovým hospodárstvom.

Ústrednou podmienkou prechodu na digitálne a ekologické hospodárstvo je výskum a inovácie (Val). Cielená analýza ESPON CE-FLOWS (VVA et al., 2020) dospela k záveru, že na celkové zlepšenie **potenciálu v oblasti výskumu a inovácií (Val)** je nevyhnutná spolupráca medzi oblasťami s rôznou úrovňou výskumných a inovačných kapacít. V tomto smere existujú v strednej Európe obrovské rozdiely (wiiw, 2020). Referenčnú hodnotu EÚ 3 % HDP pre výdavky na výskum a inovácie prekračuje len niekoľko regiónov, a to predovšetkým v Rakúsku a Nemecku (viď príloha č. 2, obrázok 3). Činnosti v oblasti výskumu a inovácií a s nimi súvisiaci ľudský kapitál sú koncentrované najmä vo vysoko urbanizovaných západných regiónoch programového územia. V krajinách, ako Chorvátsko, Česká republika, Maďarsko, Poľsko alebo Slovensko sa táto priestorová koncentrácia činností v oblasti výskumu a inovácií časom zvýšila v neprospech vidieckych regiónov. Činnostiam a aktivitám podporujúcim oblasť výskumu a inovácií dominujú predovšetkým veľké spoločnosti, na ktoré v priemere pripadá 50 - 60 % komerčných výdavkov na výskum a vývoj.

Pri riešení výziev súvisiacich s výskumom a inováciami je nevyhnutné, aby politika podporovala siete rôznych inovačných aktérov v jednotlivých krajinách aj cez hranice. Na **zlepšenie riadenia inovácií** je potrebné zlepšiť **transfer technológií, poznatky v oblasti tvorby politik a zdieľanie osvedčených postupov**. V tomto kontexte je potrebné podčiarknuť úlohu malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“), a podporovať ich, aby dokázali zavádzať inovačné metódy ako kľúčové podporné technológie

a prototypovanie, alebo aby získali prístup k financovaniu, napr. prostredníctvom rizikového kapitálu. Nakoľko v súčasnosti sa transfer technológií a inovácií stále príliš obmedzuje na mestské oblasti, kde sú hlavnou hnacou silou univerzity a výskumné inštitúcie (ESPON CE-FLOWS, VVA a i., 2020), kľúčovou úlohou dotknutých subjektov bude prekonať rozdiely medzi mestom a vidiekom a vytvoriť funkčné mestské oblasti, ktoré fyzicky spájajú mestské jadrá s ich (vidieckym) zázemím. Oblasti spolupráce možno nájsť v medziregionálnych partnerstvách v rámci hodnotových reťazcov, zelenom (ekologickom) hospodárstve a medzisektorovej spolupráci.

Predpokladom pre úspešný prechod na udržateľné a inkluzívne hospodárstvo s vysokou mierou zamestnanosti sú aj **zručnosti**. Ich ponuka v strednej Európe je priaznivá na podporu tohto prechodu, keďže viac ako 80 % ľudí má vyššie sekundárne, postsekundárne neterciárne a terciárne **vzdelanie**, čo je najmenej o šesť percentuálnych bodov viac, ako bol priemer EÚ meraný v roku 2019 (Eurostat). Kým vysokokvalifikovaní ľudia sa sústreďujú najmä v mestských regiónoch (viď príloha č. 2, obrázok 4), v prechodných a vidieckych regiónoch je vysoký podiel ľudí s ukončeným stredoškolským vzdelaním, ktorí sú zvyčajne základom výrobného priemyslu. To ešte viac zvyrazňuje potrebu strednej Európy prepojiť mestské a vidiecke regióny a využiť ich spoločný potenciál.

Prebiehajúca transformácia trhov práce a delba práce medzi jednotlivými krajinami zvýšili dopyt po flexibilnej práci a znížili stabilitu pracovných miest. Na splnenie nových požiadaviek na zručnosti je potrebná **odborná príprava a vzdelávanie**. Miera vzdelávania a odbornej prípravy sa však pohybuje na úrovni od 2 % v poľských, slovenských a chorvátskych regiónoch po približne 20 % v ostatných krajinách. Celkovo je účasť na vzdelávaní a odbornej príprave výrazne vyššia v mestských, ako vo vidieckych regiónoch. Na východnom Slovensku, v severovýchodnom Maďarsku, Piemonte, severozápade Českej republiky alebo Berlíne to čiastočne súvisí s problémom predčasného ukončenia vzdelávania alebo odbornej prípravy.

Popri získavaní podnikateľských zručností a mäkkých zručností zohrávajú úlohu aj **neformálne vzdelávacie aktivity**. Všeobecne, účasť na neformálnom vzdelávaní je v krajinách strednej Európy nad priemerom EÚ, s výnimkou Maďarska, Nemecka a Poľska. Ani **digitálne zručnosti** nevyhnutné pre procesy inteligentnej špecializácie nie sú rozdelené rovnomerne (EK, 2019). V Poľsku, Maďarsku, Chorvátsku a Taliansku, vrátane vidieckych regiónov, sa vyskytuje obzvlášť vysoký podiel osôb bez akýchkoľvek skúseností s počítačom.

Životné prostredie, energie a zmena klímy

Vzhľadom na bohaté prírodné dedičstvo, biodiverzitu a rozmanitosť krajiny čelí stredná Európa mnohým environmentálnym výzvam. Týkajú sa zmeny klímy, poklesu biodiverzity, zelenej infraštruktúry, potreby zníženia emisií skleníkových plynov a znečistenie životného prostredia. Zároveň je potrebné zvýšiť energetickú hospodárnosť a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Vzhľadom na rôznorodosť ekosystémov - od pobrežných oblastí pri Stredozemnom a Baltskom mori cez karpatské a alpské horské oblasti až po husto obývané mestské alebo prevažne vidiecke oblasti - je stredná Európa vystavená mnohým výzvam súvisiacim so **zmenou klímy**.

Ako sa uvádza v environmentálnej správe k Strategickému environmentálnemu hodnoteniu (SEA - Integra, ZaVita, 2021), v strednej Európe sa výrazne zvýšili **extrémne horúčavy a vlny horúčav** a predpokladá sa, že ich frekvencia a trvanie sa bude naďalej zvyšovať. Špecifickým problémom je tzv. efekt mestského tepelného ostrova, čo znamená, že mestá čelia vyšším teplotám (v priemere až o 12 °C) ako ich okolie. To má za následok okrem iného aj:

- a) zvyšovanie dopytu po energiách na chladenie,
- b) rastúce náklady na chladenie,
- c) znečistenie ovzdušia a emisie skleníkových plynov,
- d) zdravotné problémy zraniteľných skupín ľudí v súvislosti s horúčavami,

e) znižovanie dostupnosti vodných zdrojov a zhoršenie kvality vody.

Naviac, meniace sa zrážkové pomery v strednej Európe predznamenávajú **dva scenáre extrémnych zrážok**. Ten prvý predpokladá, že počet privalových dažďov sa do roku 2070 zvýši o 35 % a povedie k vyššiemu riziku častých povodní súvisiacich s dažďom a privalových povodní najmä v severozápadných a stredozápadných regiónoch. A zároveň sa v južnej Európe očakáva **pokles letných zrážok a meteorologické suchá** (EEA, 2019). Meteorologické sucha môže najmä v letných obdobiach postihnúť predovšetkým severné Taliansko, Chorvátsko a Slovinsko.

Čoraz viditeľnejšia a zrýchľujúca sa zmena klímy si vyžaduje ambiciózne **zmiernujúce a adaptačné opatrenia** dobre prepojené s ostatnými environmentálnymi politikami a opatreniami (Integra, ZaVita, 2021). Je potrebné zlepšiť kapacity a znalosti politik a odvetví na **zvýšenie odolnosti ekosystémov** voči vplyvom zmeny klímy a **riadenie environmentálnych rizík**. Je dôležité zamerať sa na tzv. „zelené“ adaptačné opatrenia založené na podpore prírody, ako napríklad vysádzanie odolnejších druhov plodín a drevín, ako aj na udržateľné riadenie záplavových území, ktoré vytvorí riekam priestor na prirodzené vylíatie na záplavové územia, a na obnovu mokradí s obmedzením ich využívania na komerčné účely.

Nakolko meniaci sa klíma ovplyvňuje aj celú škálu hospodárskych odvetví vrátane poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva, vodného hospodárstva, pobrežnej a protipovodňovej ochrany, energetiky, dopravy, cestovného ruchu, stavebníctva, ľudského zdravia a blahobytu a ľudských činností, adaptačné a iné environmentálne politiky a opatrenia musia byť prepojené s hospodárskymi aspektmi, ako je napríklad udržateľný rozvoj cestovného ruchu, ktorý zahŕňa ochranu a zachovanie historických budov a lokalít kultúrneho dedičstva.

Stredná Európa zahŕňa **rôznorodé biogeografické regióny**, ako sú panónsky, kontinentálny, alpský, karpatský a stredomorský región (EEA EU Biogeografické regióny, 2016). Tieto sú veľmi diferencované a zahŕňajú veľké plochy zalesnenej aj poľnohospodárskej pôdy, horské oblasti, vodné toky, pobrežia so špecifickou krajinou, more, roviny, jazerá a urbanizované oblasti.

Mnohé stredoeurópske krajiny dosahujú hodnoty pre suchozemskú chránenú oblasť nad priemerom EÚ. V Chorvátsku a Slovinsku je najviac chránených území Natura 2000, pričom pokrývajú viac ako 35 % ich územia. Na Slovensku patrí pod ochranu Natura 2000 približne 30 % územia, zatiaľ čo v Maďarsku, Taliansku a Poľsku je to približne 20 %. Pod priemerom EÚ sú len Rakúsko, Česká republika a Nemecko, kde je pod ochranou Natura 2000 len 15 % územia (EEA, 2020). Chýbajú však komplexnejšie informácie, ako sú územia Natura 2000 spravované (Integra, ZaVita, 2021).

Okrem uvedeného, v dôsledku rastúceho tlaku spôsobeného využívaním pôdy, znečistením, ťažbou prírodných zdrojov, zmenou klímy a šírením cudzích druhov, dochádza v strednej Európe k negatívnemu trendu **úbytku biodiverzity** (Integra, ZaVita, 2021). Napríklad z materiálu s názvom „Spoločný index vtákov poľnohospodárskej krajiny“ sa uvádza, že biodiverzita v rokoch 2008 až 2018 výrazne klesla vo všetkých krajinách strednej Európy s výnimkou Maďarska, zatiaľ čo v EÚ sa v rovnakom období viac-menej stabilizovala (wiiw, 2020).

V súlade s novou **Stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030** je nevyhnutné tento trend zvrátiť. Je preto potrebné zdefinovať a presadzovať jasné záväzky a opatrenia na zachovanie prospešných **funkcií ekosystémov**, akými sú regulácia klímy, potraviny, sladká voda, kvalita ovzdušia, úrodnosť pôdy, biotopy a rekreačné a kultúrne služby.

Podpora **zelenej infraštruktúry** môže priniesť viaceré sociálne, hospodárske a environmentálne výhody. V súlade s Územnou agendou 2030 by ozelenenie mestských striech alebo stien mohlo byť obzvlášť prínosné pre mestá s menším množstvom zelene ako napríklad Bratislava, Praha alebo Budapešť. Vo všeobecnosti môže zelená infraštruktúra prispieť k zmierneniu účinkov zaberania pôdy a straty jej priepustnosti a k zmierneniu účinkov mestského tepelného ostrova. Využívanie zelenej infraštruktúry musí byť vo väčšej miere vnímané ako alternatíva k sivej infraštruktúre, t. j. jednoúčelovým stavebným prístupom. Na **obnovu prírodného kapitálu**, riek, mokradí,

kontaminovaných lokalít a podobne sú potrebné integrované politiky a rozšírenie riešení zelenej infraštruktúry.

Stredná Európa čelí veľkým výzvam v oblasti **znečistenia životného prostredia**, a to najmä v urbanizovaných a priemyselnejších regiónoch, a ktoré sa do značnej miery nachádzajú v štruktúrne rozvinutejších regiónoch. Vzhľadom na vysokú mieru prepojenosti povodí, lesov a iných environmentálnych prvkov však znečistenie produkované v jednom regióne môže byť príčinou environmentálnych problémov v inom regióne (VVA et al., 2020).

V stredoeurópskych mestách je problémom **nízka kvalita ovzdušia** a vysoké koncentrácie častíc. Stredná Európa patrí medzi oblasti, ktoré sú najviac postihnuté tuhými časticami (PM_{2,5} a PM₁₀) a oxidmi dusíka (NO_x). Obzvlášť vysoké koncentrácie PM boli namerané v Poľsku, severnom Taliansku a čiastočne aj v Maďarsku. Spaľovanie dreva, uhlia a iných tuhých palív v domácnostiach vedie k lokálne alebo regionálne vysokým emisiám jemných prachových častíc. Okrem uvedeného, významným zdrojom emisií NO_x je aj doprava. Silné znečistenie ovzdušia a z neho vyplývajúce riziká pre ľudské zdravie sú problémom prevažne pre stredoeurópske mestá ako Budapešť, Bratislava alebo Košice, a taktiež pre mestá nachádzajúce sa v oblasti Pádskej nížiny.

Ďalším závažným problémom je **kontaminácia pôdy** po opustených vojenských, priemyselných a skladovacích priestoroch alebo spôsobená poľnohospodárstvom. Medzi najčastejšie kontaminanty patria ťažké kovy a minerálne oleje. Pokrok v ich sanácii napreduje len veľmi pomaly, takže potreba prijatia ďalších opatrení na sanáciu a znižovanie nepriepustnosti pôdy je viac ako zrejmé. V mnohých regiónoch je problémom aj erózia pôdy, a to aj v regiónoch s inak nižšou environmentálnou degradáciou (VVA et al., 2020).

Kvalitu vody v strednej Európe ovplyvňuje jej obohacovanie živinami, chemické znečistenie a biotopy zmenené v dôsledku morfológických zmien. Napriek tomu, že dôkladnejšie čistenie komunálnych odpadových vôd a obmedzenie priemyselného znečistenia prinesie zlepšenie kontroly, rozptýlené znečistenie vôd však aj naďalej zostane významným problémom. Okrem toho je viac ako pravdepodobné, že tlak zo strany stále nových znečisťujúcich látok a zmesí chemických látok sa bude dokonca stupňovať (EEA, 2019). Na zníženie vplyvov na ľudské zdravie a ekosystémy sú potrebné lepšie a integrované politiky znižovania znečistenia ovzdušia, pôdy a vody, emisií v poľnohospodárstve, priemysle a domácnostiach.

Energetická efektívnosť a znižovanie emisií skleníkových plynov predstavujú pre strednú Európu osobitné výzvy. Kým v rokoch 2005 až 2018 sa znížila konečná spotreba energie (na jednotku HDP) vo väčšine krajín programu a energetická náročnosť vo všetkých krajinách programu (na jednotku HDP), priemerná spotreba vo väčšine krajín programu je stále výrazne vyššia ako priemer EÚ (Eurostat). To sa odráža v konečnej **spotrebe energie** na meter štvorcový v sektore bývania. Aj keď vo všetkých stredoeurópskych krajinách s výnimkou Talianska spotreba energií klesá, v roku 2018 bola stále až o 47 % vyššia ako priemer EÚ (viď príloha č. 2, obrázok 5).

S energetickou efektívnosťou súvisí aj výzva na **zníženie emisií skleníkových plynov**. Krajiny EÚ vo východnej časti programového územia stále prevádzkujú ekonomiky s vyššou intenzitou emisií skleníkových plynov, ako je priemer EÚ, a to aj napriek úspechom, ktoré dosiahli v oblasti zmierňovania zmeny klímy po páde socializmu pri prechode od hospodárstva s vysokými emisiami. Poľsko a Česká republika sú výrazne pod priemerom EÚ v emisiách skleníkových plynov na jednotku HDP aj v emisiách skleníkových plynov na obyvateľa. Aj hospodárstvo Nemecka je menej efektívne z hľadiska emisií skleníkových plynov, ako je priemer EÚ, a to aj v ukazovateľoch HDP aj v ukazovateľoch na obyvateľa. Chorvátsko, Slovensko a Slovinsko produkujú vyššie emisie skleníkových plynov na jednotku HDP, ako je priemer EÚ, ale ich emisie skleníkových plynov na obyvateľa sú lepšie ako priemer EÚ. Rakúsko čelí opačnej situácii, t. j. kým emisie skleníkových plynov na obyvateľa sú vyššie ako priemer EÚ, dosahuje lepšie výsledky z hľadiska emisií skleníkových plynov na jednotku HDP. V rámci regiónu dosahuje lepšie výsledky ako priemer EÚ v oboch ukazovateľoch len Taliansko (Integra, ZaVita, 2021).

Napriek tomu, že všetky programové krajiny dosiahli od roku 2000 pokrok pri znižovaní emisií skleníkových plynov, politika musí prijať ďalšie opatrenia, aby tieto krajiny dosiahli ciele EÚ v oblasti energetickej efektívnosti. Je potrebné zlepšiť **energetickú hospodárnosť budov** vrátane energeticky efektívnych riešení vykurovania a chladenia (napr. inteligentné budovy). Politici jednotlivých štátov programu sa musia zaoberať aj dopytom po energii vo všetkých sektoroch, vrátane dopravy, a zväziť synergie s výzvami súvisiacimi s obehovým hospodárstvom, napr. podporou optimalizácie priemyselného využívania energie a procesov energetického zhodnocovania.

Uhlíková stopa strednej Európy by sa mohla znížiť aj zvýšením využívania **energie z obnoviteľných zdrojov**. Podiel obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v roku 2018 sa v jednotlivých krajinách strednej Európy líšil, od 13 % v Českej republike po 33,5 % v Rakúsku. Hoci niektoré programové krajiny už v roku 2018 prekročili vlastné ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na rok 2020, bude potrebné vynaložiť ďalšie (najmä politické) úsilie na zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie vo všetkých odvetviach. To zahŕňa tak priemysel, ako aj sektor domácností, napr. decentralizovaním výroby a posilnením postavenia samospotrebitelov energie z obnoviteľných zdrojov a komunit využívajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov.

Udržateľná doprava a prepojenosť

Stredná Európa prepája Európu z východu na západ a zo severu na juh. Táto oblasť je úzko spojená s mnohými **hlavnými európskymi dopravnými koridormi**, z ktorých viaceré cez ňu aj prechádzajú. Sedem zo všetkých deviatich koridorov (ďalej len "TEN-T") pretína najmenej dve stredoeurópske krajiny, konkrétne Baltsko-jadranský, Rýn-Dunaj, Orient/východné Stredomorie, Stredomorský, Škandinávsko-stredomorský, Severomorsko-baltský a Rýnsko-alpský koridor. Programová oblasť tak spája niektoré hlavné európske prístavy ako Hamburg alebo Terst a poskytuje cestnú, železničnú a vodnú infraštruktúru pre voľný pohyb tovaru a osôb v rámci Európy. Stredná Európa preto zohráva významnú úlohu vo fyzickej integrácii v EÚ.

Táto oblasť sa vyznačuje aj silnou vnútornou ekonomickou integráciou. Zabezpečenie udržateľnej dopravnej infraštruktúry a služieb je nevyhnutné pre efektívne a inkluzívne funkčné vzťahy medzi programovými mestskými a vidieckymi oblasťami, krajinami a regiónmi.

Železničná dostupnosť sa v programovej oblasti výrazne líši. Z cielenej analýzy ESPON CE-FLOWS (VVA et al., 2020) vyplýva, že ľudnatejšie regióny na západe strednej Európy majú výrazne lepšie železničné pokrytie. Zatiaľ čo spojenia medzi veľkými mestskými uzlami (a v menšej miere aj medzi menšími mestami) sú zvyčajne zabezpečené, to isté sa nedá povedať o okrajových oblastiach. Tu je dostupnosť často hlavným problémom a výzva súvisiaca s okrajovosťou väčšiny prihraničných regiónov v strednej Európe naďalej pretrváva. Z toho vyplýva aj značný problém pre **modely dochádzania a mobility pracovnej sily**, pretože tieto regióny sa vo všeobecnosti vyznačujú aj nižšou mierou dochádzania. Celkovo v strednej Európe pretrvávajú problémy s **dopravnou interoperabilitou** a rôznymi prekážkami, čo je zjavné najmä na cezhraničných úsekoch. Nedostatky v cezhraničnej osobnej železničnej doprave nemusia byť nevyhnutne spôsobené chýbajúcimi prvkami infraštruktúry. V mnohých prípadoch chýbajú služby cezhraničnej osobnej dopravy aj na prevádzkovaných úsekoch železničnej infraštruktúry (EK, 2018a). Aby sa to zmenilo, je potrebná dopravná sieť a služby, ktoré zabezpečia vysokú mieru **regionálnej a miestnej dostupnosti** spájajúcu vidiecke a mestské oblasti. V tejto súvislosti je dôležité prijať opatrenia na odstránenie existujúcich prekážok v rámci krajín aj medzi nimi, ktoré vyplývajú z chýbajúcich cezhraničných spojení alebo služieb mimo základnej siete TEN-T. Patrí sem aj potreba podporiť integráciu rôznych druhov dopravy a zabezpečiť interoperabilitu a dostatočnú kapacitu infraštruktúry.

Ďalšou výzvou je prechod na **intermodálnu a inteligentnú mobilitu a nákladnú dopravu**. Pred pandémiou COVID-19, ktorá priniesla síce dramatický, ale dočasný pokles prepravných tokov, sa

očakávalo, že trhový podiel kombinovanej železničnej a cestnej dopravy v Európe sa výrazne zvýši, čo by malo značný vplyv na strednú Európu vzhľadom na jej geografickú polohu. Na zvládnutie dopravných tokov je potrebné zaviesť efektívne nadnárodné, národné a miestne systémy riadenia dopravy, ktoré by prispeli k zníženiu dopravných zápch a emisií a k zvýšeniu bezpečnosti dopravy.

Okrem toho, doprava v programovej oblasti nie je v súčasnosti **environmentálne udržateľná ani klimaticky neutrálna**. V rokoch 2010 až 2018 sa podiel sektoru dopravy na celkových emisiách skleníkových plynov zvýšil vo všetkých programových krajinách, najvýraznejšie v Slovinsku, Chorvátsku a Poľsku (viď príloha č. 2, obrázok 6). To znamená, že zlepšenie udržateľnosti dopravy si vyžaduje prechod od cestnej dopravy založenej prevažne na fosílnych palivách k udržateľnejším druhom dopravy. Napríklad od roku 2018 sa viac ako 65 % nákladu na celom území strednej Európy prepravuje po cestách a cestná doprava je zodpovedná za 72 % emisií skleníkových plynov v sektore dopravy v strednej Európe (wiiw, 2020).

Trvalo udržateľná multimodálna mobilita je dôležitá najmä pre mestské oblasti, okrem iného, kvôli zníženiu vysokej úrovne **znečistenia ovzdušia a hluku** v mestách ako Bratislava, Budapešť, Praha a Varšava. Tieto mestá sa vyznačujú vysokou mierou vlastníctva vozidiel, čo zodpovedá aj veľkým problémom s dopravnými zápchami a znečistením ovzdušia. V stredne veľkých a malých mestách strednej Európy zase často chýbajú adekvátne možnosti verejnej dopravy, čo opäť len vedie k rozsiahlemu využívaniu áut ako hlavného dopravného prostriedku.

Zmena modelov dopravy a **správania v oblasti mobility** si vyžaduje opatrenia zamerané na územné plánovanie miest, bezpečné chodníky pre chodcov aj cyklistov, čistú miestnu verejnú dopravu, zavádzanie nových technológií doručovania ako napr. drony alebo služby zdieľania áut a bicyklov. Navyše, mestskú dopravu treba vnímať v kontexte **funkčnej mestskej oblasti**, ktorá stimuluje mestá k tomu, aby zohľadnili aj svoje zázemie a začlenili jeho potreby a vzájomné vzťahy do svojich úvah, čo je dôležité najmä pre plynulejšie dochádzanie.

Horizontálne výzvy

Demografické zmeny a rovnosť príležitostí

Veľké rozdiely v prosperite a s ňou súvisiacich perspektívach štátov strednej Európy sú javom, ktorý má viacero rozmerov. Regionálne rozdiely sa týkajú úrovne príjmov, pracovných príležitostí, inovačného potenciálu, konektivity, dostupnosti, pracovných príležitostí alebo kvality života. Priamym dôsledkom sú rozdiely v **demografických trendoch**, ktoré spôsobuje migrácia a prirodzený vývoj populácie (ESPON, 2018). V strednej Európe sa miera čistej migrácie značne líši. Kým niektoré regióny čelia rozsiahlej emigrácii, iné musia riešiť výzvy v súvislosti s prílevom migrantov.

Tento **migračný model** má východozápadnú trajektóriu s vysokou mierou čistej emigrácie v Chorvátsku, východnom Maďarsku a východnom Poľsku. Silnú imigráciu zas zaznamenávajú mestá ako Berlín, Bratislava a Viedeň, okolie Budapešti a väčšina južného Nemecka. Okrem toho stredná Európa čelí silnému trendu urbanizácie a suburbanizácie, t.j. ľudia odchádzajú z okrajových vidieckych regiónov a sťahujú sa do väčších miest alebo do ich blízkosti (viď príloha č. 2, obrázok 7).

Prirodzený pohyb obyvateľstva, teda rozdiel medzi počtom živonarodených a zomretých, je v strednej Európe prevažne záporný. Vo viac ako 75% regiónov sa prirodzený prírastok obyvateľstva znižuje, najmä vo východnom Nemecku, južnom Maďarsku, severozápadnom Taliansku a Chorvátsku. Kombinácia prirodzeného úbytku obyvateľstva a migrácie smerom von je osobitnou výzvou pre **vidiecke regióny**. Najčastejšie z nich odchádzajú mladí, vzdelaní ľudia, čo narúša produktívnu základňu a potenciálny zdroj ekonomického rozvoja týchto regiónov, čo vedie k ich **vyludňovaniu a starnutiu**, pretože populácia klesá a priemerný vek ľudí sa zvyšuje. To vytvára **sociálne výzvy** v podobe **nerovnosti príležitostí** v závislosti od regiónu, v ktorom človek žije. V mnohých prípadoch nezamestnanosť, chudoba a materiálna núdza spúšťajú začarovaný kruh a obmedzujú príležitosti

začleniť sa do spoločnosti.

Toto predstavuje problém najmä v menej prosperujúcich regiónoch programovej oblasti s dlhodobou **nezamestnanosťou**, najmä v regiónoch východného Nemecka a okrajových regiónov Poľska, Slovenska či Chorvátska. Nezamestnanosť mladých ľudí a nedobrovoľná práca na čiastočný úväzok v dôsledku nedostatku adekvátnych pracovných miest na plný úväzok sú tiež výzvou pre niektoré stredoeurópske regióny (wiiw, 2020). Napríklad na Slovensku a v Maďarsku to platí obzvlášť pre ženy, keďže rodičovstvo má výrazne negatívny vplyv na ich zamestnanosť, čo poukazuje na problémy **so začlenením žien na trh práce**.

Rozdiely v možnostiach zamestnať sa a absolvovať odbornú prípravu sa často premietajú do ďalších sociálnych problémov, akými sú **sociálne vylúčenie** a nerovný prístup k verejným **službám všeobecného záujmu** (napr. zdravotná starostlivosť). Riziko chudoby a sociálneho vylúčenia je naďalej dôležitou témou vo väčšine programových krajín, najmä vo vidieckych regiónoch Chorvátska, Maďarska, Poľska a Slovenska. Avšak aj relatívne vysokoprijemové oblasti ako Viedeň a Berlín majú vysoký podiel obyvateľstva s príjmami nižšími, ako je medián príjmu v Rakúsku alebo Nemecku (viď príloha č. 2, obrázok 8). To prichádza súčasne s vysokým podielom mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní a nezúčastňujú sa ani na vzdelávaní či odbornej príprave v regionálnych zoskupeniach v Taliansku, Chorvátsku, Maďarsku, Českej republike a Poľsku.

Sociálne politiky jednotlivých krajín musia riešiť nielen negatívne dôsledky nižšej úrovne hospodárskeho rozvoja, ale aj jej príčiny. Je potrebné hľadať synergie s inými politikami, ktoré otvorene podporujú hospodársky a územný rozvoj. To si vyžaduje napríklad integrované politiky, ktoré sa venujú sociálnym inováciám a rozvoju (digitálnych) zručností. Do takýchto politických opatrení treba zapojiť miestnych aktérov zo súkromného aj verejného sektora, ako aj občanov, aby sa spoločne snažili naplňovať potreby miestnych obyvateľov a tým využívať miestne znalosti. To je dôležité najmä pre vidiecke regióny.

Okrem toho musí do európskych sociálnych politík vstupovať aj územný prvok, a to osvojením si priority spravodlivej Európy z Územnej agendy 2030. Treba posilniť miestne a regionálne **riadiace štruktúry** a procesy na zlepšenie pracovných a životných podmienok. To by sa mohlo podporiť aj vytvorením polycentrickej siete mestských a vidieckych oblastí, a to aj tým, že sa vezmú do úvahy funkčné (mestské) oblasti v jednotlivých krajinách, aj cezhranične.

Digitalizácia

Digitalizácia je jednou z najväčších zmien globálneho ekonomického a sociálneho systému od veľkej priemyselnej revolúcie. Mení každodenný život ľudí, napr. v zdravotníctve (elektronické zdravotníctvo), školstve (online vzdelávanie), kultúre (elektronická zábava), voľnom čase a športe (e-športy), komunikácii, mobilite (autonómne vozidlá), nakupovaní (online nakupovanie) ako aj v interakcii s verejnou správou (elektronická verejná správa). Digitalizácia má vysoký potenciál rastu, ale prináša aj rôzne výzvy, okrem iného aj potrebu štrukturálnej adaptácie firiem, ako aj pracovnej sily na vývoj a/alebo používanie nových technológií, aby si zachovali konkurencieschopnosť a potrebu využívať inovačný potenciál, aby boli na čele **digitálnej transformácie**.

Digitalizácia podnikateľského sektora je pre strednú Európu kľúčová, a to aj vzhľadom na silné postavenie výrobných odvetví a ich prepojenia vo všetkých fázach výrobného reťazca. Integrácia digitálnych technológií je nevyhnutná na udržanie alebo zlepšenie ich postavenia na európskych a svetových trhoch a na zabezpečenie pracovných miest a príjmov. Digitalizácia je dôležitá pre MSP, najmä vo vidieckych oblastiach, aby získali prístup na nové trhy, mohli vyvíjať svoje produkty a dostať ich na významné odbytiská.

Politiky treba zamerať na zlepšenie **digitalizácie podnikov**, ktorá je v súčasnosti v strednej Európe slabo rozvinutá a s výnimkou Rakúska a Nemecka pod priemerom EÚ (wiiw, 2020). Osobitnou potrebou je podpora MSP pri zavádzaní digitálnych technológií, pretože ich finančné a znalostné kapacity sú

často obmedzené. To zahŕňa posilnenie **digitálnych zručností**, ako aj **digitálnej konektivity**, najmä vo vidieckych oblastiach. Hoci 89 % všetkých domácností v programovej oblasti má prístup na internet, medzi krajinami a v rámci nich existujú značné rozdiely. S výnimkou Rakúska, Nemecka a Slovinska (okrem jeho vidieckych oblastí) je digitálna dostupnosť všetkých programových krajín pod priemerom EÚ. Rozdiely medzi mestom a vidiekom existujú vo všetkých krajinách, najmä v Chorvátsku, Maďarsku, Slovinsku a na Slovensku (viď príloha č. 2, obrázok 9).

Okrem podnikateľskej sféry je potrebné podporovať a rozširovať digitálne technológie, aby sa zlepšil život občanov. Podľa Smernice EÚ 2016/2102 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejnej správy z 26.10.2016 (ďalej len "Smernica EÚ o prístupnosti webových sídel") by mal byť všetok internetový obsah na stránkach verejných orgánov lepšie dostupný pre všetkých ľudí, vrátane osôb so zdravotným postihnutím. **Digitálne verejné služby**, vrátane elektronickej verejnej správy a elektronického zdravotníctva, sú však stále málo rozvinuté. Opatrenia na zlepšenie elektronickej verejnej správy a modernizáciu verejnej správy by sa mohli zamerať na budovanie kapacít, rozvoj cezhraničných digitálnych verejných služieb alebo uľahčenie digitálnej interakcie medzi verejnými orgánmi a súkromným sektorom. Takéto služby zvýšia celkovú efektívnosť služieb poskytovaných miestnymi, regionálnymi alebo národnými orgánmi a zároveň môžu byť prospešné pre ľudí s obmedzeným prístupom k fyzickým verejným službám.

Digitalizácia môže tiež podporiť stredoeurópske mestá, aby sa stali **inteligentnými mestami**, ktoré spravujú svoje zdroje, majetky a služby efektívne a v súlade s potrebami občanov. Politiky digitalizácie majú nepriamo prispievať k ďalším politickým potrebám, ako je znižovanie znečistenia a emisií skleníkových plynov efektívnym riadením dopravných tokov alebo poskytovaním verejných elektronických služieb, napr. v zdravotníctve. K ďalším oblastiam, z ktorých majú mať občania prospech, patrí elektronická kultúra, t. j. digitalizácia kultúrneho dedičstva, a sektor médií a spravodajstva.

V nadnárodnom kontexte a na ďalšie posilnenie funkčnosti programových regiónov je potrebné zlepšiť **cezhraničnú digitálnu konektivitu** v úzkej koordinácii s príslušnými programami, čo môže zahŕňať zavedenie spoločných noriem a zvýšenie dôvery a **kybernetickej bezpečnosti** cezhraničných digitálnych systémov.

Spolupráca a riadenie

Krajiny v strednej Európe a ich obyvatelia majú **spoločnú identitu** založenú na **kultúrnych a historických väzbách** (wiiw, 2020). Kým niektoré z týchto väzieb sa vytvárali počas storočí spoločnej histórie, iné vychádzajú z nedávnej histórie spoločného hospodárskeho a politického systému a spoločnej hranice zahalenej železnou oponou. Hneď po páde tejto hranice bolo zrejmé, že susedné krajiny zdieľajú mnohé záujmy a výzvy. Aby bolo možné spoločne prijímať opatrenia, bola evidentná potreba lepšej **spolupráce**.

Jedným z jej prvých prejavov bolo založenie Stredoeurópskej iniciatívy (ďalej len "CEI") v roku 1989, ktorá podporovala európsku integráciu prostredníctvom spolupráce medzi jej členskými štátmi a EÚ, ako aj s ďalšími zainteresovanými verejnými inštitúciami, súkromnými a mimovládnyimi organizáciami a medzinárodnými a regionálnymi organizáciami. O dva roky neskôr, v roku 1991, vznikla Vyšehradská skupina (ďalej len "V4"), zložená z Českej republiky, Maďarska, Poľska a Slovenska. Základom tejto spolupráce sú vzájomné kontakty na všetkých úrovniach: od najvyšších politických samitov až po expertné a diplomatické stretnutia, ktoré zastrešujú činnosť mimovládnych združení, think-tankov a výskumných orgánov, kultúrnych inštitúcií a početných sietí jednotlivcov. V roku 2014 toto zoskupenie štátov nadviazalo aj inštitucionalizovanú spoluprácu prostredníctvom iniciatívy Zelený pás. Jej cieľom je zosúladiť ľudskú činnosť s prírodou a životným prostredím a zvýšiť možnosti sociálno-ekonomického rozvoja miestnych komunít pozdĺž bývalej železnej opony. V roku 2015 bola spustená iniciatíva Komisie pre energetickú konektivitu strednej a juhovýchodnej Európy s cieľom posilniť solidaritu a umožniť bezpečnejšie dodávky energie v oblasti plynu, elektriny, obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti pre občanov a podniky v celom regióne. V strednej

Európe je do tejto iniciatívy zapojené Rakúsko, Chorvátsko, Maďarsko, Taliansko, Slovensko a Slovinsko. Medzi ďalšie štruktúry spolupráce patria EUREgióny, ako aj 34 Európskych zoskupení územnej spolupráce (ďalej len “EZÚS”).

Okrem prehlbujúcich sa politických a osobných väzieb si krajiny strednej Európy vytvorili silné **funkčné vzťahy** založené na geografickej blízkosti, historických a kultúrnych podobnostiach a spoločnej ekonomickej perspektíve. Tieto vzťahy zahŕňajú okrem iného ekonomické a priemyselné hodnotové reťazce a trhy práce, ako aj vzájomný cestovný ruch či cezhraničné zdravotnícke služby. Preto bola spolupráca v tomto regióne v mnohých ohľadoch vždy kľúčovou témou.

Pretrvávajúce výzvy v podobe hospodárskych a sociálnych rozdielov, a tiež nové výzvy, ku ktorým patrí podľa Európskej zelenej dohody digitalizácia alebo prechod na ekologickejšie hospodárstvo, umocňujú potrebu spolupráce štátov situovaných v strednej Európe. Hlavnou výzvou z hľadiska spolupráce je koordinácia rôznych systémov a úrovní riadenia v rámci krajín aj medzi nimi. Ako sa uvádza vyššie, hospodárske a sociálne výzvy majú mnoho rozmerov, ktorých stieranie si vyžaduje interdisciplinárne iniciatívy, ako sa osobitne zdôrazňuje v iniciatíve Nový európsky Bauhaus (COM/2021/573 final). Tá má za cieľ spojiť umenie, kultúru, sociálnu inklúziu, vedu a technológie v snahe dosiahnuť efektívnu implementáciu Európskej zelenej dohody. Aby sa dalo efektívne reagovať na tieto výzvy, rôzne inštitúcie musia navzájom spolupracovať v rámci svojej krajiny aj s ďalšími štátmi. Tieto inštitúcie zahŕňajú ministerstvá, štátne orgány, regionálnu a miestnu samosprávu a rovnako aj národné a regionálne záujmové skupiny, podniky a občanov. Existuje neustála potreba, aby sa na politickej úrovni podporovali koordinačné snahy a posilňovalo sa **viacúrovňové a viacsektorové riadenie** v tejto oblasti, ako to zdôrazňuje Územná agenda 2030. Patria sem aj **integrované prístupy**, ktoré rátajú so zapojením miestnych a regionálnych mimovládnych aktérov, vrátane občanov, čím by sa umožnilo nielen efektívnejšie reagovať na miestne potreby, ale tiež by sa zvýšila **dôvera** v správu vecí verejných a v **zodpovednosť** jej predstaviteľov.

Vplyv pandémie COVID-19

Prepuknutie pandémie COVID-19 bolo veľkým šokom pre strednú Európu, ako aj pre celý svet. **Ekonomika** zaznamenala výrazný pokles vo všetkých deviatich sledovaných krajinách, najmä však v Taliansku a Chorvátsku, kde sa očakáva pokles HDP za rok 2020 o viac ako 10 % (wiiw, 2020). **Nezamestnanosť** vzrástla vo všetkých stredoeurópskych krajinách, hoci aspoň na začiatku pandémie sa väčšine prepúšťania pracovnej sily predišlo prostredníctvom programu *kurzarbeit* a skrátením pracovného času.

V mnohých prípadoch začali ľudia pracovať z domu. Pracovno-právny inštitút tzv. homeoffice využili vo väčšej miere najmä zamestnávateľia a zamestnanci v Rakúsku, Nemecku a Taliansku. V Maďarsku, Chorvátsku a na Slovensku túto možnosť využil menší podiel spoločností a pracujúcich. Rozsah uplatňovania **práce z domu** závisel, okrem iného, aj od digitálnej konektivity, ktorá sa v strednej Európe stále veľmi líši. V každom prípade, pandémia priniesla potrebu poskytovať viac digitálnych služieb, čím sa zároveň ponúka príležitosť hľadať nové riešenia, najmä pokiaľ ide o poskytovanie elektronických riešení verejným sektorom.

Lockdowny spôsobené pandemiou mali ničivé účinky na **cestovný ruch**. Počet prenocovaní v štátoch programovej oblasti poklesol o 80 % až 95 % v závislosti od krajiny a regiónu. Výrazne zasiahnuté boli najmä pobrežné regióny na juhu a severe strednej Európy, ako aj alpské regióny, z ktorých všetky sú ekonomicky veľmi závislé od cestovného ruchu.

Dôsledky pandémie pre strednú Európu sú zatiaľ dost' nejasné. V prípade dlhšieho trvania pandémie budú opísané problémy zatienené jej **ekonomickými a sociálnymi vplyvmi**. Najmä v strednej Európe sa môže prejaviť negatívny vplyv na funkčnosť vzťahov a spolupráce vo verejnej a súkromnej sfére. Pandémia ukázala hlavne to, ako rýchlo krajiny siahajú po národných opatreniach, keď čelia globálnej kríze. Obzvlášť počas jej prvej vlny sa tok ľudí, tovarov a služieb cez hranice čiastočne

prerušil, keďže prestali fungovať aj niektoré podniky.

Koordinovaný prístup v rámci európskych krajín vo všeobecnosti a krajín Interreg SE sa zdá byť sľubnejší a prirodzenejší na riešenie výziev tejto pandémie, ktorá nepozná hranice. COVID-19 ukázal, že koncepty spolupráce a koordinácie sú veľmi potrebné, no do značnej miery stále chýbajú (wiiw, 2020). V prípade, že vyriešenie pandémie bude trvať dlhšie, vlády a verejné orgány musia nájsť koordinované spôsoby, ako sa s ňou vyrovnávať, aby zabezpečili voľný pohyb osôb a tovaru v rámci Európy a aby zároveň ponúkli najlepšiu možnú ochranu pred vírusom.

Poznatky získané z predchádzajúcich skúseností

V programovom období 2014 - 2020 Interreg SE podporil 138 projektov, ktoré spolupracovali na témach inovácií, znižovania uhlíka, životného prostredia, kultúry a dopravy. Skúsenosti z týchto projektov, ako aj poznatky získané v programovom období 2007 - 2013 poskytujú množstvo informácií o tomto programe (wiiw, 2018).

Operatívne hodnotenie programu Interreg SE 2014 - 2020 (Spatial Foresight, t33, 2019) potvrdilo, že program vyvolal **veľký záujem zainteresovaných subjektov** a mal pomerne rovnomerné rozloženie žiadateľov, pokiaľ ide o pokrytie krajín a inštitúcií. Dá sa to vyčítať aj z vysokého podielu **súkromných partnerov** v projektoch (41 %) a tiež z vysokého podielu tých, ktorí sa do programu Interreg zapojili **po prvýkrát** (24 %).

Hlavným výsledkom projektov je **budovanie kapacít a získavanie poznatkov v oblasti tvorby politík**. Projekty posilňujú kapacity miestnej, regionálnej a národnej správy a tvorcov politík, ako aj súkromných podnikov, najmä MSP. Spolupracovalo na nich veľké množstvo aktérov, ktorí spoločne reagovali na spoločné výzvy, čo umožnilo zainteresovaným subjektom zlepšiť si znalosti, ako aj vyvinúť a implementovať nástroje a stratégie v oblasti inovácií, energetiky, životného prostredia, kultúry alebo dopravy.

Pilotné akcie sa ukázali ako úspešný spôsob implementácie a výmeny skúseností s najmodernejšími metódami a technológiami. Umožnili tiež vyskúšať a následne zavádzať **nové technológie a riešenia**. Výrazne tak prispeli k zavádzaniu príslušných opatrení a k značnému **využití finančných prostriedkov** v rôznych projektoch.

Vo všeobecnosti priame **zapojenie zainteresovaných strán**, ako sú tvorcovia politík na všetkých úrovniach riadenia alebo podnikateľský sektor, pomohlo projektom prispôbiť svoje výsledky špecifickým **územným potrebám**. Podporila sa tak ich snaha ďalej zúročiť výsledky projektov, napríklad zavádzaním riešení v participujúcich územiach aj mimo nich, vďaka čomu **sa zvýšila udržateľnosť** a viditeľnosť **výsledkov projektov** aj dlho po ich ukončení. Potvrdil to aj prieskum zainteresovaných strán uskutočnený v rámci hodnotenia vplyvu programu Interreg SE 2007 - 2013 (wiiw, 2018).

Toto hodnotenie tiež ukázalo, že Interreg SE môže úspešne:

- odstraňovať prekážky medzi tvorcami politiky, podnikateľskou a výskumnou sférou, miestnymi a regionálnymi samosprávami, orgánmi zodpovednými za plánovanie a inými zainteresovanými stranami v rámci krajín aj za ich hranicami;
- zabezpečiť vysokú udržateľnosť spolupráce a nadviazanie novej spolupráce,
- zlepšiť koordináciu tvorcov politík a miestnych orgánov vytvorením špecifických riadiacich štruktúr na riešenie spoločných problémov,
- zvýšiť kapacity verejného (a súkromného) riadenia prostredníctvom tvorby a výmeny poznatkov podporovaných štúdiami, zhromažďovaním osvedčených postupov, pilotnými akciami, školeniami a podobne,
- produkovať výraznú pridanú hodnotu vďaka svojmu prínosu k širším stratégiám a politikám EÚ,

ako aj k hospodárskemu, sociálnemu a územnému rozvoju.

Komplementárnosť a synergie (vrátane prínosu k makroregionálnym stratégiám)

Dosah nadnárodnej spolupráce závisí okrem iného od toho, do akej miery možno výsledky projektov Interreg preniesť do iných, finančne väčších, európskych alebo národných programov a iniciatív, a rozšíriť ich použitie. Preto koordinácia a spolupráca s inými nástrojmi financovania vytvára príležitosti na využitie výstupov a výsledkov projektov a následne na znásobenie ich územného vplyvu.

Cieľom programu Interreg SE je využiť synergie a komplementárnosť s:

- a) inými nadnárodnými a cezhraničnými programami Interreg,
- b) regionálnymi a národnými programami politiky súdržnosti, ktoré sú relevantné pre stredoeurópske regióny a
- c) celoeurópskymi programami, iniciatívami a fondmi ako Horizont 2020 a Horizont Európa (s prihliadnutím aj na iniciatívu Seal of Excellence), programom LIFE, programami financovanými v rámci Fondu pre spravodlivú transformáciu (FST), Nástrojom na prepájanie Európy (CEF) vrátane CEF Digital 2, Kreatívna Európa, Erasmus+, iniciatívou Nový európsky Bauhaus a podobne.

Takéto synergie sa budú realizovať počas celého životného cyklu programu.

Počas **programovania** sa osobitná pozornosť venovala šiestim nadnárodným programom Interreg, ktoré sa geograficky čiastočne prekrývajú s programom Interreg SE (Alpský priestor, Jadransko-Iónske more, Pobaltie, Podunajsko, Stredozemné more, Severné more, Severozápad). Pri zapájaní partnerov do procesu programovania boli priamo oslovené orgány týchto programov (pozri tiež kapitolu 4), čo umožnilo diskutovať o synergiách a komplementárnosti, ako aj získať spätnú väzbu o intervenčnej logike návrhu programu Interreg SE. Vo všeobecnosti proces programovania Interreg SE ťažil z toho, že niektorí členovia programovacieho výboru (pracovná skupina SE21+) boli zároveň zapojení do programovacích výborov iných nadnárodných programov Interreg, čo uľahčovalo výmeny názorov a skúseností medzi jednotlivými výbormi.

Najviac synergií sa bude hľadať počas **implementácie programu** podľa nasledujúcich princípov:

- **Celkovo** pri predkladaní návrhov projektov budú musieť žiadatelia opísať súlad a komplementárnosť s programami EÚ, národnými a regionálnymi programami v *ad hoc* časti vo formulári žiadosti. Tieto informácie budú predmetom hodnotenia.
- **Prekrývajúce sa programy Interreg:** neustála výmena informácií s príslušnými riadiacimi orgánmi (ďalej len „RO“) či spoločnými sekretariátmi (ďalej len „SS“), najmä počas hodnotenia a monitorovania projektu, čo umožní proaktívne podporovať synergie medzi projektmi a obmedziť riziko dvojitého financovania. Okrem toho, akcie stanovené programom, predovšetkým tie, ktoré sú zamerané na kapitalizáciu výsledkov (napr. cielené výzvy) umožnia aktivovať synergie a komplementárnosť medzi projektmi programu Interreg SE a projektmi financovanými inými programami Interreg.
- **Centrálné riadené programy EÚ:** skúsenosti s využitím/kapitalizáciou výsledkov programu Interreg SE 2014 - 2020 podpora využitie výsledkov programu Interreg SE 2021 - 2027 v koordinácii s inými programami EÚ.
- **Iné programy politiky súdržnosti:** bude sa vyvíjať snaha o koordináciu prostredníctvom národných výborov (alebo iných mechanizmov / orgánov stanovených národnými pravidlami) so zástupcami inštitúcií zúčastňujúcich sa na implementácii národných a regionálnych programov. Okrem toho náležité kontrolné opatrenia a opatrenia na boj proti podvodom

umožnia obmedziť riziko dvojitého financovania.

Podrobné postupy na realizáciu vyššie uvedených opatrení budú definované v opise systému riadenia a kontroly programu, ako aj v Programovom manuáli, ktorý stanovuje pravidlá účasti v Interreg SE. Interreg SE tiež zohráva dôležitú premostovaciu funkciu medzi štyrmi **makroregionálnymi stratégiami EÚ** (ďalej len “MRS”), konkrétne EUSDR, EUSALP, EUSAIR a EUSBSR. Je to jediný program Interreg, ktorý zdieľa časti svojej oblasti spolupráce so všetkými týmito stratégiami. Interreg SE sa tak stáva akoby prirodzeným centrom s potenciálom uľahčiť spoluprácu medzi štyrmi MRS. Využitím geografickej flexibility tak, ako sa uvádza v článku 22 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1059 (ďalej len “nariadenie Interreg”) sa umožní zapojenie partnerov aj mimo oblasti programu, čím sa vytvoria prepojenia a aktivujú sa synergie v rámci makroekonomických regiónov a koridorov, ako aj medzi nimi. Program má tiež potenciál posilniť spoluprácu medzi karpatskými krajinami.

Tento prístup odôvodňuje aj to, že počas procesu zapojenia partnerov (pozri kapitolu 4) zainteresované subjekty z týchto štyroch MRS považovali tematické oblasti a činnosti plánované v programe SE za veľmi dôležité pre implementáciu akčných plánov MRS v ich regióne.

Vízia programu, poslanie a princípy realizácie

Vízia a poslanie programu

Vyššie uvedená územná analýza naznačuje, že stredná Európa prechádza transformáciou, ktorá prináša mnohé výzvy pre mestá aj regióny. Sú to výzvy, ktoré nepoznajú hranice a nemožno ich vyriešiť samostatne. Analýza jasne podčiarkuje význam nedávno upravenej Územnej agendy 2030, v ktorej tvorcovia politik uznávajú, že nerovnosti medzi miestami a ľuďmi narastajú a že neudržateľný vývoj dosiahol kritickú úroveň.

Územná agenda 2030 preto vyzýva na koordinovanejšiu činnosť na všetkých geografických úrovniach a úrovniach riadenia, aby sa zabezpečila lepšia perspektíva pre všetkých ľudí, komunity a miesta v Európe. Vyzýva tvorcov politik, aby lepšie porozumeli územným vplyvom sektorových politik a primerane ich riešili integrovaným spôsobom. Požaduje tiež, aby budúce opatrenia prispeli k trvalo udržateľnému rozvoju a jednote Európy.

Program Interreg SE reaguje na najnaliehavejšie spoločné výzvy v srdci Európy v súlade s týmito politickými požiadavkami. Víziou programu je jednotná stredná Európa, ktorá spolupracuje s cieľom byť inteligentnejšou, ekologickejšou a lepšie prepojenou. Na základe spoločných potrieb a spoločnej identity v oblasti dlho rozdelenej železnou oponou sa program zameriava na dosiahnutie dôveryhodnej kultúry spolupráce, ktorá presahuje administratívne hranice.

Poslaním programu je spájať regióny a mestá za hranicami, aby dokázali nájsť vhodné riešenia pre svojich občanov spravodlivým a rovnocenným spôsobom. Povzbudzuje a podporuje nadnárodnú spoluprácu, aby regióny zvýšili svoju odolnosť voči spoločným výzvam, ktoré nepoznajú hranice a ktoré nemožno vyriešiť samostatne. Medzi tieto výzvy patria, okrem iného, procesy ekonomickej transformácie, klimatické zmeny a dlhodobé sociálno-ekonomické dôsledky pandémie Covid-19.

Na základe spoločných potrieb a spoločnej identity sa program snaží o spoločnú kultúru spolupráce. Spolupráca je kľúčová pre mestá a regióny, aby sa z nich stali odolnejšie a atraktívnejšie miesta pre život a prácu.

V praxi tento program spája verejné organizácie, súkromný sektor a občiansku spoločnosť. Financuje nadnárodné projekty, ktoré vyvíjajú, testujú a zavádzajú riešenia nevyhnutné na to, aby bola stredná Európa odolnejšia a atraktívnejšia. Program podporuje tieto partnerstvá aj poradenstvom a znalosťami.

Typy výsledkov dosiahnutých týmito projektmi možno rozdeliť nasledovne:

- zlepšenie v oblasti tvorby, vzdelávania a zmien v politike,
- zlepšenie znalostí a zvýšenie kapacít vrátane prenosu a výmeny poznatkov,
- lepšia koordinovaná spolupráca a posilnené riadenie na rôznych úrovniach,
- menej prekážok,
- nové a lepšie služby,
- zmeny správania,
- mobilizácia verejných a súkromných finančných prostriedkov vrátane prípravy na následné investície.

Horizontálne princípy realizácie

Všetky akcie spolupráce, ktoré vedú k vyššie uvedeným typom výsledkov, budú rešpektovať základné práva a zabezpečovať súlad s Chartou základných práv Európskej únie (2000/C 364/01). Okrem toho budú dodržiavať horizontálne princípy **rovnosti príležitostí, nediskriminácie, rovnosti medzi mužmi a ženami a trvalo udržateľného rozvoja vrátane ochrany životného prostredia** počas tvorby a realizácie projektu.

Všetky akcie financované programom sa hlavne budú riadiť **prístupom „environmentálnej udržateľnosti už od návrhu“**. To znamená, že environmentálne aspekty alebo širšie úvahy o udržateľnosti vrátane účinkov na ľudské zdravie sa už nepovažujú za akési „následné myšlienky“. Namiesto toho sú od začiatku integrované do všetkých činností. Partnerstvám sa dôrazne odporúča, aby počas tvorby projektu identifikovali a zvažili akékoľvek potenciálne významné environmentálne a zdravotné problémy a následne zvolili dostupné možnosti realizácie projektov, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na kvalitu životného prostredia. V ideálnom prípade by projekty skôr mali prispievať k obnove životného prostredia a ekosystémových funkcií a služieb, klimatickej neutralite, ako aj k trvalo udržateľnému manažmentu a zveľaďovaniu kultúrnej krajiny.

Projekty by mali v prípade potreby sprístupniť súbory údajov vyplývajúce z akcií ako otvorené údaje za podmienok stanovených v smernici EP a Rady (EÚ) o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (prepracované znenie) (smernica (EÚ) 2019/1024 z 20.6.2019). Okrem toho by mal byť online obsah sprístupnený všetkým ľuďom vrátane osôb so zdravotným postihnutím, ako sa uvádza v smernici EÚ o prístupnosti webových sídel (smernica (EÚ) 2016/2102 o prístupnosti webových sídel a mobilných aplikácií subjektov verejnej správy z 26.10.2016).

Počas implementácie programu bude riadiaci orgán presadzovať strategické využitie verejného obstarávania na podporu cieľov politiky (vrátane úsilia o profesionalizáciu na riešenie nedostatočných kapacít). Prijímatelia by mali byť vedení k tomu, aby sa viac riadili kritériami súvisiacimi s kvalitou a nákladmi na životný cyklus. Ak je to možné, postupy verejného obstarávania by mali obsiahnuť aj environmentálne aspekty (napr. ekologické kritériá verejného obstarávania), sociálne aspekty, ako aj inovačné stimuly.

1.3. Odôvodnenie výberu cieľov politiky a špecifických cieľov Interregu, zodpovedajúcich priorít, špecifických cieľov a foriem podpory, ktorými sa v relevantných prípadoch riešia chýbajúce prepojenia v cezhraničnej infraštruktúre

Odkaz: článok 17 ods.3 písm. c)

Tabuľka 1

Vybraný cieľ politiky alebo vybraný špecifický cieľ Interregu	Vybraný špecifický cieľ	Priorita	Odôvodnenie výberu
CP 1 - Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT	(i) Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií	Priorita 1 - Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 1</u> Štáty strednej Európy sú kľúčovou ekonomickou oblasťou v EÚ so silným priemyselným jadrom. Dlhodobá spolupráca v oblasti obchodu, investícií a priemyslu vyústila do silných funkčných väzieb v celej programovej oblasti. Aby si jednotlivé územia zachovali konkurencieschopnosť, musia zvládnuť prebiehajúci prechod na digitalizovanejšie, ekologickejšie a odolnejšie hospodárstvo. Musia to dosiahnuť sociálne inkluzívnym a spravodlivým spôsobom, v plnom súlade s Územnou agendou 2030 a jej cieľom „Spravodlivá Európa“, ktorý sa zameriava na vyvážený územný rozvoj. <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC i)</u> Kľúčovou výzvou je to, že výskumné a vývojové aktivity a transfer technológií a inovácií stále vykazujú značnú nerovnováhu medzi východnými a západnými regiónmi strednej Európy a že sa väčšinou obmedzujú na mestské oblasti. Tieto aktivity treba naďalej posilňovať, diverzifikovať a prispôbovať novým hospodárskym a spoločenským výzvam. Je potrebné zlepšiť prístup k výsledkom výskumu a inovácií pre aktérov inovácie, najmä v zaostávajúcich územiach, ako sú okrajové a vidiecke regióny. Spolupráca v rámci hodnotových reťazcov, ekologické a digitalizované hospodárstvo a medzisektorová spolupráca zostávajú kľúčovou potrebou mnohých spoločností, najmä MSP.

			Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • podpora prechodu na odolnejšie, digitalizovanejšie a ekologickejšie hospodárstvo, • zlepšenie prístupu k výskumu a inováciám a zlepšenie transferu technológií pre MSP, najmä v mimomestských oblastiach, • zlepšenie prepojení medzi viac a menej rozvinutými územiami (napr. šampióni v inováciách) a podpora ich presahovania do okolitých území, • podpora nadnárodných priemyselných partnerstiev s cieľom vytvoriť udržateľné hodnotové a dodávateľské reťazce, • uľahčenie transformácie výsledkov výskumu do predajných produktov. Forma podpory: nenávratný finančný príspevok (ďalej len "NFP")
Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnej prepojenosti IKT	(iv) Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie	Priorita 1 - Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 1</u> pozri vyššie <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC iv)</u> Je nevyhnutné úspešne nastaviť transformáciu pracovnej sily v strednej Európe na digitalizovanejšiu a zdrojovo efektívnejšiu ekonomiku vrátane posunu smerom k Priemyslu 4.0, berúc do úvahy príslušné národné a regionálne stratégie inteligentnej špecializácie. Vyžaduje si to posilnenie a zlepšenie súvisiacich zručností a podnikateľských kompetencií pracovníkov, zamestnancov a podnikateľov. Aj keď je v strednej Európe dostatok vysokoškolených pracovníkov, ktorí sú okrem iného dôležitým pilierom výrobného priemyslu, táto pracovná sila je rozložená nerovnomerne. Kvalifikovaní ľudia sa sústreďujú najmä v mestských oblastiach a menej v prechodných a vidieckych regiónoch. Okrem toho viaceré územia zaostávajú v

			otázkach nových technológií a digitalizácie, ako aj podnikateľských zručností. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • tvorba a implementácia politik zručností pre efektívny proces objavovania podnikania a príprava alebo aktualizácia stratégií inteligentnej špecializácie, • zlepšenie digitálnych a ekologických zručností, najmä u pracovníkov v prioritných technologických oblastiach, ktoré sú spojené s regionálnymi stratégiami inteligentnej špecializácie, • podpora podnikania a posilňovanie súvisiacich zručností, • boj proti strate kvalifikovanej pracovnej sily v dôsledku migrácie z regiónov a úniku mozgov, najmä vo vidieckych a okrajových oblastiach. Forma podpory: NFP
CP 2 - Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmiernenia zmeny klímy a	(i) Podpora energetickej efektívnosti a znižovanie emisií skleníkových plynov	Priorita 2 - <i>Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 2</u> Stredná Európa je oblasť bohatá na zdroje prírodného dedičstva a biodiverzitu. To predstavuje dôležitý lokalizačný faktor, ktorý je však ohrozený zmenou klímy, priemyselnou činnosťou a neudržateľnými modelmi spotreby a mobility. V súlade s Európskou zelenou dohodou musia územia reagovať na výzvy súvisiace so zhoršovaním stavu životného prostredia a klimatickými zmenami podporou efektívneho využívania zdrojov, ochranou a obnovou biodiverzity, ako aj znižovaním znečistenia. <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC i)</u> Jedna z hlavných výziev, ktorú prináša prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo súvisí s opatreniami na zmiernenie zmeny klímy a zvyšovaním energetickej efektívnosti. Celkovo je spotreba energie a emisie skleníkových plynov

adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility			vo väčšine stredoeurópskych krajín stále nad priemerom EÚ. Okrem toho mnohé regióny naďalej vo veľkej miere využívajú zdroje energie náročné na uhlík a ich prechod na využívanie energie z obnoviteľných zdrojov je pomalší ako priemer EÚ. To ohrozuje dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klimateckej neutrality do roku 2050. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • zvýšenie energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľnej energie na zníženie emisií skleníkových plynov, • zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, • podpora prijímania a zavádzania energeticky efektívnych technológií a riešení vo všetkých sektoroch, • posilnenie politík pre integrované nízkouhlíkové plánovanie, • podpora zmien správania na zníženie spotreby energie. Forma podpory: NFP
CP 2 - Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva,	(iv) Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy	Priorita 2 - <i>Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 2</u> pozri vyššie <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC iv)</u> Zmena klímy vážne ovplyvňuje strednú Európu. Extrémne prejavy počasia, ako sú vlny horúčav alebo silné dažde, sa už v posledných rokoch značne zintenzívnili. Očakávajú sa ešte častejšie a silnejšie povodne, suchá a pod. Meniace sa klíma ovplyvňuje široké spektrum hospodárskych odvetví a ľudských činností, ako aj ľudské zdravie a celkovú pohodu. Týka sa to okrem iného problémov súvisiacich s teplotou v mestských oblastiach, ktoré predstavujú osobitné riziko pre zraniteľné skupiny. Aby sa zvýšila odolnosť území voči zmene klímy a prírodným katastrofám, sú jednoznačne

zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility			potrebné cielené adaptačné opatrenia a lepšia pripravenosť na riziká a ich riadenie. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • zvyšovanie odolnosti území voči klimatickým zmenám a prírodným katastrofám, • podpora integrovaných politík adaptácie na zmenu klímy na miestnej a regionálnej úrovni, • posilnenie implementácie cielených adaptačných opatrení na zmenu klímy vo všetkých sektoroch, • zvyšovanie povedomia o rizikách a zlepšovanie pripravenosti a metód prognózovania, • zlepšovanie koordinácie a spolupráce pri riadení rizík medzi územiaми a za ich hranicami. Forma podpory: NFP
CP 2 - Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu,	(vi) Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje	Priorita 2 - <i>Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 2</u> pozri vyššie <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC vi)</u> Pre prechod na obehové hospodárstvo je kľúčové zvyšovať efektívnosť využívania zdrojov, predchádzať vzniku odpadu a využívať odpad ako zdroj. Toto je hlavná výzva pre strednú Európu, ktorá bude mať pozitívny vplyv nielen na udržateľnosť životného prostredia a uhlíkovú neutralitu, ale bude aj rozhodujúcim faktorom pre konkurencieschopnosť národných a regionálnych ekonomík. Aj keď obehové hospodárstvo v strednej Európe rastie, celkovo je ešte stále skôr v primárnom štádiu vývoja. Medzi krajinami sú napríklad veľké rozdiely v spotrebe materiálu a miere recyklácie komunálneho odpadu. To ukazuje jasnú potrebu ďalšieho úsilia na dosiahnutie príslušných európskych cieľov (napr. 65 % miera recyklácie do roku 2035).

predchádzania rizikám a ich riadenia a udržateľnej mestskej mobility			Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • podpora politik obehového hospodárstva na všetkých územných úrovniach, • zvyšovanie efektívnosti využívania zdrojov a recyklácie odpadu vo všetkých odvetviach, • posilnenie obehových reťazcov s pridanou hodnotou a zavádzanie riešení a technológií, ktoré efektívne využívajú zdroje, • podnecovanie zmien v správaní a stimulovanie tvorby nových obchodných modelov, • posilnenie zručností obehového hospodárstva v súkromnom a verejnom sektore. Forma podpory: NFP
CP 2 - Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmiernovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich riadenia a	(vii) Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia	Priorita 2 - <i>Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 2</u> pozri vyššie <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC vii)</u> Nedotknutá príroda a bohaté prírodné dedičstvo a biodiverzita strednej Európy predstavujú dôležité zdroje a faktory tejto lokality. Za toto bohatstvo vďačí aj širokej rozmanitosti biogeografických regiónov, krajiny a ekosystémov, od veľkých území zalesnenej a poľnohospodárskej pôdy až po horské oblasti, vodné toky, pobrežia, more, nížiny, jazerá a urbanizované oblasti. Územie strednej Európy zahŕňa dôležité ekosystémy a ekologické koridory, ktoré sa tiahnu cez hranice (napr. Zelený pás). Napriek tomu je stredná Európa svedkom neustáleho úbytku biodiverzity v dôsledku zmien využívania pôdy, ťažby prírodných zdrojov, klimatických zmien a invázných nepôvodných druhov. Neudržateľné ekonomické aktivity vedú k znečisteniu ovzdušia, vody a pôdy, ktoré je obzvlášť závažné v priemyselných oblastiach strednej Európy. To ďalej vedie k zhoršovaniu podmienok

udržateľnej mestskej mobility			ekosystému a následnému znižovaniu ich schopnosti poskytovať základné ekosystémové služby. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • predchádzanie úbytku biodiverzity a zabezpečenie ekologickej konektivity, • zachovanie a posilnenie ekosystémových služieb v prospech obyvateľstva, • ochrana prírodných zdrojov a podpora ich trvalo udržateľného využívania, • zníženie znečistenia ovzdušia, vody a pôdy • rozširovanie zelenej infraštruktúry, ktorá spája biotopy a zabezpečuje ich rekreačný potenciál. Forma podpory: NFP
CP 2 - Prechod z ekologickejšieho, nízkouhlíkového hospodárstva na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka a odolnú Európu vďaka presadzovaniu čistej a spravodlivej energetickej transformácie, zelených a modrých investícií, obehového hospodárstva, zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu, predchádzania rizikám a ich	(viii) Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasti prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka	Priority 2 - <i>Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 2</u> pozri vyššie <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC viii)</u> Podpora a zabezpečenie efektívnejšej a udržateľnejšej mestskej mobility je kľúčovou výzvou pre strednú Európu. V podstate jedna tretina jej obyvateľov žije vo väčších mestách a ďalších 37 % v prechodných regiónoch. Modely dochádzania si vyžadujú zväžiť toky mobility na úrovni funkčných mestských oblastí, teda berúc do úvahy mestá aj ich zázemie. Zlepšenie mestskej mobility a zároveň zníženie negatívnych externalít dopravy má obrovský vplyv na veľmi veľkú časť obyvateľov strednej Európy (napr. zdravie, kvalita života) a jej ekonomiku (napr. dopravné zápchy). Ekologizácia mestskej mobility výrazne prispieva k zlepšeniu kvality ovzdušia, ktorá je v mestách strednej Európy často nízka. Okrem toho je udržateľná mestská mobilita nevyhnutná z hľadiska úspešného znižovania emisií

riadenia a udržateľnej mestskej mobility			skleníkových plynov na územiach strednej Európy. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • podpora riešení udržateľnej a inteligentnej mestskej mobility, • Podpora prístupov multimodálnej mestskej mobility, • zlepšenie plánovania trvalo udržateľnej mobility na úrovni funkčných mestských oblastí, • zníženie externalít súvisiacich s dopravou v mestských oblastiach a emisií skleníkových plynov, • zlepšenie kvality ovzdušia v stredoeurópskych mestách. Forma podpory: NFP
CP 3 - Prepojenejšia Európa vďaka posilneniu mobility	(ii) Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility	Priorita 3 - <i>Spolupráca pre lepšie prepojenú strednú Európu</i>	<u>Odôvodnenie výberu cieľa politiky 3</u> Stredná Európa je dôležitou križovatkou európskeho spojenia na osi sever - juh a východ - západ presahujúcej jej hranice. Už po stáročia križujú toto územie mnohé obchodné a dopravné trasy na riekach, cestách a železniciach, ktoré prechádzajú viacerými krajinami. Vďaka tomu je stredná Európa centrom významných koridorov, na ktoré sú fyzicky alebo sociálno-ekonomicky napojené mnohé regióny. Prepojenosť medzi regiónmi a v rámci nich je dôležitým lokalizačným faktorom zabezpečujúcim ekonomickú prosperitu a súdržnosť strednej Európy. V súlade s Európskou zelenou dohodou existuje jasná potreba riešení v oblasti udržateľnej dopravy. Program SE nebude financovať dopravnú infraštruktúru, ale môže výrazne prispieť k týmto cieľom vytváraním synergii s inými (väčšími) fondmi a zohrávať úlohu katalyzátora pri príprave väčších investícií. <u>Odôvodnenie výberu EFRR ŠC ii)</u>

			Hlavnou výzvou pre strednú Európu je zabezpečiť lepšiu dostupnosť a prepojenosť svojich okrajových a cezhraničných oblastí. Existuje jasná potreba ich lepšieho prepojenia s uzlami koridorov základnej siete TEN-T (CNC), aby sa odstránili problémové miesta a premostili chýbajúce dopravné spojenia. Je to v súlade s cieľmi spravodlivej a zelenej Európy z Územnej agendy 2030 v zmysle vyváženého územného rozvoja a udržateľnej prepojenosti miest. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • podpora lepšieho napojenia vidieckych a okrajových oblastí na hlavné dopravné koridory a uzly so zameraním na verejnú dopravu, • zlepšenie dopravy cez hranice a odstraňovanie prekážok a problémových miest, najmä v okrajových oblastiach, • podpora modálneho posunu smerom k ekologickejšim riešeniam, • posilnenie logistických reťazcov vo vidieckych a okrajových oblastiach, • zlepšenie dostupnosti a mobility vo vidieckych a okrajových oblastiach s cieľom podporiť územnú súdržnosť a sociálne začlenenie. Forma podpory: NFP
IŠC 1: Lepšie riadenie pre spoluprácu	6. Iné akcie na podporu lepšieho riadenia pre spoluprácu	Priorita 4 - <i>Zlepšenie riadenia pre spoluprácu v strednej Európe</i>	<u>Odôvodnenie výberu ISO1</u> Stredná Európa zdieľa spoločnú identitu, ktorá vychádza z dlhodobých kultúrnych a historických väzieb medzi jej mestami a regiónmi. Je to nehmotná, ale kľúčová devíza pri riešení výziev v rámci prístupu spolupráce. Napriek mnohým funkčným väzbám je stredná Európa pomerne heterogénna zo sociálno-

		ekonomického a územného hľadiska. Táto oblasť čelí mnohým výzvam a prekážkam regionálneho rozvoja, ktoré nepoznajú geografické ani administratívne hranice. <u>Odôvodnenie výberu cieľa 6 „iné akcie na podporu lepšieho riadenia pre spoluprácu“</u> <i>Program sa bude zaoberať niekoľkými špecifickými cieľmi IŠC1, preto bol zvolený cieľ 6.</i> V súlade s Územnou agendou 2030 a Novou Lipskou chartou sú integrované politiky a procesy viacúrovňového riadenia kľúčové pre posilnenie regionálneho rozvoja a súdržnosti aj za hranicami. Platí to najmä v súvislosti s komplexnými územnými výzvami, akými sú demografické zmeny, zmena klímy, digitalizácia, zdravie alebo opakujúce sa krízové situácie, ktoré podobným spôsobom ovplyvňujú stredoeurópske regióny. Najlepšie je na ne reagovať integrovanými a medzisektorovými prístupmi, pričom dôležité je poskytovanie verejných služieb a rovnaký prístup k nim. Nadnárodná spolupráca ponúka jasnú pridanú hodnotu pri riešení, okrem iného, nasledujúcich špecifických potrieb (druhy a príklady akcií nájdete v kapitole 2): • podpora tvorby miestne orientovanej integrovanej politiky, ktorá reaguje na zložité spoločenské výzvy, • posilnenie území s funkčnými alebo historickými väzbami, • znižovanie administratívnych a právnych prekážok spolupráce za administratívnymi hranicami, • zlepšenie viacúrovňového riadenia a posilnenie zapojenia občanov a zainteresovaných strán, • podpora kvalitných verejných služieb všeobecného záujmu rovnako pre všetkých občanov, • podpora digitálneho riadenia a lepších digitálnych verejných služieb.

			Forma podpory: NFP

DRAFT

2. Priority

Odkaz: článok 17(3)(d) a (e)

2.1. Názov priority (opakuje sa pri každej priorite)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. d)

Textové pole: [300]

1: Spolupráca pre inteligentnejšiu strednú Európu

2.1.1. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 1 - (i) Rozvoj a posilnenie výskumných a inovačných kapacít a zavádzania vyspelých technológií

2.1.1.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 1.1: Posilnenie inovačných kapacít v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Inovačné kapacity majú veľký význam pre budúci ekonomický rozvoj strednej Európy a jej ekonomickú odolnosť. Ekonomická transformácia predstavuje výzvu pre silné postavenie stredoeurópskych regiónov v sekundárnom, t.j. výrobnom sektore, kam zaradujeme napríklad automobilový, textilný a potravinársky priemysel. Lepšie inovačné kapacity budú kľúčové na to, aby sa regióny prispôbili rastúcemu významu terciárneho sektora orientovaného na služby, ktorý zahŕňa napríklad kultúrny a kreatívny priemysel, zdravotníctvo a cestovný ruch. V súlade s Európskou zelenou dohodou a Územnou agendou 2030 je dôležité nájsť rovnováhu medzi hospodárskymi, sociálnymi a ekologickými aspektmi vo všetkých podporných činnostiach.

V súčasnosti regióny v strednej Európe nemajú rovnaký úžitok z výskumu a inovácií. Transfer znalostí a technológií tak zostáva kľúčovou potrebou najmä pre MSP v nadnárodných hodnotových reťazcoch. Tieto MSP sú často lokálnymi dodávateľmi, ktorí nepôsobia na globálnych trhoch tak ako väčšie spoločnosti.

Riešenie výziev súvisiacich s inováciami pomôže znížiť územné rozdiely medzi regiónmi, ktoré by inak mohli mať negatívny vplyv na rovnosť príležitostí a sociálnu integráciu.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V tomto ŠC bude program Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu na zlepšenie konkurencieschopnosti MSP. Cieľom je zlepšiť poznatky v oblasti tvorby politiky, posilniť kapacity zainteresovaných strán v oblasti inovácií a rozšíriť spoluprácu v rámci regionálnych inovačných systémov a medzi nimi. V relevantných prípadoch by podporované akcie mali byť v súlade s príslušnými stratégiami inteligentnej špecializácie zúčastnených regiónov. Možné akcie spolupráce zahŕňajú vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Všetky opatrenia by sa mali usilovať o lepšiu ekonomickú odolnosť stredoeurópskych regiónov, s dôrazom na aspekty ekologizácie a udržateľnosti, zohľadňujúc nízkouhlíkové hospodárstvo, ako aj adaptáciu na zmenu klímy.

Akcie by mali presadzovať zavádzanie nových technológií a riešení a podporovať medziodvetvové prepojenia zlepšením spolupráce medzi zainteresovanými stranami v oblasti inovácií s podobnými výzvami. Ich účelom je vytvoriť a posilniť regionálne a nadnárodné stredoeurópske štruktúry (napr. klastre, inovačné siete) a hodnotové reťazce, ktoré by znížili závislosť od zahraničných dodávateľov. Spolupráca spoločností v medziregionálnych partnerstvách sa podporuje najmä vtedy, ak sú súčasťou hodnotových reťazcov súvisiacich so stratégiami inteligentnej špecializácie zúčastnených regiónov.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie v napríklad týchto tematických oblastiach:

- ekologické hospodárstvo, biohospodárstvo,
- priemysel 4.0, robotizácia, mechatronika, digitálne technológie, kľúčové podporné technológie,
- kultúrny a kreatívny priemysel a cestovný ruch,
- Inovácie v zdraví a zdravotnej starostlivosti,
- strieborná ekonomika,
- sociálne inovácie,
- tranfer technológií a inovácií,
- medziregionálne partnerstvá v rámci hodnotových reťazcov,
- inovatívne programy financovania inovácií a iné.

Príklady podporovaných akcií:

- zlepšenie kapacít a spolupráce medzi zainteresovanými subjektmi v oblasti inovácií na rôznych úrovniach riadenia (napr. verejná, súkromná, národná, regionálna) s cieľom pomôcť MSP lepšie začleniť digitalizáciu v rámci svojho udržateľného prechodu na priemysel 4.0,
- výmena osvedčených postupov v oblasti trendov a noriem pre ekologické hospodárstvo a implementácia pilotných akcií na podporu MSP pri ich preberaní,
- podpora transferu technológií a inovácií z výskumu do podnikania a novej spolupráce v rámci hodnotových reťazcov s cieľom podporiť zavádzanie inovatívnych riešení,
- posilnenie podporných služieb pre MSP a podnikateľov s cieľom zlepšiť ich prístup k výskumu a technologickým inováciám,
- posilnenie nadnárodných inovačných sietí a zoskupení a zlepšenie spolupráce medzi inovačnými centrami na rôznych územiach,
- umožnenie medzisektorovej spolupráce s cieľom pomôcť podnikom (napr. z tradičných ekonomických odvetví, kultúrneho a kreatívneho priemyslu, cestovného ruchu, zdravotníctva alebo striebornej ekonomiky) udržateľne začleňovať digitálne technológie (napr. umelú inteligencia, kybernetickú bezpečnosť, internet vecí) do vývoja produktov a služieb,

- zlepšenie spolupráce v rámci hodnotových reťazcov udržateľných inovatívnych produktov a služieb v súlade so stratégiami inteligentnej špecializácie,
- zlepšenie transferu a zavádzania osvedčených ekologických riešení s cieľom otvoriť obchodné príležitosti,
- rozvoj a implementácia koncepcií nadnárodného hodnotového reťazca na základe regionálnych potenciálov a zdrojov. Koncepcie by mali posilniť udržateľnosť a znížiť vonkajšiu závislosť pri tvorbe hodnôt (napr. posilnením regionálnych kompetencií pre tvorbu stratenej / novej hodnoty alebo zavedením krátkych potravinových dodávateľských reťazcov). Mali by tiež pomôcť zvýšiť regionálnu odolnosť voči vonkajším vplyvom, ako sú prerušenia dodávateľských reťazcov,
- podpora inovačných stratégií na zníženie environmentálnej stopy výrobných procesov, napr. uľahčením decentralizovaných výrobných systémov reagujúcich na dopyt,
- znižovanie inovačných medzier v mimomestských oblastiach napr. inteligentnejšie obce a zlepšenie prístupu k službám na podporu inovácií pre vidiecke podniky, zameraným na inteligentnú špecializáciu a prioritné oblasti technológií,
- posilnenie prepojení medzi verejným a súkromným sektorom a finančnými inštitúciami s cieľom podporiť vytvorenie a nastavenie štruktúr a služieb, ktoré uľahčia prístup k financovaniu inovácií,
- podpora inovatívnych akcií, vďaka ktorých je ekonomika spravodlivejšia a ktoré prispievajú k ekonomickej a sociálnej integrácii znevýhodnených skupín obyvateľstva (napr. osôb so zdravotným postihnutím, migrantov, starších ľudí, mládeže),
- podpora zriaďovania živých laboratórií, testovacích zariadení a ekosystémov, ktoré spájajú dopyt a ponuku s cieľom podporiť vývoj a skutočné využitie inovatívnych riešení pre potreby verejného sektora vrátane obstarávania vo fáze pre komerčným využitím (PCP) a verejného obstarávania inovatívnych riešení (PPI).

Akcie, ktoré by mohli zahŕňať genetické modifikácie, musia byť v súlade s *acquis communautaire* pre genetické inžinierstvo vrátane ustanovení stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.

Akcie by mohli ťažiť z koordinácie s inými finančnými nástrojmi EÚ, vrátane programu Horizont Európa, medziregionálnych inovačných investícií (ďalej len "I3"), hlavných programov Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len "EFRR") alebo národných inovačných fondov. V tomto kontexte by kľúčové strategické orientácie definované v strategickom pláne Horizont Európa a súvisiace partnerstvá mohli byť referenčnými bodmi pre komplementárnosť. Odporúča sa, aby podporované akcie prispievali k cieľom Európskeho výskumného priestoru (ďalej len "ERA"), okrem iného aj podporou využívania výsledkov výskumu a inovácií. Takéto synergie umožňujú dosiahnuť väčší územný vplyv v strednej Európe, napr. preberaním výsledkov výskumu a ich zavádzaním v regiónoch, ako aj zohľadniť akčné plány makroregionálnych stratégií. Akcie by mohli byť prepojené s programom InvestEU a novým Strategickým investičným nástrojom, ktoré majú za cieľ vybudovať silnejšie európske hodnotové reťazce a ekonomickú odolnosť. To by mohlo podporiť mobilizáciu budúcich investícií do technológií novej generácie (napr. prostredníctvom prípravy nadväzujúcich projektov alebo regionálnych výmen poznatkov o osvedčených postupoch pri používaní týchto nástrojov).

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Výsledkom akcií nadnárodnej spolupráce bude posilnenie inovačných kapacít. Zlepšia sa poznatky v oblasti tvorby a implementácie politiky, podporia sa zmeny politiky smerom k ekologickému a digitalizovanému hospodárstvu v zaostávajúcich regiónoch a pomôže sa im dobehnúť tie regióny,

ktoré sú na čele. Akcie povedú k zlepšeniu rámcových podmienok pre inováciu a podporia udržateľné zavádzanie vyspelých technológií. Zlepšená medzisektorová spolupráca, transfer technológií a koordinácia prispievajú k odstraňovaniu inovačných prekážok, najmä pre MSP.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz: článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.1.1.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
1	ŠC 1.1	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	5	30
1	ŠC 1.1	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	12	80
1	ŠC 1.1	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	210	300
1	ŠC 1.1	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	12	80

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
1	ŠC 1.1	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/akčný plán	0	2021	23	Systém monitorovania programu	
1	ŠC 1.1	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej	Organizácia	0	2021	150	Systém monitorovania	

			spolupráce po ukončení projektu					nia programu	
1	ŠC 1.1	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	60	Systém monitorovania programu	

2.1.1.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií sú všetky verejné a súkromné zainteresované subjekty a skupiny obyvateľstva, ktoré budú do týchto akcií zapojené alebo nimi (pozitívne) ovplyvnené. Výsledkom by mala byť ich motivácia k tomu, aby prijímali riešenia vedúce k zlepšeniu inovačného ekosystému. Konkrétnejšie, do cieľových skupín patria verejní aj súkromní aktéri modelu štvornásobnej inovačnej špirály, ako sú podniky vrátane kreatívneho priemyslu a inštitúcií kultúrneho dedičstva a ich zamestnanci (najmä MSP), klastrové organizácie, verejné orgány, regionálne rozvojové agentúry, obchodné a priemyselné komory, inštitúcie na transfer technológií, mimovládne organizácie,² inovačné agentúry, technologické a priemyselné parky, sektorové a podnikateľské siete, podnikateľské inkubátory, finančné inštitúcie, vzdelávacie a školiace organizácie, súkromné a verejné výskumné inštitúcie, sociálne siete.

2.1.1.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej programovej oblasti a môžu sa týkať všetkých typov území. Mali by sa zamerať na územia s nedostatkami v inovačných systémoch, pre ktoré by bola prospešná a poučná výmena poznatkov a skúseností s vyspelými regiónmi. Spolupráca by mala následne zlepšiť aj prepojenia medzi vyspelými územiami (napr. šampióni v inováciách - vysoko úspešné regióny v určitom odvetví) a podporiť ich presah do okolitých území s cieľom stať sa konkurencieschopnejšími na globálnom trhu. Aj keď sa zainteresované strany inovačného systému väčšinou nachádzajú v mestských oblastiach, mali by sa riešiť aj potreby vidieckych oblastí.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné charakteristiky cieľových oblastí a v prípade potreby musia byť v súlade s príslušnými stratégiami inteligentnej špecializácie.

² Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

2.1.1.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.1.1.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.1	10	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.1	12	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.1	13	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.1	19	1 559 887
1	EFRR	ŠC 1.1	21	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.1	24	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.1	25	1 559 887
1	EFRR	ŠC 1.1	26	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.1	27	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.1	28	1 559 887
1	EFRR	ŠC 1.1	29	9 359 325
1	EFRR	ŠC 1.1	30	3 119 775

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.1	01	31 197 751

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.1	33	31 197 751

2.1.2. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 1 - (iv) Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie

2.1.2.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

Špecifický cieľ 1.2: Posilnenie zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Stredná Európa sa spolieha na kvalifikovaných pracovníkov a zamestnancov, aby si udržala silnú priemyselnú a ekonomickú základňu. MSP sú najväčšími zamestnávateľmi v strednej Európe. Na uspokojenie ich potrieb je dôležité zlepšiť a zmodernizovať zručnosti ľudí na miestnej úrovni, najmä vzhľadom na výzvy, akými sú digitalizácia, prechod na Priemysel 4.0, zmena klímy a ekologické hospodárstvo, ako sa zdôrazňuje v Európskej zelenej dohode. Zručnosti, ktoré idú s dobou sú podmienkou využívania technologických inovácií a potenciálu, ktorý ponúka inteligentná špecializácia v rôznych odvetviach a technologických prioritných oblastiach. Zručnosti zohrávajú dôležitú úlohu aj pri stimulovaní podnikania. V neposlednom rade má veľký význam miestne orientovaný rozvoj zručností, ktorý je kľúčový pri znižovaní rozdielov medzi mestom a vidiekom. Celkovo musí byť proces transformácie spravodlivý a sociálne zodpovedný.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V rámci tohto ŠC bude program Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu, ktorá zlepšuje znalosti a kapacity potrebné pre efektívny proces podnikateľského objavovania a prípravu alebo aktualizáciu stratégií inteligentnej špecializácie, najmä pokiaľ ide o digitálne zručnosti a priemyselnú transformáciu, ako aj mitigáciu a / alebo adaptáciu na zmenu klímy. To posilní najslubnejšie oblasti pre trvalo udržateľný ekonomický rozvoj založený na charakteristických štruktúrach a znalostnej základni regiónov a podporí zavádzanie a posilňovanie udržateľných a inovatívnych produktov, služieb alebo procesov, najmä zo strany MSP. Podporované akcie by mali byť v súlade s príslušnými stratégiami inteligentnej špecializácie zúčastnených regiónov. Možné akcie spolupráce zahŕňajú vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Spolupráca má podporiť vývoj a implementáciu riešení pre odbornú excelentnosť, ako aj pre

široenie technológií a budovanie zručností v národných a regionálnych inovačných ekosystémoch, aby sa dosiahli ciele stratégií inteligentnej špecializácie cieľových území.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie v týchto tematických oblastiach:

- zručnosti pre sektory relevantné pre inteligentnú špecializáciu, napr. Priemysel 4.0, digitalizácia, ekologické hospodárstvo, biohospodárstvo, strieborná ekonomika, vedy o zdraví a živote, kultúrny a kreatívny priemysel, trvalo udržateľný cestovný ruch,
- budovanie kapacít a inštitucionálne vzdelávanie pre inteligentnú špecializáciu,
- zosúladienie zručností s potrebami trhu práce regiónov v priemyselnej a digitálnej transformácii,
- kompetencie pre riadenie inovácií v MSP a podnikaní vrátane sociálneho podnikania,
- boj proti regionálnym rozdielom (mesto-vidiek) v oblasti ľudského kapitálu a úniku Mozgov.

Príklady podporovaných akcií:

- zlepšenie kapacít a kompetencií tvorcov politik a iných zainteresovaných strán s cieľom rozvíjať perspektívne prístupy, ktoré umožnia prispôbiť rozvoj regionálnych zručností priemyselnej transformácii (najmä v snahe o udržateľnejšie využívanie digitalizácie v rôznych odvetviach a na podporu digitálnej transformácie MSP).
- rozvoj zručností zamestnancov a podnikateľov na implementáciu inovatívnych a ekologických podnikateľských konceptov, ktoré zohľadňujú aj zmiernenie a/alebo adaptáciu na zmenu klímy,
- Zlepšenie zručností verejného a súkromného sektora, ako aj posilnenie podnikania vrátane sociálneho podnikania, v súlade s prioritami stanovenými v príslušných národných alebo regionálnych stratégiách inteligentnej špecializácie.
- rozvoj a podpora vedomostných centier a inovatívnych vzdelávacích systémov, ktoré prispievajú k prioritným technologickým oblastiam príslušných národných alebo regionálnych stratégií inteligentnej špecializácie,
- vývoj a implementácia stratégií a riešení, ktoré stavajú na rôznych podnikateľských kultúrach a na všetkých úrovniach vzdelávania s cieľom zlepšiť podnikateľské myslenie a rámce,
- zlepšenie riadenia inovácií v MSP, ako aj rozvoj podporných služieb pre MSP a podnikateľov s cieľom zlepšiť ich prístup k výskumu a technologickým inováciám,
- podpora regionálnych a miestnych iniciatív zameraných na rozvoj ľudského kapitálu a zručností v regiónoch, ktoré sa vyrovnávajú s únikom mozgov a výzvami priemyselnej transformácie a digitalizácie, najmä na vidieku a v oblastiach, ktoré sa vyludňujú,
- posilnenie kapacít verejného a súkromného sektora s cieľom zabezpečiť spravodlivú a sociálne inkluzívnu transformáciu hospodárstva.

Tieto akcie by sa mali usilovať o synergie a vyhýbať sa prekrývaniu s iniciatívami financovanými inými nástrojmi EÚ, ako sú ESF+, Erasmus+, Akčný plán digitálneho vzdelávania a Fond pre spravodlivú transformáciu (ktorý sa sčasti zameriava na rozvoj zručností pre zraniteľné skupiny) a iniciatívami financovanými z národných a regionálnych fondov. Mali by tiež zohľadňovať akčné plány makroregionálnych stratégií. Využívanie takejto komplementárnosti by sa malo zamerať na rozsiahlejšie zavádzanie výsledkov a podnietenie ďalšieho financovania a investícií.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Výsledkom akcií nadnárodnej spolupráce bude budovanie kapacít a posilnenie verejných orgánov, sprostredkovateľských orgánov a iných inštitúcií, aby vytvorili rámcové podmienky, ktoré pomôžu zlepšiť zručnosti zamestnancov a podnikateľov vzhľadom na výzvy, akými sú ekologické hospodárstvo, digitalizácia a priemyselná transformácia. To povedie k novým poznatkom v oblasti tvorby politiky a následne k poskytovaniu nových a lepších služieb pre rozvoj zručností. Tiež to prispeje k zvýšeniu konkurenčnej výhody regiónov posilnením kapacít potrebných pre efektívny proces podnikateľského objavovania a prípravu alebo aktualizáciu stratégií inteligentnej špecializácie. Rámcové podmienky budú musieť byť inkluzívne, aby umožnili aktérom zo všetkých území mať prospech z transformácie. Akcie musia brať do úvahy špecifické výzvy a rozdiely medzi jednotlivými územiami.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.1.2.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
1	ŠC 1.2	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	5	30
1	ŠC 1.2	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	12	80
1	ŠC 1.2	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	210	300
1	ŠC 1.2	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	12	80

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky

1	ŠC 1.2	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/ akčný plán	0	2021	23	Systém monitorovania programu	
1	ŠC 1.2	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	150	Systém monitorovania programu	
1	ŠC 1.2	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	60	Systém monitorovania programu	

2.1.2.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú do týchto akcií zapojené alebo nimi budú pozitívne ovplyvnené. Konkrétnejšie, medzi cieľové skupiny patria verejné aj súkromné subjekty, ako sú podniky a ich zamestnanci (najmä v MSP), (budúci) podnikatelia, klastrové organizácie, verejné orgány, sprostredkovatelia, vzdelávacie a školiace organizácie, súkromné a verejné výskumné inštitúcie, regionálne rozvojové agentúry, obchodné komory, inštitúcie na transfer technológií, mimovládne organizácie,³ inovačné agentúry, podnikateľské inkubátory, prevádzkovatelia cestovného ruchu, finančné inštitúcie, sociálni partneri a inštitúcie súvisiace s trhom práce a organizácie občianskej spoločnosti. Cieľovou skupinou sú aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré budú mať prospech zo zlepšených opatrení na rozvoj zručností na regionálnej a miestnej úrovni.

2.1.2.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej oblasti programu a môžu sa týkať všetkých typov území. Mohli by sa zamerať na územia, ktoré zaostávajú v rozvoji zručností (napr. okrajové a štrukturálne slabé regióny, priemyselne upadajúce regióny, vyludňujúce sa regióny, regióny postihnuté únikom mozgov), ako aj vyspelejšie regióny. To umožní výmenu poznatkov a skúseností a učenie sa jeden od druhého. Spolupráca tiež umožní vyspelým regiónom ďalej zlepšovať (digitálne a zelené) zručnosti svojej pracovnej sily, aby zvýšili svoju konkurencieschopnosť na globálnom trhu. Na to je potrebné, aby

³ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

možné akcie zohľadňovali špecifické územné charakteristiky a v relevantných prípadoch boli v súlade s príslušnými stratégiami inteligentnej špecializácie.

2.1.2.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.1.2.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.2	13	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.2	16	1 559 888
1	EFRR	ŠC 1.2	18	6 239 550
1	EFRR	ŠC 1.2	19	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.2	21	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.2	23	7 799 437
1	EFRR	ŠC 1.2	24	3 119 775
1	EFRR	ŠC 1.2	25	3 119 775

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.2	01	31 197 750

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
1	EFRR	ŠC 1.2	33	31 197 750

DRAFT

2.2. Názov priority (opakuje sa pri každej priorite)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. d)

Textové pole: [300]

Priorita 2: Spolupráca pre zelenšiu strednú Európu

2.2.1. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 2 - (i) Podpora energetickej efektívnosti a znižovanie emisií skleníkových plynov

2.2.1.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 2.1: Podpora energetickej transformácie na klimaticky neutrálnu strednú Európu

Územné potreby strednej Európy

Mnohé regióny strednej Európy sú stále veľmi závislé od fosílnych palív a ich emisie skleníkových plynov sú nad priemerom EÚ. V oblasti energetickej efektívnosti, ako aj vo využívaní obnoviteľných energií existujú značné regionálne rozdiely, čo týmto oblastiam sťažuje splnenie energetických cieľov EÚ do roku 2030 a klimatických cieľov Európskej zelenej dohody. Na dosiahnutie klimatickej neutrálnosti do roku 2050 musí stredná Európa transformovať svoj energetický systém. Rieši to niekoľko politík súvisiacich s klímou, okrem iného aj Stratégia EÚ pre vodík, ktorá podporuje výrobu čistého vodíka.

Zlepšenia energetickej efektívnosti môžu tiež priniesť jasné ekonomické výhody. V dôsledku toho musia regióny a mestá zvýšiť svoju snahu a zlepšiť politiky na riešenie energetických otázok vo všetkých odvetviach vrátane priemyslu a bývania. Je potrebné posilniť integráciu energetického systému a presadzovať integrované energetické prístupy, ktoré kombinujú zlepšenia energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľnej energie. Výroba energie z obnoviteľných zdrojov môže tiež ponúknuť nové možnosti rozvoja pre vidiecke a okrajové oblasti. Nadnárodná spolupráca má za cieľ zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore a koordinácii spoločenskej a ekonomickej transformácie na klimaticky neutrálne regióny a mestá v strednej Európe.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V tomto ŠC bude Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu s cieľom zvýšiť energetickú efektívnosť, znížiť spotrebu energie a vytvoriť rámcové podmienky pre udržateľnú výrobu a využívanie obnoviteľných energií v celej programovej oblasti. Možné akcie spolupráce zahŕňajú spoločný vývoj a implementáciu stratégií a akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Tieto akcie by mali zlepšiť politiky a kapacity v oblasti energií a pomôcť

stredoeurópskym regiónom a mestám prijímať cenovo dostupné riešenia udržateľnej energie, ktoré vyhovujú ich špecifickým územným podmienkam.

Akcie súvisiace s podporou výroby obnoviteľnej energie by mali zväžiť najmä svoj prínos k politikám klimatickej neutrality a potenciálne vplyvy na životné prostredie, napr. na biodiverzitu a druhy a biotopy sústavy Natura 2000, hydromorfológiu, využívanie vody, hluk, vibrácie a elektromagnetické vplyvy, a vziať do úvahy aj ochranu kultúrnej krajiny a špecifické regionálne problémy tak, ako sa uvádza v príslušných medzinárodných dohovoroch (napr. Alpský dohovor).

Okrem toho by sa v prípade potreby mali zväžiť obehové riešenia, využívanie a opätovné používanie udržateľných materiálov a integrácia riešení založených na prírode.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie napríklad v týchto tematických oblastiach:

- inteligentná integrácia uhlíkovo neutrálnych riešení v rôznych odvetviach,
- obnoviteľné zdroje energie,
- energetická hospodárnosť budov a verejnej infraštruktúry,
- zníženie emisií skleníkových plynov z priemyslu a iných odvetví,
- energetické plánovanie na miestnej a regionálnej úrovni,
- riadenie dopytu po energii a zmena správania,
- systémy financovania energetickej efektívnosti a investície do obnoviteľnej energie,
- energetická chudoba.

Príklady podporovaných akcií:

- podpora tvorby koherentných politických rámcov na miestnej a regionálnej úrovni pre prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo a spoločnosť v strednej Európe,
- zlepšenie kapacít príslušných zainteresovaných strán a podpora výmeny poznatkov a osvedčených postupov pri zmierňovaní zmeny klímy na miestnej a regionálnej úrovni, najmä medzi regiónmi s podobnými územnými charakteristikami v rámci praktickej implementácie akčných plánov v oblasti klímy,
- podpora nákladovo efektívnych opatrení a pilotných akcií, ktoré zvyšujú energetickú efektívnosť a zlepšujú integráciu udržateľných obnoviteľných zdrojov energie v MSP a v rôznych odvetviach (napr. v stavebníctve, priemysle, poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve),
- realizácia pilotných akcií na testovanie inovatívnych a klimaticky neutrálnych riešení prostredníctvom napr. využívania a zavádzania výsledkov výskumu a vývoja pre energeticky efektívnu renováciu a vykurovanie a chladenie budov (vrátane budov kultúrneho dedičstva),
- rozvoj a implementácia prístupov inteligentných miest a inteligentných regiónov vrátane zlepšenia energetickej efektívnosti sietí diaľkového vykurovania (napr. využívanie odpadového tepla, skladovanie tepla) s cieľom podporovať uhlíkovo neutrálne spoločnosti a územia,
- pilotné testovanie výroby decentralizovanej energie z obnoviteľných zdrojov a posilnenie postavenia samospotrebitelov a komunit využívajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov, najmä vo vidieckych oblastiach, berúc do úvahy napr. udržateľné nakladanie so solárnymi panelmi na konci doby životnosti,
- zlepšenie riadenia dopytu po energii a podpora zmien v správaní spotrebiteľov s cieľom znížiť spotrebu energie, a zdrojovo efektívne a trvalo udržateľné využívanie energie,
- podpora výroby a používania moderných biopalív, najmä biopalív druhej generácie (vyrobených z nepotravinových plodín, ako sú celulózyové biopalivá a odpadová biomasa) a tretej generácie (biomasa z rias),

- podpora politík a stratégií na prekonanie prekážok pri zavádzaní riešení na zachytávanie, využívanie a ukladanie uhlíka s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov,
- vývoj a zavádzanie nových alebo vylepšených stimulačných programov, ktoré podporujú znižovanie priemyselných emisií skleníkových plynov na miestnej a regionálnej úrovni a posilňujú udržateľné využívanie obnoviteľných zdrojov energie (vrátane vodíka) a riešenia skladovania energie,
- podpora zavádzania korporátnych cieľov na zmiernenie zmeny klímy a ich začlenenie do existujúcich nástrojov podnikového manažmentu (napr. analytika) a rozhodovania (napr. vývoj produktov),
- mobilizácia investícií, najmä súkromných fondov, na realizáciu opatrení energetickej efektívnosti a využívanie obnoviteľných zdrojov energie v rôznych odvetviach vrátane priemyslu, služieb a bývania,
- podpora zberu integrovaných údajov o hospodárení s energiou a interoperability údajov prostredníctvom digitálnych technológií a koordinácie noriem a regulačných aspektov.

Akcie by sa mali snažiť o synergie s inými európskymi nástrojmi, najmä v súvislosti s Európskou zelenou dohodou. Mali by stavať na výsledkoch výskumu a inovatívnych technológiách vyvinutých v programoch ako Horizont Európa, LIFE a podobne a stimulovať investície do infraštruktúry prostredníctvom súkromného sektora a finančných nástrojov EÚ, ako sú napr. národné a regionálne programy EFRR, Nástroj na prepájanie Európy (ďalej len "CEF"), program InvestEU, Fond pre spravodlivú transformáciu alebo Európska investičná banka (ďalej len "EIB"). V relevantnom prípade by sa mali zväzť aj synergie a komplementárnosť s ESF+, napr. v súvislosti s rozvojom zelených zručností a zelených pracovných miest a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ďalej len "EPFRV"), pokiaľ ide o zvýšenie efektívnosti využívania energie v poľnohospodárstve.

Akcie by okrem toho mali brať do úvahy akčné plány makroregionálnych stratégií, ako aj príslušné iniciatívy EÚ a EK, ako je Energetická konektivita strednej a juhovýchodnej Európy (ďalej len "CESEC"), Iniciatíva EÚ pre uholné regióny v procese transformácie, Dohoda o zelenom meste, Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike a Mestská agenda EÚ. Tiež sa odporúča účasť na už existujúcich fórach regionálnej spolupráce pre riadenie energetickej únie a zapojenie do energetického dialógu o optimalizácii energetických a klimatických politík.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Vďaka akciám nadnárodnej spolupráce sa posilnia kapacity stredoeurópskych regiónov a miest na realizáciu zlepšených politík a opatrení energetickej efektívnosti v rôznych odvetviach. Pilotné akcie preukážu životaschopnosť riešení energetickej efektívnosti, čo povedie k zmenám správania, zníži sa počet prekážok brániacich ich realizácii a podnikatia sa ďalšie investície, aby sa tieto riešenia mohli zaviesť a rozšíriť v strednej Európe. To v konečnom dôsledku povedie k nižším emisiám skleníkových plynov na ceste k uhlíkovej neutralite a pomôže zmierniť zmenu klímy.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz: článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.2.1.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
2	ŠC 2.1	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	3	20
2	ŠC 2.1	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné opatrenia	Pilotné aktivity	6	39
2	ŠC 2.1	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	137	195
2	ŠC 2.1	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	6	39

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
2	ŠC 2.1	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/akčný plán	0	2021	15	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.1	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	98	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.1	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	29	Systém monitorovania programu	

2.2.1.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú zapojené alebo pozitívne ovplyvnené týmito akciami. Výsledkom bude ich motivácia k tomu, aby si osvojovali riešenia, ktoré vedú k zlepšeniu energetickej efektívnosti, zvýšenému využívaniu obnoviteľných energií a klimaticky neutrálnejšej strednej Európe. Konkrétnejšie, cieľové skupiny zahŕňajú verejné aj súkromné subjekty, ako sú orgány zodpovedné za tvorbu a plánovanie politík, energetické agentúry, prevádzkovatelia a distribútori, poskytovatelia infraštruktúry a iní miestni a regionálni aktéri v oblasti energetiky, ako aj rôzne hospodárske odvetvia vrátane MSP. K cieľovej skupine patria aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré budú mať prospech zo zlepšenej energetickej výkonnosti na miestnej aj regionálnej úrovni.

2.2.1.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej programovej oblasti a týkať sa všetkých typov území, t. j. mestských aj vidieckych oblastí. Mohlo by ísť o územia, ktoré vykazujú nižšiu výkonnosť v oblasti energetickej efektívnosti a využívania energie z obnoviteľných zdrojov, alebo ktoré majú nedostatky v súvislosti s klimaticky neutrálnymi opatreniami, ale môžu to byť aj vyspelejšie regióny. Tým sa vytvorí priestor pre vzájomnú výmenu poznatkov a skúseností a učenie sa jeden od druhého. Spolupráca tiež umožní vyspelejším regiónom ďalej posilňovať svoju energetickú výkonnosť.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné charakteristiky cieľových oblastí a byť v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.2.1.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.2.1.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)

2	EFRR	ŠC 2.1	38	4 159 700
2	EFRR	ŠC 2.1	41	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	44	7 279 475
2	EFRR	ŠC 2.1	47	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	48	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	49	2 079 850
2	EFRR	ŠC 2.1	51	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	52	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	53	1 039 925
2	EFRR	ŠC 2.1	54	1 039 925

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.1	01	20 798 500

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.1	33	20 798 500

2.2.2. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 2 - (iv) Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizika katastrof a odolnosti voči nim, zohľadňujúc prístupy založené na ekosystémoch

2.2.2.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 2.2: Zvýšenie odolnosti voči rizikám zmeny klímy v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Stredná Európa čelí významným výzvam súvisiacim so zmenou klímy. Extrémne prejavy počasia, ako sú vlny horúčav a silné dažde, značne pribúdajú a vedú k záplavám riek, zosuvom pôdy a častejším obdobiam horúčav a sucha. Vzhľadom na významné environmentálne a sociálno-ekonomické vplyvy, ako aj vplyvy na ľudské zdravie musia regióny strednej Európy zlepšiť svoju odolnosť voči zmene klímy. Podľa koncepcného rámca Spoločného výskumného centra (JRC) o odolnosti sa toto slovo definuje ako schopnosť čeliť otrasom a pretrvávajúcim štrukturálnym zmenám takým spôsobom, aby sa zachovali dobré životné podmienky spoločnosti bez toho, aby to ohrozilo dedičstvo pre budúce generácie (Manca, Benczur a Giovannini, 2017).

Vplyv klimatických zmien sa medzi jednotlivými regiónmi a sektormi značne líši. Adaptačné opatrenia musia preto brať do úvahy špecifické územné aspekty. Opatrenia musia byť prispôbené na miestnej úrovni, aby sa vytvorili životaschopné integrované riešenia, ktoré by sa potom mohli replikovať v iných regiónoch strednej Európy s podobnými charakteristikami. Existuje silná potreba začleniť obavy súvisiace so zmenou klímy do strategického plánovania založeného na riziku a do opatrení na posilnenie odolnosti. To platí pre širokú škálu prírodných katastrof, ako sú horúčavy a záplavy v mestách, zosuvy pôdy, záplavy, plošné požiare a suchá vrátane nedostatku vody.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody bude v rámci tohto ŠC Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu s cieľom zlepšiť poznatky v oblasti tvorby politik a regionálne kapacity, pokiaľ ide o odolnosť voči zmene klímy v celej programovej oblasti. Akcie by mali klásť dôraz na udržateľné riešenia a prístupy k adaptácii na zmenu klímy založené na ekosystémoch. Potenciálna modernizácia infraštruktúry by sa mala zväziť ako posledná možnosť. V relevantných prípadoch by adaptačné opatrenia mali zabrániť potenciálnym hydromorfologickým vplyvom na vodné útvary. Možné akcie spolupráce zahŕňajú vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Akcie by mali reagovať na výzvy, ktorým čelia územia, aby sa spoločným prístupom zmiernili environmentálne a sociálno-ekonomické vplyvy zmeny klímy a súvisiacich rizík. To pomôže regiónom a mestám v strednej Európe prijímať adaptačné opatrenia pre zmenu klímy, ktoré sú prispôbené ich špecifickým územným podmienkam.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie napríklad v týchto tematických oblastiach:

- odolnosť voči zmene klímy a adaptačné opatrenia,
- územné plánovanie krajiny a mesta odolné voči klíme,

- odolnosť voči extrémom počasia a súvisiacim nebezpečenstvám (dažde, povodne, zosuvy pôdy, horúčavy, suchá, nedostatok vody, požiare a podobne),
- zvyšovanie povedomia o riziku, prevencia a riadenie,
- sociálno-ekonomické a zdravotné vplyvy zmeny klímy.

Príklady podporovaných akcií:

- zvyšovanie povedomia a informovanosti tvorcov politik o miestnych a regionálnych dôsledkoch zmeny klímy, aby lepšie pochopili obavy súvisiace so zmenou klímy a začlenili ich do tvorby a implementácie politik,
- rozvoj integrovaných stratégií a riešení na posilnenie schopnosti strednej Európy pripraviť sa a prispôbiť sa zmene klímy a jej negatívnym vplyvom na spoločnosť, ekonomiku a životné prostredie (napr. riešením rôznych aspektov odolných ekosystémov),
- výmena poznatkov a osvedčených postupov o adaptačných opatreniach pre zmenu klímy založených na ekosystémoch a implementácia pilotných akcií na zameraných na obnovu a posilnenie odolnosti ekosystémov, napr. rieky a mokrade, nadnárodná prepojenosť biotopov, agrolesníctvo, biodiverzita, krajina, klimatická odolnosť, modelovanie a prognózovanie,
- rozvoj a implementácia integrovaných stratégií a klimatických akčných plánov, ktoré zlepšujú informovanosť o rizikách a odolnosť stredoeurópskych miest a regiónov (napr. mestské ostrovy tepla, prívateľové povodne, plošné požiare, ekologizácia),
- testovanie integrovaných riešení na adaptáciu na zmenu klímy v pilotných akciách, ktoré kombinujú technologické, ekologické, sociálne, kultúrne, finančné aspekty a aspekty riadenia. Pilotné akcie by mali vychádzať z osvedčených postupov dostupných na miestnej, regionálnej, národnej alebo európskej úrovni,
- zlepšenie digitálnych kompetencií príslušných zainteresovaných subjektov a ich vzájomnej koordinácie, aby sa zabezpečilo riadenie klimatických rizík (napr. harmonizáciou a zdieľaním údajov, predpovedaním a systémami včasného varovania, modelovaním, kontrola klimatickej odolnosti),
- zvyšovanie odolnosti kritickej infraštruktúry a lokalít kultúrneho/prírodného dedičstva voči zmene klímy zlepšením pripravenosti na riziká a plánov ich riadenia,
- začlenenie aspektov zmeny klímy do stratégií vodného hospodárstva na miestnej, regionálnej a medziregionálnej úrovni (zohľadňujúc napr. kvalitu vody, záplavy, hospodárenie s dažďovou vodou a zadržiavanie vody, nedostatok vody, zásobovanie pitnou vodou vrátane inteligentného oceňovania vody, podzemnú vodu, predpovede),
- zdieľanie poznatkov a vývoj riešení na zvýšenie klimatickej odolnosti v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve voči napr. suchám alebo výskytom škodcov,
- rozvoj integrovaných stratégií a riešení na posilnenie ekosystémových služieb pre ľudské zdravie a pohodu s cieľom podporiť sociálnu odolnosť a pôsobiť proti sociálno-ekonomickým vplyvom zmeny klímy.

Akcie by sa mali snažiť o synergie s európskymi a vnútroštátnymi nástrojmi, najmä v súvislosti so Zelenou dohodou EÚ. Mali by zohľadniť dostupné výsledky z iných programov, ako je Horizont Európa, LIFE a podobne, a prispieť k mobilizácii investícií napr. z národných a regionálnych programov EFRR, Fondu pre spravodlivú transformáciu. V relevantnom prípade by sa akcie mali zamerať na začlenenie výsledkov do všetkých príslušných investícií v rámci politiky súdržnosti, čím by zabezpečili ich odolnosť voči vplyvom zmeny klímy a prírodných katastrof.

Okrem toho by akcie mali zohľadňovať existujúce iniciatívy a viesť tak k vytváraniu pridanej hodnoty na všetkých úrovniach (napr. nadnárodné adaptačné stratégie alebo akčné plány vypracované v rámci makroregionálnych stratégií). Odporúča sa tiež účasť v už etablovaných

medzinárodných iniciatívach, akými sú Making Cities Resilient (Úrad OSN pre znižovanie rizika katastrof) alebo 100 Resilient Cities (Rockefellerova nadácia), ktoré prispievajú k zviditeľneniu strednej Európy v kontexte adaptácie na zmenu klímy.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Akcie nadnárodnej spolupráce prinesú zlepšenie kapacít a poznatkov v oblasti tvorby politík s cieľom zvýšiť odolnosť a včas čeliť nepriaznivým vplyvom zmeny klímy v strednej Európe. Zlepšia aj koordináciu opatrení na adaptáciu a prevenciu rizík a povedú k využitiu nových riešení, ktoré boli otestované a preukázané v pilotných akciách. Akcie by tiež mali prispieť k mobilizácii finančných prostriedkov na opatrenia zamerané na adaptáciu a odolnosť voči zmene klímy v celej strednej Európe.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.2.2.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečný cieľ (2029) [200]
2	ŠC 2.2	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	3	20
2	ŠC 2.2	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	6	39
2	ŠC 2.2	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	137	195
2	ŠC 2.2	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	6	39

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
2	ŠC 2.2	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/ akčný plán	0	2021	15	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.2	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	98	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.2	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	29	Systém monitorovania programu	

2.2.2.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú zapojené do týchto akcií alebo nimi pozitívne ovplyvnené. Výsledkom toho bude ich motivácia prijímať riešenia, ktoré zlepšia implementáciu opatrení na zvýšenie odolnosti voči zmene klímy a adaptačných opatrení v regiónoch programu Interreg SE. Konkrétnejšie, cieľové skupiny zahŕňajú verejný sektor vrátane miestnych, regionálnych a národných orgánov, tvorcov politik, výskumné inštitúcie, prevádzkovateľov infraštruktúry, regionálne rozvojové agentúry, združenia, špeciálne záujmové skupiny, záchranárske organizácie, mimovládne organizácie,⁴ vzdelávacie a školiace organizácie, finančné inštitúcie a súkromný sektor. Cieľovou skupinou sú tiež všetky skupiny obyvateľstva, ktorým pomôže lepšia odolnosť voči klimatickým zmenám na regionálnej a miestnej úrovni.

2.2.2.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IUI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej programovej oblasti a vo všetkých typoch území (mestské aj vidiecke oblasti). Mali by sa však zamerať na územia, ktoré sú najzraniteľnejšie a najviac postihnuté zmenou klímy. Im totiž najviac pomôže výmena poznatkov a skúseností s inými regiónmi, ktoré trpia podobnými problémami.

⁴ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné charakteristiky cieľových oblastí a musia byť v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.2.2.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.2.2.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.2	58	7 279 475
2	EFRR	ŠC 2.2	59	2 079 850
2	EFRR	ŠC 2.2	60	7 279 475
2	EFRR	ŠC 2.2	61	2 079 850
2	EFRR	ŠC 2.2	64	2 079 850

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.2	01	20 798 500

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.2	33	20 798 500

2.2.3. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods.3 písm. e)

CP 2 - (vi) Podpora prechodu na obehové hospodárstvo efektívne využívajúce zdroje

2.2.3.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 2.3: Napredovanie k obehovému hospodárstvu v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Obehové hospodárstvo sa definuje ako hospodárstvo, „v ktorom sa čo najdlhšie zachováva hodnota produktov, materiálov a zdrojov a minimalizuje sa produkcia odpadu“ (EK, 2015). Chápe sa tiež ako rozvojová stratégia, ktorá „prináša hospodársky rast bez zvyšovania spotreby zdrojov, výraznú transformáciu výrobných reťazcov a spotrebiteľských návykov a zmenu v nastavení priemyselných systémov na systémovej úrovni“ (EK, 2014, príloha I).

Obidva spôsoby chápania tohto konceptu sú uvedené v novom akčnom pláne EÚ pre obehové hospodárstvo (2020), ktorý prináša iniciatívy počas celého životného cyklu produktov, zamerané napríklad na ich dizajn, podporu procesov obehového hospodárstva a podporu trvalo udržateľnej spotreby. Tento koncept má značný potenciál znížiť tlaky na životné prostredie a ponúka nové, ekologické podnikateľské a pracovné príležitosti, čím prináša regiónom ekonomické výhody.

Stredná Európa sa približuje k európskym cieľom v oblasti opätovného využitia a recyklácie odpadu, no niektoré jej regióny stále zaostávajú. Na dosiahnutie zdrojovo efektívnejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva je potrebné ďalej rozvíjať a rozširovať prístupy obehovosti, ktoré sú prispôbavené osobitným potrebám mestských a vidieckych oblastí. Takáto transformácia si bude vyžadovať politický rámec pre udržateľné produkty, zmeny v nastavení kľúčových hodnotových reťazcov a materiálových tokov (vrátane energie a vody), zlepšenie odpadového hospodárstva, ako aj vytvorenie nových obchodných modelov.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V tomto ŠC bude program Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu s cieľom zvýšiť používanie prístupov obehového hospodárstva v celej programovej oblasti. To prispeje k posilneniu regionálnej pridanej hodnoty, najmä vo vidieckych a okrajových regiónoch. Možné akcie spolupráce zahŕňajú spoločný vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Opatrenia by mali byť v súlade s Európskou zelenou dohodou a Akčným plánom EÚ pre obehové hospodárstvo, a preto by mali zlepšiť životné cykly výrobkov, podporiť procesy obehového hospodárstva a podporiť udržateľnú spotrebu (odmietnuť; prehodnotiť; znížiť; opätovne použiť; opraviť; renovovať; prerobiť; zmeniť účel; recyklovať, zhodnotiť). V tejto súvislosti by sa mal klásť dôraz na nakladanie s odpadom z domácností, nakladanie s komerčným odpadom a výrobné procesy šetrné k životnému prostrediu a efektívne využívanie zdrojov v MSP. Nadnárodná spolupráca by stimulovať prechod na obehové hospodárstvo tým, že bude prinášať nové znalosti, zlepšovať poznatky v oblasti tvorby politiky, ako aj umožňovať testovanie osvedčených postupov v praxi.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie v týchto tematických oblastiach (neúplný zoznam):

- predchádzanie vzniku odpadu a odpadové hospodárstvo, recyklácia a obnova zdrojov a surovín,
- oprava a opätovné použitie,
- hodnotové reťazce obehového hospodárstva,
- čisté výrobné procesy a systémy s uzavretou slučkou,
- udržateľný dizajn produktov (napr. ekologický dizajn) a procesy vývoja produktov,
- zmeny v správaní výrobcov, spotrebiteľov, verejných nákupcov a podobne.

Príklady podporovaných akcií:

- zvyšovanie povedomia tvorcov politik a zainteresovaných subjektov o environmentálnych a ekonomických príležitostiach obehového hospodárstva a zlepšovanie ich kapacít na zavádzanie prístupov obehového hospodárstva do praxe,
- podpora politických rámcov pre zavádzanie a rozširovanie prístupov obehového hospodárstva, napr. prostredníctvom tvorby a implementácie integrovaných stratégií a akčných plánov obehového hospodárstva na miestnej a regionálnej úrovni vrátane súvisiacich regionálnych inovačných programov,
- zlepšenie politik odpadového hospodárstva a kompetencií verejného a súkromného sektora vrátane prevencie, spracovania a recyklácie komunálneho (napr. zhodnocovanie biologického odpadu vrátane živín z komunálnych odpadových vôd) a priemyselného odpadu,
- presadzovanie postupov na obmedzenie skládkovania všetkých druhov odpadov a zachovanie ich hodnoty (ako budúcich zdrojov) v hospodárskom cycle,
- vývoj a testovanie riešení, ktoré podporujú obnovu a opätovné použitie surovín (napr. vytvorenie miestnych trhov pre druhotné suroviny, vytváranie nadnárodných stredoeurópskych trhovísk pre recykláciu/upcycláciu produktov),
- pilotné testovanie metód opráv, opätovného použitia a renovácie v pilotných akciách, do ktorého sú intenzívne zapojení občania,
- tvorba koncepcií priemyselnej symbiózy a ich zavádzanie do praxe na úrovni územia a podpora zdrojovo efektívnych ekonomických sietí a podnikateľských ekosystémov,
- vytvorenie politických rámcov pre udržateľné produkty a podpora miestnych a regionálnych štruktúr riadenia, ktoré podporujú obehovosť, ekologické inovácie a ekologický dizajn v rámci celého životného cyklu produktov,
- výmena poznatkov a osvedčených postupov o riešeníach pre čisté výrobné procesy, najmä v MSP, ktoré zohľadňujú prístupy regeneratívneho obehového hospodárstva v rôznych sektoroch (elektronika, stavebníctvo a budovy, textil, plasty, obaly, potravinárstvo, poľnohospodárstvo atď.) a ich testovanie v pilotných akciách,
- posilnenie spolupráce aktérov v rámci kľúčových hodnotových reťazcov s cieľom odstraňovať prekážky pre obehové hospodárstvo (zohľadňujúc aj trhové a globalizačné aspekty),
- podpora a testovanie digitálnych riešení pre obehové hospodárstvo vrátane aplikácií a služieb (pasy produktov, mapovanie zdrojov, systémy sledovania a informácie pre spotrebiteľov),
- podpora verejno-súkromnej spolupráce pri navrhovaní finančných nástrojov a udržateľných obchodných modelov, ktoré pomáhajú zavádzať inovatívne riešenia obehového hospodárstva a čistejšie výrobné procesy,
- vývoj a testovanie postupov, ktoré vedú k zmenám správania a vyššej akceptácii udržateľnejších produktov (napr. propagáciou a zavádzaním systémov ako EMAS,

- Environmentálna značka EÚ alebo Zelené verejné obstarávanie) a zdrojovo efektívnych modelov spotreby a výroby (napr. integrované postupy na zníženie potravinového odpadu)
- vývoj a testovanie postupov, ktoré zvyšujú dopyt na trhu po recyklovaných materiáloch a produktoch (napr. udržateľné verejné obstarávanie).

Akcie v tomto ŠC by sa mali špecificky zameriavať na získavanie poznatkov v oblasti tvorby politiky a rozsiahle prijímanie a zavádzanie riešení obehového hospodárstva na územiach strednej Európy. To sa líši od akcií v rámci ŠC 1.1, ktoré by tiež mohli prispieť k intenzívnejšiemu obehovému hospodárstvu, ale vo všeobecnosti sa viac venujú aspektom výskumu a inovácií so zámerom podporiť ekologickejšie a inteligentnejšie hospodárstvo vrátane prechodu na obehové hospodárstvo v súlade s prioritami inteligentnej špecializácie.

Akcie by sa mali snažiť vytvárať synergie s vnútroštátnymi nástrojmi a nástrojmi EÚ na preberanie inovatívnych výsledkov a technológií (napr. z programu Horizont Európa) a tematickými sieťami a iniciatívami, ako je Aliancia pre plasty v obehovom hospodárstve alebo Konzorcium pre priemyselné odvetvia využívajúce biologické materiály, ako aj zohľadňovať akčné plány makroregionálnych stratégií. Tiež sa očakáva, že akcie prispievajú k mobilizácii investícií napr. z národných a regionálnych programov EFRR a Fondu pre spravodlivú transformáciu.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Výsledkom akcií nadnárodnej spolupráce bude zvýšenie kapacít stredoeurópskych verejných a súkromných zainteresovaných strán na implementáciu politik obehového hospodárstva a na využívanie inovatívnych riešení v praxi. Akcie povedú k zlepšeniu politických rámcov, zmenám vo výrobnom reťazci vedúcich k udržateľnejším výrobkom a zmene správania spotrebiteľov. Pomôžu tiež znížiť prekážky v implementácii a podporiť investície na zavádzanie opatrení obehového hospodárstva vo verejnom aj súkromnom sektore. Takáto integrácia a zavádzanie prístupov obehového hospodárstva by sa mala týkať aj bežných ekonomických aktérov, nielen tých, ktorí sú popredu.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.2.3.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]

2	ŠC 2.3	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	2	15
2	ŠC 2.3	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné opatrenia	Pilotné aktivity	6	40
2	ŠC 2.3	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	105	150
2	ŠC 2.3	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	6	40

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
2	ŠC 2.3	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/akčný plán	0	2021	11	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.3	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	75	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.3	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	30	Systém monitorovania programu	

2.2.3.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú zapojené do týchto akcií alebo nimi pozitívne ovplyvnené. Výsledkom toho bude ich motivácia prijímať riešenia, ktoré zlepšia rámec pre obehové hospodárstvo a udržateľnejšie a zdrojovo efektívnejšie výrobné procesy. Konkrétnejšie, medzi cieľové skupiny patria verejní aj súkromní aktéri na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, zastupujúci širokú škálu rôznych sektorov a úrovní riadenia, ako sú tvorcovia politik, priemysel vrátane MSP, orgány zodpovedné za územné plánovanie miest a obcí, prevádzkovatelia a zariadenia na nakladanie s odpadmi, vlastníci a prevádzkovatelia infraštruktúry, ako aj ďalšie organizácie, ako sú sprostredkovatelia, regionálne rozvojové a inovačné agentúry,

environmentálne inštitúcie, mimovládne organizácie,⁵ finančné inštitúcie, vzdelávacie a školiace organizácie, univerzity a výskumné ústavy. Cieľové skupiny zahŕňajú všetky skupiny obyvateľstva vrátane spotrebiteľov, ktorí budú mať prospech z riešení obehového hospodárstva.

2.2.3.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej programovej oblasti a vo všetkých typoch území, t. j. mestských aj vidieckych oblastiach. Mohli by sa zamerať na územia, ktoré zaostávajú v oblasti zavádzania riešení obehového hospodárstva, ako aj na vyspelejšie regióny. To umožní výmenu poznatkov a skúseností a učenie sa jeden od druhého. Spolupráca tiež umožní vyspelejším regiónom naďalej zlepšovať efektívnosť využívania zdrojov.

Všetky akcie musia zohľadňovať špecifické územné charakteristiky a potreby cieľových oblastí a musia byť v súlade s príslušnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.2.3.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.2.3.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.3	65	779 944
2	EFRR	ŠC 2.3	67	6 239 550
2	EFRR	ŠC 2.3	69	2 339 832
2	EFRR	ŠC 2.3	71	779 944
2	EFRR	ŠC 2.3	75	5 459 606

⁵ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.3	01	15 598 876

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.3	33	15 598 876

DRAFT

2.2.4. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 2 - (vii) Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestskom prostredí, a znižovanie všetkých foriem znečistenia

2.2.4.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 2.4: Ochrana životného prostredia v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Tlaky na životné prostredie, ako využívanie pôdy, znečistenie, ťažba prírodných zdrojov a invázne cudzie druhy, čoraz viac ohrozujú bohatú rozmanitosť krajiny, prírodné bohatstvo, ekosystémy a biodiverzitu v strednej Európe. Na boj proti tomuto trendu a na zhodnotenie a ochranu životného prostredia, ako aj na zabezpečenie ekologickej konektivity, čo je tiež jednou z oblastí politiky Európskej zelenej dohody, ktorá sa zdôrazňuje aj v stratégii EÚ pre biodiverzitu do roku 2030, je treba postupovať koordinovane. Do takýchto koordinovaných postupov v oblasti ochrany ovzdušia, vody a pôdy musia byť zapojené rôzne sektory a zainteresované subjekty, ako sú orgány životného prostredia a územného plánovania, zariadenia vodného hospodárstva, priemysel a cestovný ruch.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V rámci tohto ŠC bude Interreg SE podporovať akcie nadnárodnej spolupráce, ako je vývoj a implementácia stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení, ktoré efektívnejšie chránia prírodu a prispievajú k udržateľnejšiemu environmentálnemu manažmentu. Akcie by sa mali zamerať na rozvoj a implementáciu lepších environmentálnych politík, ako aj na spoločný rozvoj postupov, ktoré sú prispôsobené špecifickým miestnym podmienkam. Ekosystémy, ktoré sa tiahnu cez hranice (napr. povodia riek, ekologické koridory atď.), by mali ťažiť z nadnárodnej spolupráce, ako sú už existujúce multilaterálne iniciatívy, napr. iniciatíva Zelený pás.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie napríklad v týchto tematických oblastiach:

- ochrana a obnova biodiverzity vrátane zelených mestských plôch,
- ochrana prírodného dedičstva, ekosystémov a cenných území, okrem iného, aj v sústave Natura 2000,
- zníženie znečistenia životného prostredia (ovzdušie, voda, pôda, hluk, svetlo atď.) a jeho vplyvu na ľudské zdravie,
- integrovaný environmentálny manažment a trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov,
- trvalo udržateľné hospodárenie s pôdou a krajinné plánovanie, ktoré optimalizuje ľudské aktivity s opatreniami na ochranu a posilnenie biodiverzity,
- ekosystémové služby (napr. produkcia potravín a vody, čistý vzduch, rekreačné výhody)
- obnova degradovaných ekosystémov,
- udržateľný cestovný ruch a zhodnocovanie prírodného dedičstva.

Príklady podporovaných akcií:

- zlepšenie politických rámcov pre biodiverzitu a implementácia stratégií na miestnej, regionálnej a nadnárodnej úrovni na zachovanie a obnovu ekosystémov a na ochranu voľne žijúcich živočíchov,
- zlepšenie zručností a kompetencií zainteresovaných strán na všetkých úrovniach politiky prostredníctvom výmeny poznatkov a osvedčených postupov na podporu integrovaného riadenia prírodných zdrojov, ako je vzduch, voda a pôda, ako aj riešení založených na prírode pre investície do infraštruktúry,
- podpora implementácie politík a stratégií na ochranu kultúrnej krajiny a začleňovanie záujmov ochrany biodiverzity do manažmentu krajiny,
- koordinované prepojenie zelenej a modrej infraštruktúry, aby sa vytvorili a posilnili ekologické koridory a chránené lokality na miestnej, regionálnej a nadnárodnej úrovni, čo prispeje k zníženiu fragmentácie krajiny a zlepšeniu cezhraničnej prepojenosti biotopov,
- testovanie inovatívnych technických riešení na obnovu degradovaných ekosystémov (napr. rieky, krajiny so širokou rozmanitosťou, lesy) v rámci pilotných akcií a skvalitňovanie týchto postupov na širšej územnej úrovni,
- podpora a testovanie riešení na vyhodnotenie a zlepšenie ekosystémových služieb a na zvýšenie povedomia tvorcov politík o miestnej a regionálnej hodnote ekosystémov, zohľadňujúc aj ich funkciu pri zlepšovaní verejného zdravia a pohody prostredníctvom napr. prístupu do prírody, vonkajších športov a rekreácie,
- posilnenie nadnárodnej koordinácie v oblasti environmentálneho manažmentu a ochrany prírody v rámci iniciatív a štruktúr mnohostrannej spolupráce, ako je iniciatíva Zelený pás,
- rozvoj nadnárodných postupov v otázke trvalo udržateľného využívaniu pôdy, aby sa predišlo rozrastaniu miest, a prostredníctvom pilotných akcií testovanie nových postupov pri sanácii a opätovnom využívaní znečistených brownfield lokalít, ako aj pri revitalizácii degradovaných prímestských oblastí,
- podpora inovatívnych riešení, berúc do úvahy aj platné regulačné opatrenia a stimuly, s cieľom zabrániť degradácii pôdy (vrátane zhutnenia pôdy) a zlepšiť vlastnosti pôdy, napr. zvýšiť v nej obsah organickej hmoty,
- vypracovanie a testovanie integrovaných akčných plánov pre životné prostredie (napr. pre monitorovanie a znižovanie znečisťujúcich látok) na miestnej a regionálnej úrovni ako základ pre prevenciu znečistenia a sanačné opatrenia,
- budovanie kapacít pre integrovaný manažment vodných ekosystémov (napr. harmonizáciou implementácie vodohospodárskych plánov na zlepšenie kvality cezhraničných vôd v nadnárodných povodiach alebo používaním inovatívnych technológií úpravy vody),
- vzájomná výmena osvedčených postupov a uplatňovanie inovatívnych riešení, ktoré sa okrem iného zameriavajú na invázne cudzie druhy a posilňujú postupy trvalo udržateľného environmentálneho manažmentu (napr. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo, jazerá, manažment šetrný k opeľovačom, udržateľné potravinové reťazce),
- vypracovanie a implementácia stratégií a riešení pre trvalo udržateľný cestovný ruch, ktorý zhodnocuje prírodné dedičstvo strednej Európy (napr. chránené oblasti, mokrade, krajiny) prostredníctvom participatívnych prístupov a ktorý predchádza konfliktom pri využívaní.

Akcie by sa mali snažiť o synergie európskymi a vnútroštátnymi nástrojmi, najmä v súvislosti s Európskou zelenou dohodou. Mali by zohľadňovať dostupné výsledky z iných programov, ako je Horizont Európa, LIFE atď., a prispieť k podnieteniu investícií napr. z národných a regionálnych programov EFRR, program InvestEU a Fondu pre spravodlivú transformáciu. V relevantných

prípadoch by sa mali zväžiť synergie a komplementárnosť s EŠF+, napr. v súvislosti s rozvojom zelených zručností a zelených pracovných miest, a EPFRV, napr. v otázke hospodárenia s vodou a zachovania biodiverzity vo vidieckych oblastiach.

Okrem toho by akcie mali zohľadňovať existujúce iniciatívy a inštitucionalizované nastavenia spolupráce s cieľom vytvoriť pridanú hodnotu na všetkých úrovniach (napr. iniciatíva Európsky zelený pás, environmentálne dohovory, Karpatský dohovor, Alpský dohovor), ako aj príslušné akčné plány makroregionálnych stratégií.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Akcie nadnárodnej spolupráce prispievajú k lepším poznatkom v oblasti tvorby politík na všetkých úrovniach riadenia a zlepšia kapacity na riadenie vzájomnej medzisektorovej závislosti ekosystémov a biodiverzity, ako aj sociálno-ekonomických vplyvov ich zhoršovania. Nadnárodné akcie pomôžu reagovať na nedostatky v politikách, aby sa zabezpečil komplexný a koherentný politický rámec na ochranu a zlepšenie životného prostredia v strednej Európe. Pilotné testovanie nových riešení a prenos osvedčených postupov pomôže odstraňovať prekážky pri implementácii opatrení na ochranu a obnovu životného prostredia. Pritiahnu sa tak aj ďalšie finančné zdroje na ekologickú infraštruktúru.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.2.4.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
2	ŠC 2.4	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	4	24
2	ŠC 2.4	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	7	48
2	ŠC 2.4	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	168	240

2	ŠC 2.4	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	7	48

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
2	ŠC 2.4	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/ akčný plán	0	2021	18	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.4	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	120	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.4	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	36	Systém monitorovania programu	

2.2.4.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré sú do týchto akcií zapojené alebo sú nimi pozitívne ovplyvnené. Výsledkom bude zlepšenie environmentálneho manažmentu v strednej Európe. Konkrétnejšie, medzi cieľové skupiny patria verejní aj súkromní aktéri z celej škály rôznych sektorov a úrovní riadenia, ako sú regionálne a národné verejné orgány, tvorcovia politík, orgány zodpovedné za plánovanie politík, regionálne rozvojové agentúry, podniky vrátane MSP, združenia, mimovládne organizácie,⁶ finančné inštitúcie, vzdelávacie a školiace organizácie, univerzity a výskumné ústavy a iné organizácie, ktoré pôsobia v oblasti životného prostredia. K cieľovej skupine patria aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré budú mať prospech z lepšieho environmentálneho manažmentu na regionálnej a miestnej úrovni.

2.2.4.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

⁶ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej programovej oblasti a týkať sa všetkých typov území, t. j. mestské aj vidiecke oblasti. Územia s cenným prírodným bohatstvom a regióny, ktoré čelia silným environmentálnym tlakom vrátane masového turistického ruchu alebo ktoré majú významný potenciál na obnovu životného prostredia (napr. mestské priemyselné oblasti, brownfieldy, znečistené rieky), by však mali byť v centre pozornosti. Okrem toho regióny, ktoré zaostávajú v implementácii environmentálnych politík, budú mať najväčší úžitok z výmeny poznatkov s vyspelejšími regiónmi, ktoré zasa takto môžu ďalej posilňovať svoje postupy environmentálneho manažmentu. Pri presadzovaní implementácie na miestnej a regionálnej úrovni by sa mal uplatňovať miestne orientovaný prístup, ktorý bude rešpektovať špecifické územné nastavenia cieľových oblastí a bude v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.2.4.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.2.4.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.4	62	1 299 906
2	EFRR	ŠC 2.4	64	3 899 718
2	EFRR	ŠC 2.4	65	1 299 906
2	EFRR	ŠC 2.4	73	2 599 813
2	EFRR	ŠC 2.4	77	3 899 719
2	EFRR	ŠC 2.4	78	3 899 719
2	EFRR	ŠC 2.4	79	9 099 344

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)

2	EFRR	ŠC 2.4	01	25 998 125

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.4	33	25 998 125

DRAFT

2.2.5. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 2 - (viii) Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na uhlíkovo neutrálne hospodárstvo

2.2.5.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 2.5: Ekologizácia mestskej mobility v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Znižovanie emisií z dopravy je hlavnou výzvou pre ekologizáciu hospodárstva strednej Európy a tiež hlavným cieľom Európskej zelenej dohody. Najmä mestská mobilita si vyžaduje integrovanú reakciu. Vo funkčných mestských oblastiach sa musia zaviesť inteligentné a ekologické riešenia, zohľadňujúce interakcie medzi mestskými jadrami a ich zázemím. Mnohé funkčné mestské oblasti v strednej Európe čelia podobným výzvam pri ekologizácii svojej mobility. Potrebujú integrované prístupy na riešenie veľkej rôznorodosti územných aspektov (napr. dopyt po energii, znečistenie ovzdušia, dopravné zápchy, mestskú logistiku, služby verejnej dopravy, mobilita a dobré riadenie) a na dosiahnutie uhlíkovej neutrality. V tomto všetkom ukazuje digitalizácia a nové technológie významný potenciál na pomoc pri ekologizácii budúcnosti mestskej mobility.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V rámci tohto ŠC bude Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu pri vývoji a implementácii stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení, ktorých cieľom je získavanie lepších poznatkov v oblasti tvorby politík a zvýšenie kapacít pre udržateľnú mestskú mobilitu. Akcie by mali podporovať integrovanú a inteligentnú ekologickú mobilitu vo funkčných mestských oblastiach tak, že zohľadnia aspekty riadenia a zlepšia koordináciu medzi príslušnými zainteresovanými subjektmi a politikami. V súlade s „balíkom mestskej mobility EÚ“ by akcie mali rozvíjať a zavádzať integrované stratégie (napr. plány udržateľnej mestskej mobility). Mali by tiež otestovať a zavádzať nové ekologické prístupy a technológie na poskytovanie riešení výziev mestskej mobility. Okrem toho by mali vyrovnávať rozdiely medzi tými územiami, ktoré sú v otázke ekologickej mestskej mobility menej rozvinuté a tými, ktoré sú vyspelejšie.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie v týchto tematických oblastiach:

- plánovanie trvalo udržateľnej mestskej mobility,
- kvalita a efektívnosť ekologických služieb mestskej hromadnej dopravy,
- inteligentné riadenie dopravy a mobility vrátane riešení pre dochádzanie,
- trvalo udržateľné multimodálne spojenia medzi mestskými a prímestskými oblasťami,
- trvalo udržateľné multimodálne riešenia mestskej nákladnej dopravy a logistiky (vrátane „poslednej míle“),
- zníženie emisií skleníkových plynov a iných látok znečisťujúcich ovzdušie z mestskej dopravy,
- postupnosť mestskej hromadnej dopravy pre každého, najmä pre starších a slabších ľudí

Príklady podporovaných akcií:

- zlepšenie zručností a kapacít urbanistov a rozhodovacích orgánov v oblasti integrovaného plánovania udržateľnej a ekologickej mobility (ďalej len "SUMP") na úrovni funkčných mestských oblastí,
- výmena poznatkov, skúseností a osvedčených postupov v oblasti inteligentného riadenia dopravy s cieľom zlepšiť aspekty, ako je parkovanie, dopravné zápchy, skleníkové plyny a iné emisie súvisiace s dopravou, pričom sa okrem iného zohľadnia predpisy o prístupe vozidiel do mesta,
- testovanie a implementácia riešení pre harmonizovaný a integrovaný predaj cestovných lístkov, podpora efektívnej a všeobecne akceptovanej verejnej dopravy na úrovni funkčných mestských oblastí,
- testovanie a zavádzanie riešení Mobilita ako služba (Mobility-as-a-Service) a iných digitálnych obchodných modelov pre udržateľnú mestskú mobilitu a inteligentné logistické riešenia,
- podpora a implementácia koncepcií integrovanejestskej mobility vrátane napr. bezemisnej dopravy ako cyklodoprava, a monitorovacích stratégií, ktoré prispievajú k zlepšeniu riadenia kvality ovzdušia, aby sa znížilo vystavenie obyvateľstva emisiám z dopravy (znečistenie ovzdušia a hluk) na základe platných usmernení Svetovej zdravotníckej organizácie (ďalej len "WHO") a smerníc EÚ,
- výmena postupov a skúseností s udržateľným riadením vozového parku (napr. vodíkové a elektrické autobusy), ako aj používanie batérií po dobe životnosti v systémochestskej elektromobility,
- navrhnutie a nastavenie lepšieho riadenia pre udržateľnú mobilitu na úrovni funkčnejestskej oblasti vrátane napr. koordinácie zainteresovaných subjektov na rôznych úrovniach správy s cieľom zlepšiť mestské a prímestské prepojenie a ekologické riešenia dochádzania,
- testovanie a zavádzanie ekologických mestských logistických riešení a testovanie nových prístupov pre multimodálnu prepravu tovaru na úrovni funkčných mestských častí (napr. multimodálne dopravné uzly),
- navrhovanie a zavádzanie stratégií na ekologizáciu „poslednej míle“estskej logistiky a dodávok vrátane prípravy a implementácie plánov udržateľnejestskej logistiky (ďalej len "SULP"),
- podnietenie zmien správania smerom k udržateľnejšejestskej mobilite prostredníctvom inovatívnych prístupov (napr. „pop-up“ opatrenia sprevádzané digitálnou kampaňou),
- vypracovanie a implementácia stratégií a akčných plánov na zlepšenie bezbarierovej dostupnosti verejnej dopravy, najmä pre starších a zdravotne postihnutých ľudí.

Akcie by sa mali snažiť o synergie s nástrojmi EÚ s cieľom preberať inovatívne prístupy a technológie, napr. z programu Horizont Európa, a s existujúcimi sieťami a iniciatívami, napr. CIVITAS - Európska platforma pre plány udržateľnejestskej mobility, ELTIS - Observatóriumestskej mobility a Mestská agenda EÚ. Akcie by mali zohľadňovať aj akčné plány makroregionálnych stratégií. Tiež sa očakáva, že akcie prispedia k mobilizácii investícií napr. z národných a regionálnych programov EFRR a Fondu pre spravodlivú transformáciu.

Akcie v rámci tohto ŠC by mali brať do úvahy najmä tieto otázky: zníženie potreby dopravy, zníženie alebo optimalizácia prepravných tokov, podpora dopravných systémov s najnižšími emisiami, znižovanie vplyvov dopravných systémov na znečistenie ovzdušia a hluk, verejné zdravie a kultúrne dedičstvo.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Výsledkom akcií nadnárodnej spolupráce bude zlepšenie kapacít a poznatkov v oblasti tvorby politik na všetkých úrovniach riadenia na implementáciu multimodálnej udržateľnej mobility vo funkčných mestských oblastiach. To povedie k ekologickejšim službám mestskej mobility a zmenám správania, a prispeje k podstatnému zníženiu znečistenia v oblasti dopravy a emisií skleníkových plynov. Menej preťažené stredoeurópske mestá prinesú ekonomické výhody a vytvoria verejný priestor pre vyššiu kvalitu života občanov. V neposlednom rade, podporované akcie podnietia finančné zdroje na rozšírenie vyvinutých riešení a pomôžu pri zavádzaní inovatívnych a ekologických technológií mestskej mobility na širšej územnej úrovni.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.2.5.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
2	ŠC 2.5	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	3	20
2	ŠC 2.5	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné opatrenia	Pilotné aktivity	6	39
2	ŠC 2.5	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	137	195
2	ŠC 2.5	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	6	39
2	ŠC 2.5	RCO 120	Projekty podporujúce cezhraničnú spoluprácu s cieľom rozvíjať prepojenia medzi mestom a vidiekom	Projekt	9	13

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Výchoďová hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
2	ŠC 2.5	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia / akčný plán	0	2021	15	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.5	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	98	Systém monitorovania programu	
2	ŠC 2.5	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	29	Systém monitorovania programu	

2.2.5.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú do týchto akcií zapojené alebo budú nimi pozitívne ovplyvnené. Konkrétnejšie, medzi cieľové skupiny patria verejní aj súkromní aktéri, ako sú prevádzkovatelia verejnej dopravy, miestne, regionálne a národné verejné orgány, orgány zodpovedné za tvorbu a plánovanie politík, agentúry regionálneho rozvoja, poskytovatelia infraštruktúry, poskytovatelia služieb mobility, záujmové skupiny v oblasti mobility, ďalšie subjekty miestnej a regionálnej dopravy, podniky vrátane MSP, mimovládne organizácie,⁷ finančné inštitúcie, vzdelávacie a školiace organizácie, ako aj univerzity a výskumné ústavy. K cieľovej skupine patria aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré budú mať prospech zo zlepšených, ekologickejších systémov verejnej dopravy vo funkčných mestských oblastiach.

2.2.5.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej oblasti spolupráce. Vzhľadom na význam interakcií medzi mestami a ich zázemím (napr. osoby dochádzajúce do práce/školy) treba výzvy mestskej mobility posudzovať na úrovni funkčných mestských oblastí. Podľa Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len "OECD"), Európskej komisie (ďalej len "EK") a Eurostatu (OECD, 2012) sa funkčná mestská

⁷ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

oblasť definuje ako funkčná hospodárska jednotka charakterizovaná husto obývaným „mestským jadrom“ a „zázemím“, ktorého pracovný trh sa vyznačuje vysokou mierou integrácie s jadrom. Akcie by sa mali zamerať na funkčné mestské oblasti s vysokými emisiami CO₂ alebo látok znečisťujúcich ovzdušie z dopravy. Tieto oblasti budú mať najväčší prospech z výmeny poznatkov a skúseností s regiónmi, ktoré viac napredujú v zavádzaní nízkouhlíkových riešení mestskej mobility. Spolupráca tiež umožní vyspelejším regiónom ďalej zlepšovať svoje implementačné kapacity pre zelenú mestskú mobilitu.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné charakteristiky cieľových funkčných mestských oblastí a musia byť v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.2.5.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.2.5.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.5	77	4 159 700
2	EFRR	ŠC 2.5	81	7 279 475
2	EFRR	ŠC 2.5	82	3 119 775
2	EFRR	ŠC 2.5	83	4 159 700
2	EFRR	ŠC 2.5	85	2 079 850

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.5	01	20 798 500

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
2	EFRR	ŠC 2.5	27	20 798 500

2.3 Názov priority (opakuje sa pri každej priorite)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. d)

Textové pole: [300]

Priorita 3: Spolupráca pre lepšie prepojenú Európu

2.3.1. Špecifický cieľ (opakuje sa pri každom vybranom špecifickom celi)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

CP 3 - (ii) Rozvoj a posilnenie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej národnej, regionálnej a miestnej mobility, ktorá je odolná voči zmene klímy, vrátane lepšieho prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobilite

2.3.1.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k uvedeným špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole [7000]

ŠC 3.1: Zlepšenie dopravných prepojení vidieckych a okrajových regiónov v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Oblasť programu je významným dopravným uzlom v srdci Európy. Sedem z deviatich kľúčových koridorov (CNC) transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) prechádza strednou Európou a spája aj Baltské a Stredozemné more. Vďaka tomuto územnému usporiadaniu je stredná Európa po stáročia dôležitým uzlom mnohých obchodných a dopravných trás, na ktoré je fyzicky alebo sociálno-ekonomicky napojených mnoho regiónov. Lepšia dostupnosť celej oblasti by mohla strategicky uľahčiť účasť strednej Európy na celoeurópskom a globálnom obchode a zlepšiť regionálnu konkurencieschopnosť.

V niektorých regiónoch, najmä vo vidieckych a okrajových regiónoch vrátane tých, ktoré presahujú hranice, je však dostupnosť hlavných dopravných koridorov a uzlov stále obmedzená. Je potrebné zaviesť udržateľné a inteligentné dopravné služby na preklenutie chýbajúcich spojení a odstránenie úzkych miest, aby sa zabezpečila dobrá dostupnosť v celej strednej Európe. Okrem toho je v súlade s Európskou zelenou dohodou potrebné do roku 2050 znížiť emisie z dopravy o 90 %. To si vyžaduje inteligentné a udržateľné prístupy k regionálnej mobilite, intermodalite, ako aj zavedenie riešení na riadenie mobility s podporou IT.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V rámci tohto ŠC bude Interreg SE podporovať nadnárodnú spoluprácu s cieľom zlepšiť mobilitu a dostupnosť vidieckych a okrajových regiónov, najmä vzhľadom na ich prepojenie s hlavnými dopravnými koridormi a uzlami EÚ a obzvlášť s regionálnymi hospodárskymi centrami. Udržateľné riešenia, ako napríklad zlepšenie digitálnej konektivity, pomôžu znížiť znečistenie a emisie skleníkových plynov súvisiace s dopravou a pozitívne ovplyvnia sociálno-ekonomický rozvoj. Možné akcie spolupráce zahŕňajú spoločný vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Akcie by mali zlepšiť politiky súvisiace s dopravou a

zvýšiť kapacity pre koordinované, integrované plánovanie udržateľných systémov dopravy a mobility s čo najväčším využitím digitálnych riešení.

Konkrétne bude program podporovať akcie na zlepšenie situácie v týchto tematických oblastiach:

- pružná regionálna osobná doprava reagujúca na dopyt,
- dostupnosť vidieckych a odľahlých oblastí a ich napojenie na hlavné dopravné koridory EÚ,
- odstránenie dopravných bariér a prekážok v cezhraničnej a nadnárodnej doprave,
- strategická regionálna doprava a územné plánovanie,
- multimodálna nákladná doprava a logistické reťazce vo vidieckych a okrajových oblastiach a napojenie na dopravné uzly.

Príklady podporovaných akcií:

- rozvoj a implementácia integrovaných a multimodálnych stratégií mobility podporujúcich efektívne a udržateľné prepojenia vo vidieckych a okrajových regiónoch a ich napojenie na hlavné dopravné uzly a koridory,
- navrhovanie a testovanie integrovaných, na dopyt reagujúcich a udržateľných dopravných riešení na lepšie prepojenie vidieckych a okrajových oblastí s hlavnými dopravnými uzlami
- identifikácia a podpora odstraňovania dopravných prekážok a úzkych miest napr. prostredníctvom lepšej spolupráce medzi zainteresovanými stranami v oblasti dopravy a koordinovaného plánovania strategických investícií,
- zlepšenie cezhraničnej koordinácie medzi prevádzkovateľmi regionálnej dopravy (vrátane napr. harmonizácie a integrácie informácií a služieb v oblasti predaja cestovných lístkov a vytvárania medziregionálnych partnerstiev dopravcov),
- výmena osvedčených postupov a vývoj noriem a udržateľných riešení na zlepšenie služieb regionálnej mobility vo verejnom záujme a zvýšenie ich odolnosti v čase krízy,
- vývoj a testovanie inteligentných koncepcií regionálnej mobility (vrátane napr. digitálnych riešení a systémov riadenia dopravy),
- zlepšenie strategického a udržateľného plánovania nákladnej dopravy a logistiky s cieľom lepšie zosúladiť regionálne plánovanie so stredoeurópskymi hodnotovými reťazcami a investíciami do TEN-T,
- zlepšenie riadenia dopravy a navigácie (vrátane napr. multimodálnej logistiky na lepšie využitie existujúcej infraštruktúry vodnej a železničnej dopravy),
- testovanie optimalizácie logistických reťazcov vo vidieckych a okrajových oblastiach prostredníctvom pilotných akcií založených na inovatívnych technologických riešeniach (napr. digitalizácia),
- vývoj a implementácia ekologických riešení pre efektívnu prepravu tovaru na „poslednej míli“ v okrajových, vidieckych a riedko osídlených oblastiach.

Program bude podporovať len tie akcie, ktoré znižujú potrebu dopravy, znižujú alebo optimalizujú dopravné toky a podporujú prechod na dopravné systémy s najnižšou emisnou náročnosťou. Podporované akcie by mali prispieť aj k zníženiu vplyvov dopravných systémov na znečistenie ovzdušia a hluk, verejné zdravie; biodiverzitu a druhy a biotopy Natura 2000, fragmentáciu krajiny, hydromorfologické vplyvy, zaberanie pôdy a kultúrne a archeologické dedičstvo a zohľadniť príslušné medzinárodné dohovory (napr. Alpský dohovor, Karpatský dohovor).

V rámci tohto ŠC bude program Interreg SE dopĺňať a pôsobiť ako katalyzátor pri získavaní ďalších investícií do rozsiahlej dopravnej infraštruktúry. Akcie by preto mali byť synergické a koordinované s inými európskymi nástrojmi a národnými fondmi vrátane napr. hlavných programov EFRR, CEF a

finančných nástrojov EIB, cezhraničných programov Interreg, ako aj zohľadňovať príslušné akčné plány makroregionálnych stratégií.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Akcie nadnárodnej spolupráce povedú k zvýšeniu kapacít stredoeurópskych regiónov na rozvoj a implementáciu lepších služieb udržateľnej dopravy a mobility vo vidieckych a okrajových oblastiach vrátane cezhraničných. Zlepší sa tým aj koordinácia medzi zainteresovanými stranami v oblasti dopravy a prístup regiónov k hlavným dopravným koridorom a uzlom. Pilotné akcie preukážu uskutočniteľnosť nových prístupov. Očakáva sa, že prípravné investičné akcie podnietia investície z iných finančných nástrojov, čo v konečnom dôsledku povedie k rozsiahlemu zavedeniu dopravných riešení v celej strednej Európe.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz článok 17 ods. 9 písm. c) bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole [7000]

N/A

2.3.1.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Konečná cieľová hodnota (2029) [200]
3	ŠC 3.1	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	3	18
3	ŠC 3.1	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	5	36
3	ŠC 3.1	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	126	180
3	ŠC 3.1	RCO 116	Spoločne vyvinuté riešenia	Riešenie	5	36
3	ŠC 3.1	RCO 120	Projekty podporujúce cezhraničnú spoluprácu s	Projekt	8	12

			cielom rozvíjať prepojenia medzi mestom a vidiekom			

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
3	ŠC 3.1	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/ akčný plán	0	2021	14	Systém monitorovani a programu	
3	ŠC 3.1	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce po ukončení projektu	Organizácia	0	2021	90	Systém monitorovani a programu	
3	ŠC 3.1	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	27	Systém monitorovani a programu	

2.3.1.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c) bod iv)

Textové pole [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré budú do týchto akcií zapojené alebo nimi budú pozitívne ovplyvnené. Výsledkom bude ich motivácia k tomu, aby prijímali riešenia na zlepšenie dopravy, mobility a dostupnosti okrajových regiónov. Konkrétnejšie, medzi cieľové skupiny patria verejní aj súkromní aktéri, ktorí zastupujú širokú škálu rôznych sektorov a úrovní riadenia, ako sú miestne, regionálne a národné verejné orgány a iné inštitúcie zodpovedné za plánovanie a riadenie dopravných služieb a sietí, regionálne rozvojové agentúry, podniky, regionálne združenia a inovačné agentúry, mimovládne organizácie,⁸ finančné inštitúcie, vzdelávacie a školiace organizácie, univerzity a výskumné ústavy. K cieľovej skupine patria aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré by mohli mať prospech zo zlepšenia služieb regionálnej osobnej dopravy (napr. osoby dochádzajúce do práce/školy, turisti).

2.3.1.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

⁸ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod iv)

Textové pole [7000]

Akcie sa môžu realizovať v celej oblasti programu, primárne by sa však mali zamerať na vidiecke a okrajové regióny vrátane cezhraničných regiónov, ktoré trpia nízkou dostupnosťou. Im najviac prospeje výmena poznatkov a skúseností s regiónmi s dobrou prepojenosťou, ktoré zas budú môcť ďalej zlepšovať udržateľnosť svojich služieb regionálnej mobility.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné výzvy a nastavenia cieľových oblastí a musia byť v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.3.1.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod v)

Textové pole [7000]

N/A

2.3.1.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c) bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
3	EFRR	ŠC 3.1	100	1 039 925
3	EFRR	ŠC 3.1	101	4 159 700
3	EFRR	ŠC 3.1	104	1 039 925
3	EFRR	ŠC 3.1	108	4 159 700
3	EFRR	ŠC 3.1	109	7 279 475
3	EFRR	ŠC 3.1	114	1 039 925
3	EFRR	ŠC 3.1	116	1 039 925
3	EFRR	ŠC 3.1	120	1 039 925

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
3	EFRR	ŠC 3.1	01	20 798 500

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
3	EFRR	ŠC 3.1	33	20 798 500

DRAFT

2.4 Názov priority (opakuje sa pri každej priorite)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. d)

Textové pole: [300]

Priorita 4: Zlepšenie riadenia pre spoluprácu v strednej Európe

2.4.1. Špecifický cieľ (opakuje sa pre každý vybraný špecifický cieľ)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e)

IŠC 1 Zlepšenie riadenia pre spoluprácu (cieľ 6 Iné akcie na podporu lepšieho riadenia pre spoluprácu)

2.4.1.1 Súvisiace typy akcií a ich očakávaný prínos k týmto špecifickým cieľom a v relevantnom prípade k makroregionálnym stratégiám a k stratégiám pre morské oblasti

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e) i), článok 17 ods. 9 písm. c) bod ii)

Textové pole: [7000]

ŠC 4.1: Posilnenie riadenia pre integrovaný územný rozvoj v strednej Európe

Územné potreby strednej Európy

Stredná Európa je veľmi heterogénna z územného aj sociálno-ekonomického hľadiska. Pozdĺž bývalej železnej opony je stále badateľné rozdelenie na východ a západ a táto oblasť čelí množstvu zložitých výziev a prekážok, ktoré nekončia na hraniciach alebo v administratívnych jednotkách a ktoré bránia hospodárskemu, sociálnemu a územnému rozvoju. Spoločná identita zakorenená v silných historických a kultúrnych väzbách však stredoeurópske regióny úzko spája. Táto nehmotná „stredoeurópska identita“ je východiskom pre spoločné riešenie výziev a príležitostí. V súlade s Územnou agendou 2030 a Novou Lipskou chartou sú integrované politiky a viacúrovňové procesy riadenia kľúčové pre posilnenie regionálneho rozvoja a súdržnosti za hranicami. Takéto integrované a miestne orientované prístupy sa však v strednej Európe často dostatočne nepresadzujú. V dôsledku toho pretrvávajú rozdiely medzi prosperujúcimi a menej rozvinutými regiónmi. Lepšie riadenie pomôže tento stav zmeniť. Osobitne je potrebná výmena osvedčených postupov medzi aktérmi systémov viacúrovňového riadenia. Povedie to k územne a sociálne spravodlivejším verejným službám a v konečnom dôsledku k zvýšeniu územnej a sociálnej súdržnosti, ako aj k podpore zásady rovnosti príležitostí v celej programovej oblasti.

Akcie nadnárodnej spolupráce

V rámci tohto ŠC bude Interreg SE podporovať nadnárodné akcie zamerané na zlepšenie procesov viacsektorového riadenia na všetkých územných úrovniach, najmä vzhľadom na zložité výzvy súvisiace s digitalizáciou, demografickými zmenami, zmenou klímy, verejnými službami všeobecného záujmu (ako sú zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálne služby) a cestovným ruchom vrátane kultúry. Akcie by sa mali riadiť medzisektorovým prístupom a podporovať horizontálnu a vertikálnu spoluprácu príslušných aktérov verejného a prípadne súkromného sektora. Okrem toho by akcie mali posilniť aj kapacity verejných orgánov na prípravu integrovaných stratégií územného rozvoja.

Možné akcie spolupráce zahŕňajú spoločný vývoj a implementáciu stratégií, akčných plánov, nástrojov, školení, pilotných akcií a súvisiacich riešení. Akcie by sa mali zamerať na skvalitnenie procesov riadenia pomocou lepšej integrácie oblastí politik, budovaním konsenzu medzi príslušnými inštitúciami, lepším zapojením občanov a iných zainteresovaných strán a využívaním digitálnych nástrojov.

Konkrétne sa z programu budú financovať akcie v týchto tematických:

- zníženie administratívnych prekážok, lepšia tvorba politik a cezhraničná spolupráca,
- participatívne rozhodovacie procesy (napr. zapájanie občanov),
- viacúrovňové a viacsektorové riadenie medzi územiami s funkčnými väzbami presahujúcimi hranice,
- integrované stratégie územného rozvoja, napr. riešenie demografických zmien, zmeny klímy, verejných služieb všeobecného záujmu (napr. zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálne služby) a cestovného ruchu a kultúry,
- digitálne riadenie.

Príklady podporovaných akcií:

- identifikácia a znižovanie prekážok spolupráce na územiach s funkčnými väzbami (napr. zlepšenie spolupráce medzi zainteresovanými stranami naprieč administratívnymi jednotkami a sektormi s cieľom realizovať spoločné riešenia),
- výmena skúseností a budovanie kapacít orgánov na prípravu územne integrovaných iniciatív, ako sú stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou (ďalej len „CLLD“) a integrované územné investície (IÚI) prostredníctvom podpory spolupráce medzi mestskými a vidieckymi partnerstvami alebo v oblasti udržateľného mestského rozvoja (ďalej len „UMR“),
- podpora a testovanie participatívnych modelov riadenia na miestnej a regionálnej úrovni s cieľom zvýšiť účasť občanov na rozhodovaní a posilniť občiansku angažovanosť a rovnosť príležitostí vo verejnej správe a riadení,
- výmena poznatkov a osvedčených postupov v oblasti riadenia participatívnych prístupov vrátane testovania digitálnych riešení s cieľom ich ďalšieho zavádzania na územnej úrovni,
- rozvoj a implementácia integrovaných rozvojových stratégií pre územia s funkčnými väzbami, ktoré riešia problémy demografických zmien a zahŕňajú vysokokvalitné verejné služby všeobecného záujmu (napr. zdravotníctvo, vzdelávanie, sociálne služby),
- rozvoj a implementácia integrovaných stratégií cestovného ruchu presahujúcich hranice, založených na spoločnej stredoeurópskej identite a spoločnom historickom a kultúrnom dedičstve,
- podpora nových modelov územného riadenia, napr. lepšou integráciou nových rámcov riadenia biodiverzity založených na stratégii EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 (napr. prostredníctvom efektívnejšieho dialógu so zainteresovanými stranami),
- posilnenie spolupráce a politickej integrácie v cezhraničných a nadnárodných územiach s funkčnými väzbami, najmä za bývalou železnou oponou, vytvorením nových alebo využitím existujúcich štruktúr pre riadenie spolupráce (napr. EZÚS, EUREGIO, makroregionálne iniciatívy) vrátane spoločných rozhodovacích procesov a koordinovaných akčných plánov, ako aj podporou cezhraničných verejných služieb,
- rozvoj stratégií pre inteligentné mestá a regióny a podpora ich integrácie do miestnych a regionálnych politik a systémov riadenia,

- ďalšie posilňovanie riešení digitálneho riadenia s cieľom vytvoriť efektívne verejné služby, ktoré uľahčujú interakciu medzi správnymi orgánmi a občanmi a podnikmi (napr. riešenia elektronickej verejnej správy, digitálne verejné služby, elektronická participácia),
- testovanie, prispôsobovanie a zavádzanie inteligentných digitálnych služieb na lepšiu spoluprácu a koordináciu presahujúcu administratívne hranice (napr. v zdravotníctve).

Akcie by sa mali usilovať o synergie s inými európskymi nástrojmi a iniciatívami, ako sú hlavné programy EFRR, programy pre podporu vidieka (vrátane programu LEADER), cezhraničné programy Interreg, ako aj existujúce cezhraničné a nadnárodné riadiace štruktúry (napr. EZÚS a EUREGIOS). Akcie by mali zohľadňovať aj príslušné medzinárodné iniciatívy a platformy, ktorých cieľom je lepšia koordinácia procesov riadenia v konkrétnych tematických oblastiach, najmä makroregionálne stratégie EÚ.

Tieto typy akcií boli posúdené ako zlučiteľné so zásadou „výrazne nenarušiť“, keďže sa neočakáva, že by mali vzhľadom na svoj charakter závažný negatívny vplyv na životné prostredie.

Očakávané výsledky

Akcie nadnárodnej spolupráce povedú k zlepšeniu kapacít verejných orgánov a iných zainteresovaných strán na vykonávanie koordinovaných a kooperatívnych procesov územného riadenia na základe poznatkov z oblasti tvorby politiky a jej zmien. To v konečnom dôsledku zlepší územnú a sociálnu súdržnosť a zníži rozsah prekážok rozvoja. Príspeje to aj k dosiahnutiu priorít Územnej agendy 2030 (napr. vyvážená Európa, funkčné regióny a cezhraničná integrácia). Pre občanov to konkrétne prinesie lepšie verejné služby.

Pre programy INTERACT a ESPON:

Odkaz: článok 17 ods. 9 písm. c bod i)

Definícia jediného prijímateľa alebo obmedzeného zoznamu prijímateľov a postupu udeľovania

Textové pole: [7000]

N/A

2.4.1.2 Ukazovatele

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e bod ii), článok 17 ods. 9 písm. c bod iii)

Tabuľka 2: Ukazovatele výstupov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID [5]	Ukazovateľ	Merná jednotka [255]	Čiastkový cieľ (2024) [200]	Finančný cieľ (2029) [200]
4	ŠC 4.1	RCO 83	Spoločne vypracované stratégie a akčné plány	Stratégia/akčný plán	4	28
4	ŠC 4.1	RCO 84	Spoločne vypracované a v rámci projektov implementované pilotné akcie	Pilotné akcie	2	14

4	ŠC 4.1	RCO 87	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	147	210
4	ŠC 4.1	RCO 116	Spoločne vypracované riešenia	Riešenie	2	14

Tabuľka 3: Ukazovatele výsledkov

Číslo priority	Špecifický cieľ	ID	Ukazovateľ	Merná jednotka	Východisková hodnota	Referenčný rok	Konečná cieľová hodnota (2029)	Zdroj údajov	Poznámky
4	ŠC 4.1	RCR 79	Spoločné stratégie a akčné plány prijaté organizáciami	Spoločná stratégia/plán	0	2021	21	Systém monitorovania programu	
4	ŠC 4.1	RCR 84	Organizácie zapojené do cezhraničnej spolupráce	Organizácia	0	2021	105	Systém monitorovania programu	
4	ŠC 4.1	RCR 104	Riešenia prijaté alebo vylepšené organizáciami	Riešenie	0	2021	11	Systém monitorovania programu	

2.4.1.3 Hlavné cieľové skupiny

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e bod iii), článok 17 ods. 9 písm. c bod iv)

Textové pole: [7000]

Cieľovou skupinou financovaných akcií môžu byť jednotlivci aj organizácie, ktoré sa do týchto akcií zapoja alebo nimi budú pozitívne ovplyvnené. V dôsledku toho sa zvýši ich schopnosť realizovať procesy integrovaného riadenia na rôznych územných úrovniach. Konkrétnejšie, cieľové skupiny zahŕňajú verejné aj súkromné subjekty, ktoré zastupujú širokú škálu rôznych sektorov a úrovní riadenia, ako sú miestne, regionálne a vnútroštátne verejné orgány, tvorcovia politik, urbanisti, orgány územného plánovania, prevádzkovatelia, poskytovatelia infraštruktúry, regionálne rozvojové agentúry, EZÚS, inštitúcie sociálnej a zdravotnej starostlivosti, regulátori služieb, prevádzkovatelia cestovného ruchu, sprostredkovatelia, vzdelávacie a školiace organizácie, medzinárodné organizácie a združenia, podniky vrátane MSP, mimovládne organizácie,⁹ finančné inštitúcie ako aj univerzity a výskumné ústavy. Medzi cieľové skupiny patria aj všetky skupiny obyvateľstva, ktoré budú mať prospech zo zlepšenia procesov riadenia na miestnej a regionálnej úrovni.

⁹ Partia sem aj registrované cirkvi a náboženské spoločnosti.

2.4.1.4 Označenie konkrétneho cieľového územia vrátane plánovaného využívania integrovaných územných investícií (IÚI), miestneho rozvoja vedeného komunitou (CLLD) alebo ďalších územných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e bod iv)

Textové pole: [7000]

Akcie sa môžu realizovať naprieč celou oblasťou programu a vo všetkých typoch území. Podporuje sa najmä spolupráca, ktorá zlepšuje riadiace štruktúry a procesy v rámci území a medzi územiami, ktoré majú spoločné funkčné väzby (napr. metropolitné regióny, susedné alebo priľahlé mestá a ich vidiecke zázemie, cezhraničné regióny). Výmena poznatkov a skúseností medzi viac a menej rozvinutými regiónmi ďalej posilní ich implementačné kapacity.

Všetky možné akcie musia zohľadňovať špecifické územné podmienky a existujúce systémy riadenia cieľových oblastí a musia byť v súlade s relevantnými územnými stratégiami na príslušnej úrovni riadenia (miestnej, regionálnej, národnej).

2.4.1.5 Plánované využitie finančných nástrojov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. e bod v)

Textové pole: [7000]

N/A

2.4.1.6 Orientačné rozdelenie zdrojov na programy EÚ podľa typu intervencie

Odkaz : článok 17 ods. 3 písm. e bod vi), článok 17 ods. 9 písm. c bod v)

Tabuľka 4: Dimenzia 1 - oblasť intervencie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (EUR)
4	ERDF	ŠC 4.1	171	20 798 500

Tabuľka 5: Dimenzia 2 - forma financovania

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (v EUR)
4	EFRR	ŠC 4.1	01	20 798 500

Tabuľka 6: Dimenzia 3 - mechanizmus územnej realizácie a územné zameranie

Číslo priority	Fond	Špecifický cieľ	Kód	Suma (v EUR)
4	EFRR	ŠC 4.1	33	20 798 500

3. Finančný plán

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. f)

3.1 Finančné rozpočtové prostriedky podľa roku

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. g) bod i), článok 17 ods. 4 písm. a) až d)

Tabuľka 7

Fond	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Celkom
EFRR (cieľ územná spolupráca)	0	38 372 525	38 988 903	39 617 609	40 258 886	33 359 347	34 026 532	224 623 802
IPA III CBC ¹⁰								
NDICI CBC ¹¹								
IPA III ¹²								
NDICI ¹³								
PZKÚ ¹⁴								
Fondy Interreg ¹⁵								
Spolu	0	38 372 525	38 988 903	39 617 609	40 258 886	33 359 347	34 026 532	224 623 802

3.2 Celkové finančné rozpočtové prostriedky podľa fondu a národného spolufinancovania

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. f) bod ii), článok 17 ods. 4 písm. a) až d)

¹⁰ Interreg A, vonkajšia cezhraničná spolupráca

¹¹ Interreg A, vonkajšia cezhraničná spolupráca

¹² Interreg B a C

¹³ Interreg B a C

¹⁴ Interreg B, C a D

¹⁵ ERDF, IPA III, NDICI alebo PZKÚ, ak sú ako jedna suma v rámci Interreg B a C

Tabuľka 8^a

Číslo cieľa politik y	Priorita	Fond (podľa potreby)	Základ pre výpočet podpory EÚ (celkové oprávnené náklady alebo verejný príspevok)	Príspevok EÚ (a)=(a1)+(a2)	Orientačné rozdelenie príspevku EÚ		Národný príspevok (b)=(c)+(d)	Orientačné rozdelenie národného príspevku		Spolu (e)=(a)+(b)	Miera spolufin ancovani a (f)=(a)/(e)	Príspevky tretích krajín (pre informáciu)
					bez technickej pomoci podľa článku 27 ods. 1 a1)	pre technickú pomoc podľa článku 27 ods. 1 a2)		Národný verejný príspevok (c)	Národný súkromný príspevok (d)			
1	Priorita 1	EFRR	Celkové oprávnené náklady	67 387 141	62 395 501	4 991 640	16 846 785	12 666 965	4 179 820	84 233 926	80%	0
		IPA III CBC ¹⁶	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI- CBC ¹⁷	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IPA III ¹⁸	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI ¹⁹	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			N/A									
		PZKÚ ²⁰	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹⁶ Interreg A, vonkajšia cezhraničná spolupráca

¹⁷ Interreg A, vonkajšia cezhraničná spolupráca

¹⁸ Interreg B a C

¹⁹ Interreg B a C

²⁰ Interreg B, C a D

		Fondy Interreg ²¹	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Priorita 2	EFRR	Celkové oprávnené náklady	112 311 901	103 992 501	8 319 400	28 077 976	24 812 492	3 265 484	140 389 877	80%	0
		IPA III CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI- CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IPA III	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		PZKÚ	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Fondy Interreg	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Priorita 3	EFRR	Celkové oprávnené náklady	22 462 380	20 798 500	1 663 880	5 615 595	4 744 799	870 796	28 077 975	80%	0
		IPA III CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI- CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IPA III	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		PZKÚ	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Fondy Interreg	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0

²¹ EFRR, IPA III, NDICI alebo PZKÚ, ak sú ako jedna suma v rámci Interreg B a C

IŠC 1	Priorita 4	EFRR	Celkové oprávněné náklady	22 462 380	20 798 500	1 663 880	5 615 595	5 484 976	130 619	28 077 975	80%	0
		IPA III CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI- CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IPA III	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		PZKÚ	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Fondy Interreg	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Spolu	Všetky fondy	Celkové oprávněné náklady	224 623 802	207 985 002	16 638 800	56 155 951	47 709 232	8 446 719	280 779 753	80%	0
		EFRR	Celkové oprávněné náklady	224 623 802	207 985 002	16 638 800	56 155 951	47 709 232	8 446 719	280 779 753	80%	0
		IPA III CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI-CBC	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		IPA III	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		NDICI	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
			N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		PZKÚ	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Fondy Interreg	N/A	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Spolu	Všetky fondy	Celkové oprávněné náklady	224 623 802	207 985 002	16 638 800	56 155 951	47 709 232	8 446 719	280 779 753	80%	0

DRAFT

4. Akcie uskutočnené na zapojenie príslušných programových partnerov do prípravy programu Interreg a úloha týchto programových partnerov pri vykonávaní, monitorovaní a hodnotení

Odkaz: článok 17 odsek 3 písm. g)

Textové pole [10 000]

V súlade s regulačnými požiadavkami stanovenými v článku 8 nariadenia (EÚ) č. 2021/1060 (ďalej len „nariadenie o spoločných ustanoveniach“) zapojil riadiaci orgán (RO) / spoločný sekretariát (SS) programu Interreg SE široké spektrum relevantných partnerov do prípravy nového programu nadnárodnej spolupráce na roky 2021 - 2027.

Pri zvažovaní zapojenia partnerov je dôležité zohľadniť aj priebežné opatrenia prijaté na vnútroštátnej úrovni. Kvalifikované zainteresované strany a experti sa pravidelne zapájajú do všetkých programových a vykonávacích rozhodnutí prostredníctvom národných výborov alebo iných mechanizmov a orgánov. Opatrenia uvedené v tejto kapitole preto dopĺňajú tieto osvedčené činnosti.

Komplexný proces zapojenia partnerov programu Interreg SE celkovo priniesol do procesu programovania veľkú pridanú hodnotu tým, že poskytol spätnú väzbu a námety pre:

- definovanie a overenie potreby nadnárodnej spolupráce vzhľadom na kľúčové územné výzvy,
- definovanie a overenie strategických rozhodnutí ohľadom tematickej koncentrácie,
- poskytnutie spätnej väzby a námetov na možné akcie a cieľové skupiny, ktoré sa majú podporiť,
- koordináciu s programami Interreg v susedných regiónoch a s inými územnými nástrojmi
- overenie možných environmentálnych vplyvov nového programu.

Proces zapojenia partnerov bol rozdelený do troch fáz v rôznych štádiách tvorby nového programu. Ďalšie fázy budú nasledovať neskôr počas implementácie programu, aby sa zabezpečila trvalá relevantnosť programu a zvýšila jeho účinnosť a efektívnosť.

Vo všetkých fázach zapojenia bola na webovej stránke programu k dispozícii vyhradená vstupná stránka. Prostredníctvom nej sa zabezpečila kontinuálna informovanosť partnerov o procese programovania a zverejňovanie prípravných dokumentov a výsledkov zapojenia na www.interreg-central.eu/CE21-27.

Fáza zapojenia 1: Územné výzvy a programová stratégia

Od jesene 2019 do jari 2020 sa na tvorbe nového programu podieľalo viac ako 500 relevantných partnerov z celej strednej Európy:

- Prieskum potrieb a výziev v území (september až október 2019):
Tento prieskum bol zameraný na národné výbory a tematických expertov s cieľom zhromaždiť predovšetkým kvantitatívne údaje o tematických oblastiach s najvyššou

potrebou nadnárodnej spolupráce. Všetkých deväť programových krajín zaslalo viac ako 300 odpovedí.

- Participatívne zasadnutie počas Týždňa regiónov EÚ (9. októbra 2019):
Toto zasadnutie sa konalo v Bruseli v rámci Týždňa regiónov a miest EÚ 2019. Boli vytvorené tematické diskusné skupiny s cieľom zhromaždiť námety a stanoviská k všetkým cieľom politiky a uskutočniť brainstorming o podrobnejších vstupoch pre intervenčnú logiku. Výstupy zo zasadnutia s približne 50 účastníkmi boli zdokumentované v myšlienkových mapách a tvorili podklad pre odbornú správu s odporúčaniami pre politiky pre pracovnú skupinu CE21+.
- Seminár o stratégii a hľadaní konsenzu (13. novembra 2019):
Okrem členov programového výboru Interreg SE boli prizvaní aj tematickí experti z národnej a regionálnej úrovne, aby diskutovali o strategických preferenciách a dosiahli nadnárodný konsenzus o výbere politik. Na seminári sa tiež zhromaždili prvé vstupy týkajúce sa potenciálnych tematických oblastí, akcií a cieľových skupín od približne 50 účastníkov. Výstupy z diskusie tvorili podklad pre odbornú správu s odporúčaniami pre politiky.
- Dotazník na zapracovanie spätnej väzby k stratégii na národnej úrovni (marec 2020):
Tento dotazník bol určený kvalifikovaným národným a regionálnym zainteresovaným stranám s cieľom zapracovať národnú spätnú väzbu k návrhu stratégie programu pred zasadnutím programového výboru Interreg SE.

Napriek drastickým obmedzeniam podujatí a cestovania v dôsledku pandémie COVID-19 program Interreg SE sa zaviazal pokračovať v aktivitách zameraných na zhromažďovanie konkrétnejších návrhov v tematických oblastiach, nadnárodných akciách a cieľových skupinách.

Fáza zapojenia 2: Intervenčná logika programu

V júni 2020 sa v rámci programu začal dvojstupňový konzultačný proces, ktorý vychádzal z tematických diskusií a predbežných rozhodnutí prijatých pracovnou skupinou CE21+ v máji 2020. Cieľom bolo zapracovať spätnú väzbu k počiatočnej verzii návrhu budúceho programu, ktorý už obsahoval náčrt nadnárodných programových priorít, špecifických cieľov a tém, ktoré udávali smer financovania akcií spolupráce v strednej Európe. Partneri mohli tiež predostrieť názory a návrhy, ktoré sa týkali ďalších tém, akcií nadnárodnej spolupráce a cieľových skupín.

V prvom kroku v rámci nadnárodného prieskumu boli oslovené zainteresované strany z celej strednej Európy, aby v období od 10. do 24. júna 2020 poskytli spätnú väzbu a vstupy k návrhu tejto fázy zapojenia. Na prieskume sa zúčastnilo 556 respondentov z príslušných národných, regionálnych a miestnych zainteresovaných strán. Zoradili relevantnosť nadnárodných tém podľa jednotlivých špecifických cieľov programu a poskytli niekoľko kvalitatívnych vstupov

V druhom kroku spoločné úsilie národného kontaktného miesta programu (NKM) pomohlo prehĺbiť dialóg so 490 verejnými a súkromnými partnermi z celej strednej Európy. V koordinácii s RO/SS sa v júni, júli a v auguste vo všetkých krajinách zorganizovali konzultačné opatrenia, a to aj napriek problémom v súvislosti s pandemiou COVID-19.

Dialógy s národnými partnermi (DNP) sa uskutočnili v online formátoch, ako sú webináre a formou direct mailing (priamej pošty). Pomohli zozbierať informácie o akciách a cieľových skupinách, skonsolidovať vstupy z prieskumu a zapracovať ďalšiu kvalitatívnu spätnú väzbu.

Tieto dve opatrenia sa navzájom dopĺňali nasledujúcim spôsobom:

- V prieskume sa zisťovala kvantitatívna spätná väzba o relevantnosti nadnárodných tém pre jednotlivé ŠČ. Okrem toho mohli respondenti uviesť kvalitatívne vstupy týkajúce sa ďalších tém, potenciálnych nadnárodných akcií a cieľových skupín.
- Dialógy s národnými partnermi (DNP) umožnili zhromaždiť kvalitatívne vstupy od národných expertov a diskutovať o nich - tie doplnili predovšetkým kvantitatívne vstupy získané v prieskume.

Výsledky nadnárodného prieskumu aj DNP boli zdokumentované v komplexnej správe o zapojení zainteresovaných strán a uverejnené na webovej stránke programu www.interreg-central.eu/CE21-27. Správa poskytla analytický prehľad spätnej väzby a vstupov a stala sa cenným zdrojom informácií pre ďalšie doladovanie stratégie a intervenčnej logiky programu.

Fáza zapojenia 3: Koordinácia s ostatnými programami Interreg a nástrojmi spolupráce EÚ

Do záverečnej fázy program Interreg SE zapojil realizátorov geograficky prekrývajúcich sa programov Interreg a programov v susedných regiónoch, ako aj makroregionálnych stratégií EÚ (MRS) a európskych zoskupení územnej spolupráce (EZÚS). Ciele boli nasledovné:

- zvýšiť povedomie o programe a jeho budúcich prioritách,
- získať ďalšie vstupy pre intervenčnú logiku programu,
- posilniť koordináciu a identifikovať potenciálne synergie s programami Interreg a územne relevantnými nástrojmi, ako aj s akčnými plánmi MRS.

V októbri 2020 sa vykonali dva prieskumy s cieľom získať spätnú väzbu od kvalifikovanej skupiny zainteresovaných strán v MRS a EZÚS. Program Interreg SE obdržal odpovede od 25 tematických alebo národných koordinátorov zo všetkých MRS (EUSALP, EUSAIR, EUSBSR a EUSDR) a od šiestich realizátorov EZÚS so sídlom v strednej Európe. Všetky tematické oblasti programu a plánované akcie boli vnímané ako veľmi dôležité.

Pri riadení prekrývajúcich sa nadnárodných programov a programov v susedných regiónoch Interreg a Interreg Europe sa aplikoval prístup orientovaný na dialóg. V rámci cieľovej skupiny si tieto programy 21. októbra 2020 vymenili názory na aktuálny stav programovania a na návrhy stratégií a intervenčných logík. Skupina sa zaoberala aj možnými synergiami a komplementárnosťou.

Táto fáza zapojenia sa potom završila výmenou s geograficky prekrývajúcimi sa cezhraničnými programami Interreg v rámci online konferencie Interact pod názvom Spolupráca a synergie v strednej a juhovýchodnej Európe, ktorá sa konala 3. - 4. novembra 2020. Podujatie bolo venované diskusiám o spolupráci medzi programami v strednej a juhovýchodnej Európe vrátane ich príspevku do miestnych makroregionálnych stratégií EUSDR, EUSAIR a EUSALP.

Všetky výstupy tejto fázy zapojenia boli zdokumentované v aktualizovanej komplexnej správe o zapojení zainteresovaných strán, ktorá bola zverejnená na www.interreg-central.eu/CE21-27.

Plánované zapojenie počas implementácie programu Interreg SE 2021 - 2027:

Neustále zapojenie relevantných partnerov do implementácie programu Interreg SE sa predpokladá z dvoch dôvodov:

- zvýšiť zodpovednosť partnerov za program, aby sa využili ich vedomosti a odborné znalosti a aby sa zvýšila transparentnosť rozhodovacích procesov,
- zlepšiť koordináciu s ostatnými EŠIF, ako aj s príslušnými nástrojmi financovania a MRS.

Hoci sa budú realizovať špecifické opatrenia na zapojenie konkrétnych skupín s konkrétnymi cieľmi, permanentné zapojenie príslušných partnerov do monitorovacieho výboru (MV) Interreg SE sa zabezpečí predovšetkým prostredníctvom národných výborov alebo podobných mechanizmov a orgánov. Sú to platformy, v ktorých, podobne ako vo fáze programovania, môžu príslušní národní partneri (vrátane zainteresovaných strán MRS) vyjadriť svoje stanoviská k strategickým otázkam týkajúcich sa implementácie programu.

Počas implementácie budú podporovať členov MV pri plnení úloh MV vrátane prípravy výziev na predkladanie návrhov a správ o pokroku programu, ako aj monitorovania a hodnotenia programu. Tieto platformy budú organizované v súlade s platnými vnútroštátnymi požiadavkami týkajúcimi sa ich zloženia, fungovania a riadenia povinností v oblasti ochrany údajov, dôvernosti a konfliktu záujmov.

Národné výbory alebo podobné mechanizmy a orgány zriadené v súlade s vnútroštátnymi pravidlami sa budú v prípade potreby usilovať o koordináciu s programami politiky súdržnosti a inými vnútroštátnymi nástrojmi financovania, napríklad prizvaním zástupcov inštitúcií, ktoré sa zúčastňujú na implementácii príslušných vnútroštátnych a/alebo regionálnych programov.

Do programu by sa na pozvanie mohli zapojiť aj príslušné zastrešujúce inštitúcie a organizácie EÚ, ako napríklad Výbor regiónov, s úlohou pozorovateľa v MV.

5. Prístup k informovaniu o programe Interreg a jeho zviditeľňovaniu (ciele, cieľové skupiny, komunikačné kanály vrátane prípadného dosahu v sociálnych médiách, plánovaný rozpočet a príslušné ukazovatele pre monitorovanie a hodnotenie)

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. h)

Textové pole: [4 500]

Komunikácia je viac než len odovzdávanie informácií alebo zvyšovanie povedomia. Zameriava sa aj na vytváranie komunit, zvyšovanie zodpovednosti a prehľbovanie dialógu s partnermi s cieľom zvýšiť účinnosť, efektívnosť a udržateľnosť programu.

Ciele a cieľové skupiny

Komunikácia je funkcia riadenia, ktorá sa dotýka všetkých aspektov životného cyklu programu. Ovplyvňuje to, čo cieľové skupiny definované v kapitolách 2 a 4 Programu Interreg vedia o programe a ako o ňom uvažujú alebo konajú. Na základe cieľov programu a riadenia sú ciele komunikácie nasledovné:

Fáza prípravy

- zapojiť partnerov do definovania výziev a iných intervencií,
- zlepšiť znalosti všetkých orgánov programu s cieľom viac podporovať zainteresované strany,
- posilniť záväzok všetkých orgánov programu k novým procesom a kultúre práce.

Fáza podávania žiadostí

- zvýšiť povedomie o výzvach medzi príslušnými žiadateľmi (vrátane nových) vo všetkých územiach,
- zlepšiť znalosti žiadateľov, aby vedeli predkladať kvalitnejšie žiadosti.

Implementačná fáza

- zlepšiť znalosti prijímateľov s cieľom lepšej implementácie projektov,
- zapojiť prijímateľov do spoločenstva Interreg SE pre lepšie vzájomné vzdelávanie (peer-learning).

Fáza zhodnocovania (kapitalizácie)

- zlepšiť postoj cieľových skupín definovaných v kapitolách 2 a 4 Programu Interreg k výsledkom (ich využívaniu).

Ročné pracovné plány vymedzia podrobné ročné ciele.

Taktika, komunikačné kanály a posolstvá

Úzka väzba na zavedenú zastrešujúcu značku Interreg zvýši viditeľnosť a pomôže synergiám s ostatnými programami. Pomôže to zlepšiť postoj všetkých skupín a ich správanie voči programu vďaka „samotnému účinku expozície“ (*mere-exposure effect*), podľa ktorého majú ľudia tendenciu uprednostňovať veci preto, že ich poznajú.

Na základe jednotného brandingu bude hlavnou taktikou *obsahový marketing distribuovaný rôznymi kanálmi* (*cross-channel content marketing*) a kampane. Tento postup integruje využívanie viacerých kanálov na flexibilné nadviazanie kontaktu so zainteresovanými stranami a ich zapojenie. Kombinuje digitálne a offline kanály, často hybridným spôsobom. Cieľové skupiny, ako sú žiadatelia, prijímatelia a iné zainteresované strany, budú oslovené predovšetkým prostredníctvom vlastných mediálnych kanálov. Zainteresovaná verejnosť a tvorcovia politik sa oslovia prostredníctvom získaných a platených

mediálnych kanálov. Vlastné kanály budú zahŕňať webový portál, priame e-mail, sociálne médiá (vrátane LinkedIn, Facebooku a Twitteru), tlačené produkty (vrátane plagátov), verejné podujatia a stretnutia. Informácie budú v koordinácii s národnými kontaktnými miestami uvedené aj na jednotnom národnom webovom portáli (portáloch).

Kľúčová bude transparentnosť a spoľahlivý obsah. Otázky, ktoré chce program komunikovať na dosiahnutie cieľa, sa musia rozdeliť na posolstvá. Posolstvá budú ukotvené v príbehu programu (pozri kapitolu 1 v Programe Interreg). Budú usmerňovať vývoj tematického obsahu vo flexibilných formátoch, od textu a vizualizácie údajov až po videá, aby sa prispôbili rôznym kanálom a zároveň zachovali koherentnosť.

Pokiaľ ide o používateľskú skúsenosť, program bude poskytovať obsah vo formátoch, ktoré sú prehľadateľné (interaktívne a osobné) aj štruktúrované (agregované a vyhľadateľné), aby vyhovoval rôznym potrebám žiadateľov, prijímateľov a zainteresovaných strán. Tieto formáty budú často komplementárne, ako napr. na webovej stránke: zoznam operácií bude poskytovať štruktúrované informácie pre médiá a zainteresované inštitúcie, zatiaľ čo multimediálne funkcie rozprávania príbehov umožnia prehliadanie záujemcom z radov zainteresovanej verejnosti.

Program bude využívať aj „komunitne orientovaný marketing pomocou ambasádorov“. V rámci svojho miestneho ukotvenia budú prijímatelia projektov oslovať občanov a koncových používateľov prostredníctvom (sociálnych) médií s komunitným hashtagom #cooperationiscentral.

Ročné pracovné plány bližšie zadefinujú podrobnosti implementácie kanálov, správ a obsahu.

Monitoring a hodnotenie

Pokrok a úspechy sa budú merať pomocou týchto ukazovateľov výstupov a výsledkov.

Fáza prípravy a podávania žiadosti

- výstup: návštevnosť webu a konverzie, angažovanosť na sociálnych sieťach, účasť na podujatiach (štatistika),
- výsledok: spokojnosť prijímateľa s informáciami a podporou poskytnutou programom (prieskum).

Implementačná fáza

- výstup: návštevnosť webu a konverzie, angažovanosť na sociálnych sieťach, účasť na podujatiach (štatistika),
- výsledok: spokojnosť žiadateľa s informáciami a podporou poskytnutou programom a pozitívny postoj voči komunite programu (prieskum).

Fáza zhodnocovania/kapitalizácie

- Výstup: návštevnosť webu a konverzie, angažovanosť na sociálnych sieťach, účasť na podujatiach (štatistika),
- Výsledok: spokojnosť zainteresovaných skupín s výsledkami programu a jeho dosahom (prieskum).

Ročné pracovné plány bližšie zadefinujú ukazovatele vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Rozpočet a zdroje

Komunikácia je horizontálnou úlohou riadenia, ktorú koordinuje útvar pre komunikáciu a budovanie kapacít spoločného sekretariátu (SS). Implementáciu budú podporovať všetky orgány programu a najmä sieť národných kontaktných miest. Rozpočet na komunikáciu, okrem nákladov na zamestnancov, bude predstavovať najmenej 0,3 % celkového rozpočtu programu, pričom hlavná časť bude vyčlenená na digitálne opatrenia.

V ročných pracovných plánoch sa bližšie vymedzí rozpočet a potrebné zdroje.

Komunikačný úradník

Menovaný komunikačný úradník je vedúci útvaru pre komunikáciu a budovanie kapacít SS.

DRAFT

6. Údaje o podpore malých projektov vrátane malých projektov v rámci fondov malých projektov

Odkaz: článok 17 ods. 3 písm. i), článok 24

Textové pole [7 000]

Program Interreg SE pokrýva deväť členských štátov EÚ a 81 regiónov NUTS2. Táto rozsiahla oblasť sa vyznačuje širokou škálou spoločných problémov, ktoré ovplyvňujú všetky regióny strednej Európy. Tieto výzvy a príslušné potreby sa dajú náležite riešiť len vtedy, ak sa riešia prostredníctvom projektových partnerstiev, ktoré majú široký geografický záber, čím jednoznačne prekračujú minimálne požiadavky na nadnárodnú spoluprácu stanovené v regulačnom rámci.

Podľa historických údajov z predchádzajúceho programového obdobia 2014 - 2020 projekty programu Interreg SE sa realizujú prostredníctvom projektových partnerstiev združujúcich v priemere 11 partnerov zo šiestich krajín s priemerným rozpočtom 1,8 milióna EUR z EFRR.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bude v období 2021 - 2027 veľká väčšina finančných prostriedkov programu pridelená projektom s približne 12 partnermi a celkovým rozpočtom približne 2 milióny EUR.

Okrem toho Interreg SE podporí aj projekty menšieho rozsahu. Tieto projekty by mohli mať približne 3 až 6 partnerov a celkový rozpočet približne od 400 000 do 800 000 EUR. Takéto projekty budú testovať konkrétne a vysoko inovatívne riešenia prostredníctvom pilotných akcií v malom rozsahu. Okrem toho sa tieto projekty zamerajú na nové prístupy k integrovanému územnému rozvoju, napr. na zlepšenie procesov viacúrovňového riadenia prostredníctvom lepšej integrácie oblastí politik a lepšieho zapojenia občanov (napr. v rámci priority 4). Tieto projekty budú využívať existujúce nástroje a metódy s cieľom obmedziť prípravné práce, čo skráti ich trvanie na približne 12 až 18 mesiacov. To v konečnom dôsledku umožní modulárny projektový prístup, v rámci ktorého by sa úspešné projekty mohli využiť na kapitalizáciu/zhodnocovanie výsledkov.

Upozornenie: Program Interreg SE neplánuje podporu malých projektov v rámci fondov malých projektov podľa článku 2 ods. 10 nariadenia o spoločných ustanoveniach a článku 25 nariadenia Interreg. Takéto projekty nie sú relevantné vzhľadom na povahu nadnárodnej spolupráce, povahu podporovaných činností a široké geografické pokrytie projektových partnerstiev financovaných z programu Interreg SE.

7. Vykonávacie ustanovenia

7.1. Orgány zodpovedné za programy

Odkaz: článok 17 ods. 6 písm. a)

Tabuľka 10

Orgány zodpovedné za programy	Názov inštitúcie [255]	Kontakt [200]	E-mail [200]
Riadiaci orgán	Mesto Viedeň Odbor európskych záležitostí	Christiane Breznik	christiane.breznik@wien.gv.at
Vnútroštátny orgán (pre prípadné programy so zúčastnenými tretími stranami alebo partnerskými krajinami)			
Orgán auditu	Federálne ministerstvo pôdohospodárstva, regiónov a cestovného ruchu, oddelenie auditov ERRF	Markus Köb	markus.koeb@bmlrt.gv.at
Zástupcovia skupiny auditorov	Agentúra pre audit systému implementácie programov Európskej únie Chorvátsko	Neven Šprlje Zvonko Širić	neven.sprlje@arpa.hr zvonko.siric@arpa.hr
	Ministerstvo financií Českej republiky, oddelenie auditu, Česká republika	Milan Puszkailer Michaela Kotalíková	Milan.Puszkailer@mfcz.cz Michaela.Kotalikova@mfcz.cz
	Durínska rozvojová banka (TAB) Oddelenie auditu EÚ EFRR Divízia pre vnútorný audit Nemecko	Marcus Schlegel	Marcus.Schlegel@aufbaubank.de
	Generálne riaditeľstvo pre audit európskych fondov, Riaditeľstvo pre audit medzinárodnej pomoci Generálne riaditeľstvo pre audit európskych fondov, Riaditeľstvo pre stratégiu a metodiku Maďarsko	Agnes Risko Orsolya Alföldy	agnes.risko@eutaf.gov.hu orsolya.alfoldy@eutaf.gov.hu
	Ministerstvo hospodárstva a financií Generálny inšpektorát pre finančné vzťahy s Európskou úniou (IGRUE) Taliansko	Maristella Comisso	Maristella.comisso@mef.gov.it

	Ministerstvo financí Oddelenie auditu verejných prostriedkov Poľsko	Katarzyna Kwiecińska-Gruszka Rafał Manikowski	Katarzyna.kwiecinska-gruszka@mf.gov.pl Rafal.manikowski@mf.gov.pl
	Ministerstvo financí SR Sekcia auditu a kontroly Slovenská republika	Zacharidesova Vladimira Kucak Netryova Petra	vladimira.zacharidesova@mf.sk petra.kucak.netryova@mfsr.sk
	Ministerstvo financí Úrad pre dohľad nad rozpočtom Slovinsko	Mirjam Novakovič	mirjam.novakovic@gov.si
Orgán, ktorému má Komisia poukazovať platby	Mesto Viedeň Odbor pre európske záležitosti	Petra Wallner	petra.wallner@wien.gv.at

7.2. Postup na zriadenie spoločného sekretariátu

Odkaz: článok 17 ods.6 písm. b)

Textové pole [3 500]

V súlade s článkom 17 ods. 6 písm. b) nariadenia Interreg a vzhľadom na úspešnú implementáciu dvoch predchádzajúcich programov v období 2007 - 2013 a 2014 - 2020 riadiaci orgán zabezpečí kontinuitu spoločného sekretariátu zachovaním už zavedených základných štrukturálnych a vykonávacích opatrení.

Spoločný sekretariát bude naďalej poskytovať podporu a pomoc:

- riadiacemu orgánu a monitorovaciemu výboru pri plnení ich funkcií
- žiadateľom a prijímateľom pri efektívnej účasti na programe

Spoločný sekretariát bude sídliť vo Viedni a zostane súčasťou spoločnosti EU-Förderagentur GmbH, ktorá je dcérskym orgánom mesta Viedeň.

7.3. Rozdelenie zodpovednosti medzi zúčastnené členské štáty a v náležitom prípade tretie alebo partnerské krajiny a ZKÚ v prípade finančných opráv požadovaných riadiacim orgánom alebo Komisiou

Odkaz: článok 17 ods. 6 písm. c)

Textové pole [10 500]

Opatrenia týkajúce sa nezrovnalostí a rozdelenia záväzkov budú v zásade pokračovať od programového obdobia 2014 - 2020. V prípade, že riadiaci orgán má podozrenie na neoprávnené použitie poskytnutých finančných prostriedkov alebo je o ňom informovaný, prijme potrebné následné opatrenia, ako je pozastavenie refundácie finančných prostriedkov týkajúcich sa hlavného partnera (LP) alebo projektového partnera (PP), ako aj stiahnutie alebo vymáhanie neoprávnených súm.

Bez toho, aby bola dotknutá zodpovednosť členských štátov za odhaľovanie a nápravu nezrovnalostí a za vymáhanie neoprávnene vyplatených súm v súlade s článkom 69 ods. 2 nariadenia o spoločných ustanoveniach, ako je uvedené v článku 52 ods. 1 nariadenia Interreg, riadiaci orgán zabezpečí, aby sa každá suma vyplatená v dôsledku nezrovnalosti vymáhala od hlavného partnera. Projektoví partneri potom vrátia hlavnému partnerovi všetky neoprávnene vyplatené sumy. V súlade s článkom 52 ods. 2 riadiaci orgán nebude vymáhať neoprávnene vyplatenú sumu, ak táto nepresiahne 250 EUR z EFRR (bez úrokov) vyplatených na operáciu v danom účtovnom roku.

Ak sa hlavnému partnerovi nepodari zabezpečiť vrátenie platieb od partnera projektu alebo ak sa riadiacemu orgánu nepodari zabezpečiť vrátenie platieb od hlavného partnera, členský štát, na ktorého území sa príslušný vedúci partner alebo partner projektu nachádza (v prípade EZÚS, v ktorom je registrovaný), vykoná refundáciu sumy v prospech riadiaceho orgánu, ktorá bola tomuto partnerovi projektu neoprávnene vyplatená na základe článku 52 ods. 3 nariadenia Interreg. Riadiaci orgán je zodpovedný za vrátenie vymožených súm do všeobecného rozpočtu Únie v súlade s rozdelením zodpovednosti medzi zúčastnené členské štáty, ako je stanovené nižšie. Riadiaci orgán vráti finančné prostriedky Únii po vrátení platieb hlavným partnerom/partnerom projektu/členským štátom.

Ak riadiacemu orgánu vzniknú akékoľvek právne výdavky na konanie o vymáhaní pohľadávok - začaté po konzultácii a po vzájomnej dohode s príslušným členským štátom - aj v prípade neúspechu v konaní, uhradí mu ich členský štát, v ktorom sa vedúci partner alebo projektový partner nachádza a zodpovednosť za uvedené konanie nesie príslušný členský štát.

Keďže členské štáty nesú celkovú zodpovednosť za podporu z EFRR poskytnutú hlavným partnerom alebo partnerom projektu nachádzajúcim sa na ich území, zabezpečia, aby boli zabezpečené všetky požadované finančné opravy a budú sa snažiť získať späť všetky sumy stratené v dôsledku nezrovnalosti alebo nedbanlivosti spôsobenej prijímateľom nachádzajúcim sa na ich území. V prípade potreby môže členský štát účtovať aj úroky z omeškania

V súlade s článkom 52 ods. 4 nariadenia Interreg, po tom, čo členský štát vráti riadiacemu orgánu všetky sumy neoprávnene vyplatené partnerovi, môže pokračovať v postupe vymáhania voči tomuto partnerovi alebo ho začať podľa svojho vnútroštátneho práva.

Ak členský štát nevykoná refundáciu v prospech riadiaceho orgánu, na základe článku 52 ods. 5 podliehajú tieto sumy príkazu na vymáhanie zo strany EK, ktorý sa podľa možnosti vykoná započítaním voči sumám splatným členskému štátu. Takéto vymáhanie nepredstavuje finančnú opravu a neznižuje podporu z EFRR pre príslušný program Interreg. Započítanie sa týka následných platieb pre ten istý program Interreg. V takomto prípade riadiaci orgán začne bilaterálne rokovania s príslušným členským štátom, kým sa nenájde spoločné riešenie, ako a odkiaľ kompenzovať sumu odpočítanú EK.

V súvislosti s využívaním programových prostriedkov z EFRR nesú partnerské štáty zodpovednosť týmto spôsobom:

- Každý členský štát nesie zodpovednosť za prípadné finančné dôsledky nezrovnalostí spôsobených hlavným partnerom a projektovým partnerom nachádzajúcim sa na jeho území.
- V prípade systémovej nezrovnalosti alebo finančnej opravy (o ktorej rozhodnú programové orgány alebo Komisia) bude členský štát EÚ znášať finančné dôsledky úmerne k príslušnej nezrovnalosti zistenej na území daného členského štátu. Ak systémovú nezrovnalosť alebo finančnú opravu na úrovni programu nemožno spojiť s konkrétnym územím členského štátu EÚ, zodpovednosť znášajú spoločne členské štáty v pomere k EFRR, o ktorý požiadali EK (za výdavky prijímateľov nachádzajúcich sa na území členských štátov) počas obdobia, ktoré je základom systémovej nezrovnalosti alebo finančnej opravy.

Uvedené zásady zodpovednosti sa vzťahujú aj na opravy súvisiace s technickou pomocou (TP) vypočítané podľa článku 27 nariadenia Interreg, pretože takéto opravy by boli priamym dôsledkom nezrovnalostí

súvisiacich s projektovými výdavkami (či už systémových alebo nie), ak ich (opravy) nemožno opätovne použiť. Riadiaci orgán bude informovať členské štáty o všetkých nezrovnalostiach a ich vplyve na TP. Najneskôr na konci programového obdobia riadiaci orgán vykoná zosúladenie, aby overil, či pretrvávajú nezrovnalosti, ktoré ovplyvnili rozpočet TP a opravy nemohli byť opätovne použité. V prípade existencie nezrovnalostí riadiaci orgán informuje príslušný členský štát/členské štáty a požiada ich o vrátenie príslušnej sumy z EFRR. Táto suma sa prevedie na účet TP riadiaceho orgánu.

Ako sa uvádza v článku 69 ods. 12 nariadenia o spoločných ustanoveniach, nezrovnalosti oznamuje členský štát. Členský štát informuje aj riadiaci orgán, ktorý následne informuje orgán auditu. Konkrétne postupy v tejto súvislosti budú súčasťou opisu systému riadenia a kontroly programu, ktorý sa má zaviesť v súlade s článkom 69 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

DRAFT

8. Použitie jednotkových nákladov, jednorazových platieb, paušálnych sadziieb a financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Odkaz: články 94 a 95 nariadenia (EÚ) 2021/1060

Tabuľka 11: Použitie jednotkových nákladov, jednorazových platieb, paušálnych sadziieb a financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Zamýšľané využitie článkov 94 a 95	ÁNO	NIE
V rámci programu sa bude od jeho prijatia využívať refundácia príspevku Únie na základe jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadziieb v rámci priority podľa článku 94 nariadenia o spoločných ustanoveniach (ak áno, vyplňte dodatok 1)	☐	☒
V rámci programu sa bude od jeho prijatia využívať refundácia príspevku Únie na základe financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi podľa článku 95 nariadenia o spoločných ustanoveniach (ak áno, vyplňte dodatok 2)	☐	☒

DODATKY

- Mapa 1: Mapa programovej oblasti,
- Dodatok 1: Príspevok Únie na základe jednotkových nákladov, jednorazových, platieb a paušálnych sadzieb,
- Dodatok 2: Príspevok Únie na základe financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi,
- Dodatok 3: Zoznam plánovaných operácií strategického významu s harmonogramom.

PRÍLOHY

1. Bibliografia,
2. Grafy a mapy z kapitoly 1.2

DRAFT

Dodatok 1: Príspevok Únie na základe jednotkových nákladov, jednorazových platieb a paušálnych sadzieb

Vzor na predkladanie údajov na posúdenie Európskej komisii

(článok 94 nariadenia o spoločných ustanoveniach)

Dátum predloženia návrhu	
Súčasná verzia	

Tento dodatok sa nevyžaduje, ak je použité zjednodušené vykazovanie nákladov na úrovni EÚ, zavedené delegovaným aktom podľa článku 94 ods. 4 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

A. Zhrnutie hlavných prvkov

Priorita	Fond	Špecifický cieľ	Odhadovaný podiel celkových pridelených finančných prostriedkov v rámci priority, na ktorú sa uplatňuje zjednodušené vykazovanie nákladov, v %	Typ/typy operácie, na ktorú sa vzťahuje		Ukazovateľ, na základe ktorého dochádza k refundácii		Merná jednotka ukazovateľa, na základe ktorého dochádza k refundácii	Typ zjednodušeného vykazovania nákladov (štandardná stupnica jednotkových nákladov, jednorazové platby alebo paušálne sadzby)	Suma (v EUR) alebo percentuálny podiel (v prípade paušálnych sadzieb) pri zjednodušenom vykazovaní nákladov
				Kód ²²	Opis	Kód ²³	Opis			

²² Odkazuje na kód pre dimenziu oblasti intervencie v tabuľke 1 prílohy I k nariadeniu o spoločných ustanoveniach.

²³ Odkazuje na kód spoločného ukazovateľa, ak sa použije.

B. Údaje podľa typu operácie (vyplniť pre každý typ operácie)

Bola riadiacemu orgánu pri stanovovaní zjednodušených nákladov uvedených nižšie poskytnutá podpora externej spoločnosti?

Ak áno, uveďte, o ktorú externú spoločnosť ide:

Áno/Nie - Názov externej spoločnosti

Typy operácií:

1.1. Opis typu operácie vrátane harmonogramu vykonávania ²⁴	
1.2 Špecifický cieľ	
1.3 Ukazovateľ, na základe ktorého dochádza k refundácii ²⁵	
1.4 Merná jednotka ukazovateľa, na základe ktorého dochádza k refundácii	
1.5 Štandardná stupnica jednotkových nákladov, jednorazová platba alebo paušálna sadzba	
1.6 Suma za mernú jednotku alebo percentuálny podiel (v prípade paušálnych sadzieb) pri zjednodušenom vykazovaní nákladov	
1.7 Kategórie nákladov, na ktoré sa vzťahujú jednotkové náklady, jednorazová platba alebo paušálna sadzba	
1.8 Pokrývajú tieto kategórie nákladov všetky oprávnené výdavky na operáciu? (Áno/Nie)	
1.9 Metóda úpravy/úprav ²⁶	
1.10 Overovanie plnenia poskytnutých jednotiek - opíšte, aký dokument alebo dokumenty/systém sa použijú na overovanie plnenia poskytnutých jednotiek	

²⁴ Predpokladaný dátum začatia výberu operácií a predpokladaný konečný dátum ich dokončenia (v zmysle článku 63 ods. 5 nariadenia o spoločných ustanoveniach)

²⁵ V prípade operácií zahŕňajúcich viacero možností zjednodušeného vykazovania nákladov, ktoré sa vzťahujú na rôzne kategórie nákladov, rôzne projekty alebo nadväzujúce fázy operácie, je potrebné vyplniť polia 1.3 až 1.11 pre každý ukazovateľ, nariadenia základe ktorého dochádza k refundácii.

²⁶ Ak sa použije, uveďte periodicitu a stanovenie času úpravy a jasný odkaz na konkrétny ukazovateľ (prípadne vrátane odkazu na webové sídlo, na ktorom je ukazovateľ zverejnený).

- opíšte, čo sa bude kontrolovať počas overovaní riadiacim orgánom a kým - opíšte, aké opatrenia sa zavedú na zber a uchovávanie relevantných údajov/dokumentov	
1.11 Možné nevhodné stimuly, zmierňujúce opatrenia²⁷ a odhadovaná úroveň rizika (vysoká/stredná/nízka)	
1.12 Očakávaná celková suma na refundáciu (vnútroštátna a EÚ) Komisiou na tomto základe	

C: Výpočet štandardnej stupnice jednotkových nákladov, jednorazových platieb alebo paušálnych sadziieb

1. Zdroj údajov použitých pri výpočte štandardnej stupnice jednotkových nákladov, jednorazových platieb alebo paušálnych sadziieb (kto vygeneroval, zozbieral a zaznamenal údaje; kde sú údaje uchovávané; koncové dátumy; validácia atď.):

2. Uved'te, prečo sú navrhovaná metóda a výpočet na základe článku 88 ods. 2 nariadenia o spoločných ustanoveniach relevantné pre daný typ operácie:

3. Uved'te, ako sa uskutočnili výpočty, najmä vrátane všetkých predpokladov týkajúcich sa kvality alebo kvantity. V relevantných prípadoch by sa mali použiť štatistické dôkazy a referenčné hodnoty, a ak je to požadované, mali by byť poskytnuté vo formáte, ktorý Komisia dokáže použiť:

4. Vysvetlite, ako ste zabezpečili, aby do výpočtu štandardnej stupnice jednotkových nákladov, jednorazovej platby alebo paušálnej sadzby boli zahrnuté iba oprávnené výdavky:

5. Hodnotenie orgánu auditu alebo orgánov auditu týkajúce sa metodiky výpočtu, súm a opatrení na zabezpečenie overovania, kvality, zberu a uchovávaní údajov:

²⁷ Existujú možné nepriaznivé dopady na kvalitu podporovaných operácií, a ak áno, aké opatrenia (ako je napríklad zabezpečenie kvality) sa prijímajú na zamedzenie vzniku tohto rizika?

Dodatok 2: Príspevok Únie na základe financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Vzor na predkladanie údajov na posúdenie Komisii

(článok 95 nariadenia o spoločných ustanoveniach)

Dátum predloženia návrhu	

Tento dodatok sa nevyžaduje, ak sú použité sumy financovania na úrovni EÚ, ktoré nie je spojené s nákladmi, zavedeného delegovaným aktom podľa článku 95 ods. 4 nariadenia o spoločných ustanoveniach.

A. Zhrnutie hlavných prvkov

Priorita	Fond	Špecifický cieľ	Suma, na ktorú sa vzťahuje financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi	Typ/typy operácie		Podmienky, ktoré sa majú splniť /výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť, na základe ktorých Komisia vykoná refundáciu	Ukazovateľ		Merná jednotka pre podmienky, ktoré sa majú splniť /výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť, na základe ktorých Komisia vykoná refundáciu	Plánovaný typ refundácie a metóda použitá na refundáciu prijímateľa alebo prijímateľov
				Kód ²⁸	Opis		Kód ²⁹	Opis		
Celková príslušná suma										

²⁸ Odkazuje na kód pre dimenziu oblasti intervencie v tabuľke 1 prílohy I k nariadeniu o spoločných ustanoveniach a prílohe IV k nariadeniu o Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde.

²⁹ Odkazuje na kód spoločného ukazovateľa, ak sa použije.

B. Údaje podľa typu operácie (vyplniť pre každý typ operácie)

Typy operácie:

1.1. Opis typu operácie			
1.2 Špecifický cieľ			
1.3 Podmienky, ktoré sa majú splniť, alebo výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť			
1.4 Lehota na splnenie podmienok alebo dosiahnutie výsledkov			
1.5 Merná jednotka pre podmienky, ktoré sa majú splniť / výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť, na základe ktorých Komisia vykoná refundáciu			
1.6 Priebežné ciele (ak sú relevantné), po ktorých splnení Komisia vykoná refundáciu, a harmonogram refundácie	Priebežné ciele	Plánovaný dátum	Sumy (v EUR)
1.7 Celková suma (vrátane financovania z prostriedkov Únie a vnútroštátneho financovania)			
1.8 Metóda úpravy/úprav			
1.9 Overovanie dosiahnutia výsledku alebo splnenia podmienky (ak je to relevantné, aj priebežných cieľov) - opíšte, aký dokument alebo dokumenty/systém sa použijú na overovanie dosiahnutia výsledku alebo splnenia podmienky (ak je to relevantné, aj každého z priebežných cieľov) - opíšte, ako budú vykonané overovania zo strany riadiaceho orgánu (vrátane kontrol na mieste) a kým - opíšte, aké opatrenia sa zavedú na zber a uchovávanie relevantných údajov/dokumentov			
1.10 Použitie grantov formou financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi / Má grant poskytovaný zo strany členského štátu prijímateľom formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi? [Áno/Nie] ³⁰			

³⁰ Čiastočný mandát Rady doplnil bod 1.10a, ktorý bol upravený s cieľom zlepšiť zrozumiteľnosť.

**1.11 Opatrenia na zabezpečenie
auditorského záznamu**

Uveďte orgán alebo orgány
zodpovedné za tieto opatrenia.

DRAFT

Dodatok 3: Zoznam plánovaných operácií strategického významu s harmonogramom - článok 17 ods. 3

Textové pole [2 000]

Počas implementácie programu monitorovací výbor (ďalej len ako „MV“) vypracuje strategicky cielené výzvy na predkladanie návrhov, ktoré v rámci stanovenom intervenčnou logikou programu kladú osobitný dôraz na strategické prvky zohľadňujúce:

- pokrok už financovaných projektov na ceste k naplneniu cieľov programu,
- najnovší vývoj sociálnych, ekonomických a územných výziev v regiónoch strednej Európy.

Strategicky cielené výzvy programu Interreg SE zahŕňajú takzvané „**kapitalizačné výzvy**“, ktoré podporujú rozvoj projektov prístupom zdola nahor. Ide o projekty zamerané konkrétne na začlenenie existujúcich výsledkov projektov Interreg SE do politik alebo šírenie výsledkov medzi novými zainteresovanými subjektmi alebo v nových regiónoch. **Kapitalizačné projekty** sú prispôbené špecifickým potrebám programových regiónov a zainteresovaných subjektov podľa strategických adries uvedených monitorovacím výborom v čase vyhlásenia výzvy. Kapitalizačné projekty sa stávajú strategickým zastrešením projektov schválených v rámci pravidelných výziev a ponúkajú možnosť rozšírenia ich dosahu v regiónoch. Okrem toho by kapitalizačné projekty mohli podporovať aj koordináciu na mieste s projektmi financovanými inými nástrojmi EÚ (s využitím skúseností z výzvy „kapitalizácia prostredníctvom koordinácie“ počas programu Interreg SE 2014 - 2020).

Vysoká viditeľnosť strategicky cielených výziev a ich výsledných projektov sa zabezpečí prostredníctvom na to určených komunikačných opatrení programu (v súlade s IP kapitolou 5).

Výzva špecificky zameraná na kapitalizáciu by sa mala spustiť predbežne v roku 2025.

Zoznam vybraných skratiek

CEF - Nástroj na prepájanie Európy
CESEC - Energetická konektivita strednej a juhovýchodnej Európy
CIVITAS - Európska platforma pre plány udržateľnej mestskej mobility
CLLD - miestny rozvoj vedený komunitou
EFRR - Európsky fond regionálneho rozvoja
EEA - Európska Environmentálna Agentúra
ELTIS - Observatórium mestskej mobility
EUSDR - Stratégia EÚ pre Dunajský región
EUSALP - Stratégia EÚ pre Alpské regióny
ESPON - Európska pozorovacia sieť pre Európsku teritoriálnu spoluprácu a kohéznú politiku
EZÚS - Európske zoskupenie územnej spolupráce
EUSAIR - Stratégia EÚ pre Jadransko-iónsky región
EPFRV - Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EUSBSR - Stratégia Európskej únie pre región Baltského mora
IÚI - integrované územné investície
MRS - makroregionálne stratégie
SEA - strategické environmentálne hodnotenie
TEN-T - Transeurópska dopravná sieť
Wiiw - Viedenský inštitút pre medzinárodne ekonomické štúdie
WHO - Svetová zdravotnícka organizácia